

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XI.

Ljubljana, 8. junija 1939

Štev. 23 (503)

Danes:

»HALO, HALO, TITANIC TONE!«

(Gl. 2. in 3. stran)

Timeo Danaos et dona ferentes.

Bojim se Grkov, čeprav darila prinašajo.

Virgil (Eneida)
(70.—19. pr. Kr.)

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 27/III. Pošta predal št. 845. Telefon št. 33-32. Račun pošte bran. v Ljubljani št. 15.393. Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 din znak.

NAROČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 70 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstem delu: enostolpna petlinjska vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglasnem delu 4'50 din. V dvobarnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Vladna kriza zaradi »Thetide«?

V Ljubljani, 7. junija

Angleško-ruski problem je začasno stopil v ozadje. Umaknil se je pred nečim, kar prejšnji teden pač ni moglo biti na programu: pred katastrofo angleške podmornice »Thetide«.

Na drugem mestu navajamo številke, ki nam nazorneje od še tako dolgih člankov predstavljajo to katastrofo v njeni človeški tragiki. Na tem mestu je pa naša naloga, ogle dati si njen politični učinek. Kajti vse kaže, da utegne tragična smrt 98 britanskih mornarjev imeti za britansko politiko večje posledice kakor nič manj tragično umiranje tisočev in tisočev drugih ljudi v drugačnih okoliščinah v drugih delih zemeljske oble.

Angleško javnost je katastrofa silno zadela. Prvi mah — razumljivo — zgoj s človeške plati. A danes je tragedija sama stopila že skoraj v ozadje, tako je oglašil njen odmev krik vsega britanskega naroda, zadelo ga na najbolj občutljivem mestu, v njegovi ponosni mornarici: »Kdo je kriv?«

Britanski vojni mornarici načeluje lord Stanhope. In njemu velja val ogorčenja, val, ki zna v usodnih trenutkih odnesti na Angleškem še vse uglednejše osebe, kakor je pravkar šel lord britanske admiraličete.

Lord Stanhope ni v zavdanja vrednem položaju. Kot vrhovni šef vojne mornarice odgovarja za vse, kar se v mornarici zgodi. Tudi če ga osebno ne zadene niti senca kakšne krivde, ga lahko strmoglavilo načelo »daritvenega jagnjeta«; tem huje je pa zanj, če je obtožba proti njemu utemeljena.

Lord Stanhope že doslej ni užival v javnosti prevelikih simpatij. Že dolgo so mu očitali, da mornarico zanemarljivo. Takšni očitki na Angleškem, v deželi, kjer sta »fair-play« in gentlemanstvo doma, navadno niso brez podlage.

Zdaj se je tem očitkom res pridružil še nov, konkretniji in zato tudi usodnejši. Angleški časopisi trde, da je lord Stanhope v času, ko se je »Thetide« pripetila nesreča, krišaril po morju. Njegova dolžnost je bila, da se pri priči odpelje na kraj nesreče, pa se ni. Tudi ni baje takoj odredil, da imajo vlačilci podmornico dvigniti, ampak se je zadovoljil z mnogo manj zanesljivim potapljaškim reševanjem. Vse to dokazuje po sodbi londonskih listov, da vlada v admiraličeti velik nered.

Zato bo katastrofa »Thetide« vzdignila v parlamentu mnogo prahu in ni izključeno, da bo moral lord Stanhope odstopiti. Vprašanje je le, kdo bo prišel na njegovo mesto. Lord Stanhope je — kakor vsi ministri sedanje britanske vlade — prišel v kabinet predvsem kot Chamberlainov osebni prijatelj. Angleška javnost se izprašuje, kako dolgo se bo še nadaljevala takšna politika. Klic po strokovnjakih postaja čedalje glasnejši. »Lordi in njihovi prijatelji«, slišiš danes v Londonu, »nam zapravljajo imperij na vseh koncih in krajih. Kaj res nimamo več sposobnih ljudi, ki bi bili kos nalogam časa?«

Tabouisova piše v »Euvru«, da

Nj. Vis. knez Pavle in knežinja Olga sta te dni obiskala nemškega kanclerja Hitlerja in doživela triumfalen sprejem. Visoki obisk je potrdil kulturno in gospodarsko prijateljstvo med obema državama, novih obveznosti pa Jugoslavija ni prevzela.

Chamberlain po vsej priliki Stanhope ne bo mogel rešiti in da bo porabil to priložnost za preosnovo svoje vlade. Po njeni sodbi bi utegnili priti za Stanhopevega naslednika Winston Churchill, mož, ki je že večkrat načeloval admiraličeti in je kakor naš lašč poklican za to mesto.

Molotov ima pomisleke

Ko smo prejšnjo sredo pisali razgled po svetu, so bili zastran angleško-ruske zveze vsi listi polni optimizma. Mi ne: iz vzrokov, ki smo jih zad. tedne že večkrat izčrpno popisali, nismo mogli biti tako trdno prepričani o absolutni »milenosti« tega optimizma. To svojo rezerviranost smo tudi poudarili s previdnim podnaslovom našega glavnega članka v prejšnji številki in s tem, da smo se pri obravnavanju angleško-ruskega razmerja omejili zgolj na skopo reprodukcijo časopisnih poročil.

Dugodki so naši skepti prav dali. Molotov sicer ni odklonil angleških predlogov, brez pridržkov sprejel jih pa tudi ni. Bistvo ruskega odgovora Angležem in Rusom se da strniti v en sam stavek: »Ne zaupamo vam.« V prejšnji številki smo se obsirneje pomudili pri razmerah v Vzhodnem morju. Članek je bil, kakor se šte danes prav vidi, izredno aktualen. Rusko nezaupanje namreč ni samo platonskega značaja, upravičeno s septembrsko politiko Chamberlaina in Bonneta, ampak je tudi konkretno

Nj. Vis. knez Pavle, fotografiran s kanclerjem Hitlerjem v Berlinu

Sklenitev angleško-ruske zveze odložena za 14 dni

Razkroj Blumove stranke

zelo utemeljeno. Sovjetska Rusija je najbolj ranljiva v Baltiku. Sovražnik, ki bi napadel Estonko, Letonsko in Finsko, bi na mah odrezal Rusijo od Vzhodnega morja in s tem ohromil rusko vzhodnomorsko mornarico. Zato Moskva ne sme dovoliti napada na te države. Zato zahteva Molotov poročila ne samo za Poljsko in Rumunijo, ampak tudi za ves Baltik — poročila, ki ne Angliji ne Franciji ne diše.

Angleško-francoski predlog vpleta v obrambno pogodbo z Rusijo tudi Zvezo narodov. Ta predlog Molotov gladko odklanja, češ da ni ZN doslej onemogočila še nobenega napada — narobe, da je celo dala zahodnim velešilama priložnost, da sta si pri vsakem napadu umili roke in mirno gledali, kako ob njunem platonskem protestu umira država za državo. Ne, pravi Molotov, pustite ZN tam, kjer je, in zmenimo se tako, da bodo čisti računi. Rusija nima poželjenja po tem, da bi segala za druge po kostanj v žerjavico.

V Londonu in Parizu so razočarani. Mislijo, da jim pojde stvar lepše izpod rok. Chamberlain je celo osebno užaljen; njegovi odgovori v parlamentu so kratki in zbadljivi. To bi bil moral še posebno občutiti strupeni Lloyd George, stari nasprotnik premijerja, če ne bi bil doživel zadostanja, da je njegovim bodikam ploskal skoraj ves parlament; tako je Chamberlainov bumerang zadel le njega samega.

Zaton Blumove zvezde

Francoski socialisti so imeli o bližnjem kongresu v Nantesu. Prerešeni ti je bilo treba francosko notranjo in zunanjo politiko v luči najnovejših dogodkov.

Se pred letom dni je bil Léon Blum tako rekoč neomejen gospodar svoje stranke. Danes ni več. Danes si mora deliti oblast z glavnim tajnikom, z »Monakovčanom« Faurom. Tragedija starega ideologa in doktrinarja Bluma je v tem, da ni imel v času, ko je vladala na Francoskem ljudska fronta, opore v enakem sistemu na Angleškem. (Sploh je tragedija francosko-angleške harmonije, da sta galski in anglosaški sistem zmerom vsaj za en takt narazen.) Najnovejša Blumova tragedija in z njo vred tudi tragedija francoskega socializma je pa v tem, da je večina Blumovih sodrugov najmanj en takt za svojim voditeljem, ki ga je septembrska izkušnja izmodrila.

Blum je danes brezpogojno na strani Daladierja in njegove (ne pa tudi Bonnetove) odločne zunanje politike. Paul Faure je pa prevzel nekdanjo Blumovo doktrinarsko vlogo in išče v zunanji politiki kompromise po gestu: mir po vsaki ceni.

Nantski kongres še ni dopolnil razkola. Obe struji sta se zedinili na trileh kompromis in odložili usodne točke dnevnega reda na jesen. Domači nasprotniki Blumove stranke, na levi in desni, pa že danes računajo, komu bo razkol socialistov prinesel večjo korist, skrajni levici ali skrajni desnici. Observer

Koristnost mrzle vode

Berlinski časopis »Volksgesundheitswarte«, glasilo sveta za nemško javno higieno, vodi pravo križarsko vojno proti uvozu kave in čaja in se zavzema za nemški »družinski čaj«.

Časopis pravi med drugim, da je »že za prebavo boljše kakor kava ali alkohol, ravnanje se po nasvetih pastora Kneippa in vtakniti roke do komolcev v mrzlo vodo«.

Mnogo nemških trgovin že prodaja mešanico kavnega »ersatza« (nadomestka), sestojajočo iz 10% kave in 90% raznih drugih primesi.

Se ena ugotovitev generala Miaje

»Razdejalni učinek topništva je tolikšen, da utegne celo strukturo zemlje spremeniti. Toda v strelskih jarkih in v granatnih jamah mora na koncu koncev vendarle človek nastopiti, če se branilec ne vda; in napadalec mora imeti najmanj enak pogum in enako odločnost kakor napadenec, če hoče zmagati. To je najvažnejša značilnost vsakega boja, v veljavi še danes prav tako kakor v kameni dobi. Niti možnost spremitve milijonskega mesta v 48 urah v prah in pepel ni mogla te resnice spraviti s sveta.«

Čsl. paviljon na newyorški razstavi

Prejšnji teden je bivši čsl. prezident dr. Beneš otvoril čsl. paviljon na newyorški razstavi. Paviljon velja za enega izmed najlepših; dogradili so ga iz daril ameriških Čehov in Slovkov in njihovih ameriških prijateljev.

Kakor v Lepoglavi...

Neka gospa v Zagrebu je dobila pismo od prijateljice iz Bratislave (Slovaška). V pismu se bere med drugim: »...Nam se tu zelo lepo godi. Vsega imamo kakor v Lepoglavi...«

Bratislavsko cenzura namreč ni vedela, kaj je »Lepoglava«, in pisma ni zadržala. (»Nova Riječ«, Zagreb)

Ruska uganka

Ni nemogoče, da bi se Rusija hotela z Nemčijo pobotati, toda danes se da o Staljinu zanesljivo reči samo tole: Staljin je spet stopil v Evropo, od koder ga je Monakovo izključilo, in spet napravil iz Rusije močnega zaveznika, močnega sovražnika in prav takšnega nevtrala.

Prava ovira za tesno zblizanje med Rusijo in Nemčijo danes ni na ideološkem polju ne na gospodarskem ne na nacionalnem. Ovira je v tem, da narodnosocialistična in komunistična stranka, — nočeta deliti oblasti. Kjer koli se srečata, mora ena od njiju imeti vaje v rokah. Ze ustavnim vladarjem je težko, vzajemno sodelovati. Pri diktatorskih vladavinah pa

Španski notranji minister Serrano Suñer, svak generala Franca, postane predsednik španske vlade

mora eden sam biti gospodar, kjer koli trčijo drug ob drugega. —

Vse kaže, da bo Staljin, dokler bo le imel izbiro, vztrajal pri relativni varnosti, ki je danes deležen.

Walter Lippmann, New York

Ali ste beali...

...da se je znameniti poljski pianist Paderewski kot prvi predsednik poljske republike zelo zadolžil, ker je iz lastnega krila mnoge državne izdatke? In da je prejšnji mesec, ko je bila njegova domovina v nevarnosti, med prvimi podpisal velik znesek za poljsko obrambno posojilo?

...da je »neodvisna« Slovaška na robu gospodarskega poloma, »za«?

...da je bila proslava nacionalistične zmage v Madridu razdeljena v tri dele: v zahvalo Bogu, zahvalo armadi in zahvalo zaveznikom in Marčanom?

...da je predsednik britanske vlade Neville Chamberlain utegnil v času, ko imajo drugi državni polni roke dela, da sproti zmorej nujne tekoče opravke, napisati in izdati te dni debelo knjigo o »Boju za mir«?

Gl. tudi »POLITIČNE RAZGLEDE« na str. 10.

Nemci se vračajo s Španskega: čoln, poln nemških prostovoljcev, na vožnji do ladje, ki jih bo prepeljala v domovino. — Nemci danes ponosno priznavajo, da so pomagali generalu Francu ves čas državljanske vojne

Družinski tednik

Slika z dežele

Srečal sem neznanu deklico s sedmimi otroki. Med nama se je razpletel tale pogovor:

»Čigava si?«
»Povedala mi je ime svojega očeta in svoj rojstni kraj.«
»Ali služiš?«
»Da, služiti moram, mama ne mara, da bi bil kdo doma. Štirje bratje in dve sestre služijo, dve sta pa umrli.«
»Pa ti ni nič dolgčas po domu?«
»Nič. Brat in ata sta me prišla že štirikrat obiskat, mama pa še nič.«
»Imaš kaj rada starše?«
»Nič. Ata samo zabavlja čez mamo in je vse prodal, mama se pa vlača z drugimi dedci.«
»Koliko si pa stara?«
»Junija bom deset.«
»Pogledala me je v oči s pogledom, ki mu je znana golota življenja in odbrzela za otroki, ki jih je varovala.«
B.

Politični teden

Predsednik vlade dr. Cvetković je bil pretekli teden z nekaterimi drugimi ministri v Skopju, kjer se je udeležil zborovanja južnosrbskih gospodarstvenikov. Na svečanem banketu, prirejenem njemu na čast, je obširno govoril o pomenu Južne Srbije v našem narodnem življenju. — Nj. Vis. knez namestnik Pavle in knezinja Olga sta v spremstvu zunanega ministra dr. Cincar-Markovića in drugih dostojanstvenikov odpotovala v Berlin na uradni obisk h kanclerju Hitlerju. V Berlinu so ju veleslovesno sprejeli. Na slavnostnem banketu je visokima gostoma napil kanceler Hitler in v svojem govoru pri tej priložnosti izjavil, da so meje med obema državama večne. Knez namestnik se je za te besede pristržno zahvalil. Prisostvoval je tudi veliki vojaški paradi. Po ogledu nekaterih znamenitosti sta knezja gosta odpotovala nazaj v domovino. — Na nedeljskem taboru slovenskih delavcev v Ljubljani so govorili predsednik vlade Dragiša Cvetković, predsednik senata dr. Korošec in gradbeni minister dr. Krek. Dr. Korošec je govoril o naši zunanji in notranji politiki in med drugim dejal, da se iz srca veselimo zadnjih prijateljskih izjav kanclerja Hitlerja. V notranji politiki je naš glavni cilj delo za sporazum. Dr. Korošec je dejal, da visoko ceni dr. Mačka, zato tudi ve, da bomo kljub nekaterim zapletljajem vendarle doživeli sporazum. Nj. Vis. knez namestnik Pavle se je ob svojem obisku v Berlinu razgovarjal s kanclerjem Hitlerjem v navzočnosti zunanjih ministrov obeh držav. Razgovori so potekali v prijateljskem duhu in so se nanašali na vprašanja, ki se tičejo obeh držav. — Predsednik vlade Cvetković je o pogajanjih za sporazum zagrebškimi časniki izjavil, da je delo sicer nekoliko zastalo zaradi proučevanja nekaterih okoliščin, toda do sporazuma mora priti, ker na obeh straneh prevladuje dobra volja in ker sporazum terja interesi nas vseh.

Predsednik sovjetske vlade in ruski zunanji minister Molotov je pretekli teden otvoril parlament z govorom, ki je v njem obrazložil angleško-francoske predloge ruski vladi. Dejal je, da so ti predlogi sicer primerna podlaga za nadaljnja pogajanja, vendar ne ustrezajo docela ruskim željam. — Nenapadno pogodbo med Nemčijo in Dansko sta podpisala nemški zunanji minister in danski poslanik v Berlinu. — Italijanska in nemška vlada sta poslali v Tokio predloge za priključitev Japonske k njuni vojaški zvezi. Japonci so s ponudbo baje zelo zadovoljni. — V Parizu in Londonu je govor Molotova v ruskem parlamentu zelo presenetil, češ, da so ruske zahteve čedalje večje. Glavna ovira pri pogajanjih so baje baltičske države; Rusija zahteva zanje angleška poročila, baltičske države same so pa glede tega zelo rezervirane. — Italijanski zunanji minister Ciano se je sestel s francoskim rimskim veleposlanikom Francoisom Poncetom in se z njim razgovarjal pred vsem o ureditvi italijansko-francoskega razmerja. — Papež Pij XII. je te dni govoril v Vatikanu o političnem položaju v Evropi. Dejal je, da se ni izgubljeno vse upanje za mir. Od nekaterih državnikov, ki se je do njih obrnil, je dobil takšna zagotovila, da bi se nanje lahko skliceval, če bi kljub temu prišlo do vojne.

OKVIRJI
za
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE
JULIJ KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

Mrs. in Mr. Hoobsova sta odletela...

60 letni angleški Romeo in njegova 18 letna Julija na poti v London

Beograd, junija.

V 21. številki našega tednika smo poročali o čudni poroki starega angleškega učenjaka Lancelota Hoobsa z lepo in mlado Novosadčanko Vero Zoričevno. Zdaj naj pa napišemo tej poroki še epilogo.

Ko sta si po poroki novoporočenca priskrbela vse potrebno za potovanje, sta z letalom odletela v London, toda ne v spremstvu Verine matere, temveč sama.

Pred odhodom iz naše države je dr. Hoobs spoznal, kako trnjeva je pot vroče ljubezni. Takole je sanjal o svoji sreči:

»Verico bom popeljal v Singapur. Tam me bo bolj ljubila kakor tukaj... Zanesljivo vem, da se bom pomladil... Zapletljaji njegove zakonske drame so se vrstili drug za drugim. Najprej ga je presenetila burna poročna noč, ki jo je moral odločiti do Singapure. Vrh tega je bilo na moč težko pripraviti dekle, da se je vrnilo k staremu raziskovalcu tropskih bolezni. Naposled se je vendar vrnila, a se je težko navadila živeti s starim možem.

Ga. Hoobsova je zmerom odlagala odhod na fantastično potovanje okrog sveta. Bala se je. Da bi potolažil svojo ženo, se je dr. Hoobs odločil, da bo vzel na poročno potovanje tudi svojo taščo, go. Zoričevno iz Novega Sada.

Angleški listi so z največjim zanimanjem spremljali razvoj zakonske drame znanega učenjaka in pisatelja mno-

gih medicinskih razprav. Najbolj jih je vznemirila vest, da je v poročni noči mlada žena pobegnila od svojega 47 let starejšega moža. Angleška javnost je bila vsa v skrbih za svojega učenjaka: »Morebiti je dr. Hoobs bolan?« so se spraševali Angličani.

Pred vsem je zbudila hudo ogorčenje Angležev novica, da misli stari zdravnik vzeti na poročno potovanje tudi svojo taščo. V zadevo se je vmešala tudi Hoobsova rodbina, ki skuša ovreči veljavnost nenavadnega zakona.

Angleške oblasti so zahtevale ločitev zakona, češ da je dr. Hoobs težko bolan. Angličani si namreč kar niso mogli misliti, da bi ženin peljal s seboj v Singapur tudi taščo.

Vso stvar sta vzela v svoje roke dva londonska odvetnika, ki zastopata Hoobsovo rodbino. Navedla sta, da je dr. Hoobsu preteklo leto umrla žena in težka izguba je zanesljivo porazno vplivala na duševni mir uglednega znanstvenika.

Dr. Hoobs pa na vse poskuse Angležev odgovarja samo: »Ravno velike ljubezni mi je treba, da bom pozabil drago pokojnico.«

Veliko ljubezen je res našel. Vsaka ljubezen je pa združena z mnogimi grenkostmi in težavami. Ze njegovi rojaki mu pripravljajo dosti gorja, ko hočejo zrušiti njegove lepe sanje.

Psihologi so mnenja, da je Hoobsov zakon treba razveljaviti, ker ženin ni pri pravi pameti, ko hoče za sprem-

stvo na poročno potovanje vzeti tudi svojo taščo.

S težkim srcem je tašča ostala v Beogradu. Verico in njenega moža je z ostalimi sorodniki spremljala na beograjsko letališče. Slovo je bilo doigo in prisrčno. Na letališču se je zbralo tudi dosti radovednežev, ki so ogledovali mlado, elegantno damo ob strani starega Angleža.

Dr. Hoobs je bil na moč srečen, ko so ljudje občudovali njegovo ženo. Od časa do časa je pojasnil temu ali onemu neznancu:

»Vidite tisto lepo damo v modrem? Veste, to je moja žena. Zdaj potujeva v London, potlej se bova pa odpravila na Daljni vzhod. Tja bo prišla za nama tudi moja tašča. Ves London bo občudoval Verico!«

Ob znamenju za odhod je mlada gospa svojega moža pocukala za rokav in mu prijazno dejala:

»Boby, pojdiva!«
»Na svidenje Bobby,« se je poslovljala tašča od svojega zeta.

»Na svidenje, mamica,« je odzdravil dr. Hoobs solznih oči.

Verica je bila nekam žalostna, dr. Hoobs je pa mahal z robcem in Veriniem svojem pošiljal poljubke.

Tako se je začelo potovanje okrog sveta. Mislimo, da bo na Angleškem zdaj konec ogorčenja, kajti stari ženin je žrtvoval taščo, samo da angleške oblasti ne bi razveljavile njegovega zakona.

— Rusija ima po najnovejši statistiki 170.467.186 prebivalcev, t. j. za 15,9% več kakor leta 1926. — Angleški rimski veleposlanik Loraine je italijanskemu zunanjemu ministru Ciano izročil Chamberlainovo spomenico, da Anglija ne misli obkoljevati totalitarnih držav, temveč da ji je mir edini cilj.

— Bolgarski ministrski predsednik Kjuzeivanov bo v začetku tega meseca odpotoval v vse prestolnice velesil. — Angleški, francoski, poljski in turški vojaški strokovnjaki se bodo te dni sestali v Londonu. Razpravljali bodo o vlogah posameznih držav v primeru kakršnega koli napada. Celotni načrt bodo pa napravili ob jesenskih angleških manevrih. — Slovaška je po pisanju tujih listov na robu propada. Sedanja Tisova vlada baje še zdaleč ni kos finančni in gospodarski nalogi, ki jo čaka. Poleg tega je ogromna večina ljudstva v opoziciji.

Japonski zunanji minister Arita je izjavil, da bo Japonska pristopila k italijansko-nemški vojaški zvezi le v primeru, da bo Rusija sklenila vojaško pogodbo z Anglijo in Francijo. — Papež Pij XII. predlaga namesto zveze z Rusijo mirovno konferenco petih prizadetih držav. V ta namen bo v kratkem poslal tem državam posebne note in jih pozval, naj mednarodni spor mirno rešijo. — Atentat na vojvodinjo Kentoko je skušal napraviti neki Avstalec. Na srečo se vojvodinji ni ničesar zgodilo. Atentatorja so aretirali.

Velike povodnji po vsej Sloveniji

Ljubljana, junija.

Toliko dežja v maju kakor ga je bilo letos, že dolgo ne pomnimo. Zaradi neprestanega dežja in nalivov so

začele reke naraščati in prestopati bregove. In že je bila tukaj nesreča. Vode so se razile čez rodovitna, lepo posejana polja in uničile dobro letino, ki se je obetala. Komaj so si poplavljeni odlahnili od prve letošnje povodnji, že jih je po binokosih vznemirila nova, še večja povodnja. Česar ni uničila prva, je pobrala druga. Po prvi povodnji so ljudje ponekod iznova zasejali svoja polja, toda voda jim je uničila še to. Najbolj je poplaval prizadela vasi ob Krki, Breganciji, Pesnici, Kolpi in Savi.

Krka je narasla za več kot štiri metre in preplavila vse Krško polje in Kostanjevico. Državno cesto, ki drži proti Novemu mestu, je voda razrdila v dolžini 4 km. Zato so morali ustaviti ves promet med Novim mestom in Brezicami. Najhujše je bilo pa ob poplavi v Strugah in v vasi Podlaboru, kjer se voda ne odteče zlepa, temveč stoji po več dni in pod njo vse segnijo. Zato bodo morale oblasti poskrbeti, da bo voda kako odtekala.

Na meji med dravsko in savsko ba-

OBISKOVALCEM VELESEJMA

vsakomur, ki hoče priti na svoj račun, svetujemo da si ogleda veliko zalogo novih in rabljenih koles, šivalnih strojev, otroških vozičkov in še nešteto vsakovrstnih drugih predmetov, ki jih po neverjetno nizkih cenah prodaja samo k o m i s i j a

„PROMET“
LJUBLJANA
nasproti Križanske cerkve.

Listek „Družinskega tednika“

„Halo, halo, Titanic tone!“

Gospodar ameriškega radia

Aprila leta 1912. je treščil razkošni parnik »S. S. Titanic« v ledeno goro in se začel potapljati. Radiotelegrafist Philips je neprestano pošiljal v svet iz svoje kabine svoj obupen klic na pomoč SOS.

Samo nekaj milj od kraja nesreče je vozil neki drug potniški parnik; toda ta ni imel radia. Bila je še ena ladja, ki bi lahko prihitela »Titanicu« na pomoč. Imela je celo potrebne radijske aparate, a na nesrečo je radiotelegrafist že davno legel k počitku. Na nekem tretjem parniku je bil pa radiotelegrafist pokonci, a se je tako prestrašil znakov SOS, da je minilo pol ure, preden se je zavedel za kaj gre. Samo nemški parnik »Carpathia« je takoj hitel s polno paro na kraj nesreče. Ko je priplul do tja, je »Titanic« že izginil pod vodno gladino.

Newyork je vest o potopljenem »Titanicu« zadela kakor strela. Časopisi so poročali o nesreči v posebnih izdajah. Gledališča so zaprli. Ves promet je zastal. Ljudje so tavali po cestah in jokali. To je bilo leta 1912., ko so človeško življenje še visoko cenili.

Marconi-Company je bila v Newyorku edina družba, ki je lahko spre-

jemala brezžična poročila. V njeno pisarno so vdrli sorodniki nesrečnih potnikov na »Titanicu«. »Kaj ste zvedeli? Ali se je kdo rešil?« Radiotelegrafisti niso mogli ničesar odgovoriti. Ves dan so sedeli pri svojih aparatih, toda nič se ni ganilo.

Ko je napočila noč, so odšli domov. Samo eden je ostal. Sedel je v majhni sprejemni postaji, nemeščeni više kakor je večina streh v Newyorku, na strehi visoke trgovine na Broadwayu. Čakal je. Čakal je tudi ves drugi dan, čakal je že več ko 30 ur. Medtem ni ne spal ne jedel. Neštevilne skodelice črne kave so ga držale pokonci. Kmalu se je razvedelo, da bo radiotelegrafist ostal pri svojem aparatu vso noč. Brž so svojci ponesrečenih potnikov splezali na streho trgovine in navalili v majhno radijsko postajo. Stali so za radiotelegrafistom, zadrževali dihanje in čakali kakor oni.

In spet sta pretekla dva dneva. Mladi radiotelegrafist je čakal že več ko 70 ur. Včasih je zaspal s slušalkami na ušesih, pa je zmerom skočil pokonci iz bojazni, da ne bi zamudil važnega poročila.

PRVO POROČILO

71. ura. Naposled... naposled je zašlel prvi znak. Bilo je poročilo o usodi brodolomcev. »Carpathia« jih je rešila precej. Več sto.

Ljudje, ki so stali za radiotelegrafistom so kričali: »Imena... Imena!«

Radiotelegrafist je začel zapisovati imena, ki jih je prejel z brezžičnim brzojavom. Ime se je vrstilo za imenom. To je trajalo več ur. Za njim so jokali ljudje od veselja, obupa, začeli

so se smeati, govorili so zmeden in padali v omedlevice na tla. Časnikarji so prihiteli, zabeležili imena, telefonirali v uredništva, skušali intervjovati sorodnike brodolomcev. In še zmerom je pisal radiotelegrafist črko za črko, kakor je šlel iz etra, pisal je ime za imenom.

Mladi radiotelegrafist — imel je šele 21 let — ni bil, če pomislimo natančno, pravi radiotelegrafist. Bil je poslovodja Marconijeve družbe v Ameriki. Za svojo družbo in za svoje operaterje je tukaj skočil v vrzel, da bi jo izpolnil.

21 let star in že tako visoka služba! Kako se je pisal? Drugi dan ga je poznal Newyork, poznala ga je Amerika, poznal ga je ves svet. Svet je začel govoriti o Davidu Sarnovu.

ZGODBA AMERIŠKE KARIERE

Časopisi so pisali o njegovem življenju. Popisali so zgodbo težke in trde mladosti in hitro, tipično ameriško kariero.

Leta 1900. se je devetletni David Sarnov s svojo materjo in štirimi mlajšimi bratci izkrcal v Ameriki. Družina je prišla iz Rusije. Oče se je izselil že leto dni prej. Moral je bežati pred Kozaki, ki so v njegovem rodnem mestu prirejali hude pokolje in ga z bičem izganjali od doma.

Mladi David je moral takoj zaslužiti denar, da je vzdrževal družino. Takoj, ko je prišel iz šole, je delal pri nekem mesarju, pomagal pri sedeh in prodajal časopise. Ko je imel 15 let, mu je oče umrl. Zdal je moral deček čisto sam skrbeti za družino. Zapustil je šolo in povprašal v

Dijaki-nižješolci! V dijaški internat »Učiteljski dom«, Ljubljana VII, Zibertova ul. 27 (Spodnja Siska) se sprejemajo za šolsko leto 1939./40. na stanovanje in v popolno oskrbo glede prehrane in učenja dijakim gimnazijci, nižješolci, dijakim meščanskim šol in učenci ljudskih šol od 3. razreda dalje. Prošnje pismene ali usne za sprejem fantov v internat sprejema domova uprava, ki daje vsa potrebna pojasnila glede prehrane, stanovanja, pranja perila, oskrbnine itd. Izdatno in zdravo hrano dobe gojenci v domu petkrat na dan. Pranje perila oskrbuje zavod sam. Gojencem, ki so vedno pod nadzorstvom, nudijo pri pouku pomoč domovi prefekti s fakultetno izobrazbo. Letna oskrbnina se plača v devetih zaporednih mesečnih obrokih počenši s septembrom. Mesec junij je oskrbnine prost. Na željo staršev preskrbimo fantom tudi učne knjige in druge šolske potrebščine. Uprava oskrbuje tudi prijave k sprejemnemu izpitu za prvi gimnazijski razred ter vpisovanje učencev vseh razredov ob pričetku šolskega leta, seveda vse dogovorno s cenjenimi starši. Oglasite se v domu za naš propekt, odnosno ga zahtevajte pismeno.

Na Prekmurskem tednu, ki bo trajal od 17. do 26. junija, bodo Prekmurci priredili gospodarske in kulturne razstave in z njimi pokazali plodove dela od dneva osvoboditve pa do danes.

Državno prvenstvo v kajak-slalomu si je priporil preteklo nedeljo na tekmi v Tacnu pod Šmarno goro Malahovsky Rudolf, Ljubljana, s časom 4:56,5. Za državno prvenstvo je tekmovalo 12 Zagrebčanov in 5 Slovencev. Nadaljnja mesta so zasedli: 2. Donoval Ivo, Maraton, Zagreb, 5:16,2; 3. Knol Miroslav, Zagreb, 5:22,4; 4. Gluhak Edo, Maraton, Zagreb, 6:22,2; 5. Močnik Cveto Ljubljana, 6:26; 6. Mikuš Adolf, Ljubljana, 7:15; 7. Drolenik Ivan, Ljubljana, 7:19,1; 8. Tepina Pavle, Ljubljana, 7:59,2. Osem tekmovalcev so izvrgli, ker so se prevrnili iz čolna.

Prvo tekmovalstvo slovenskih gedh v Kranju je prav lepo uspelo. Tekmovanja se je udeležilo samo 7 godb. Tekmovalce so razdelili v tri razrede. V prvem je tekmovala kranjska godba sama in se izkazala zelo dobro, v drugem so tekmovali štiri godbe in je prvo mesto dosegla »Zarja« iz Šoštanja, v tretjem razredu sta tekmovali dve godbi in je prvo mesto zavzelo Glasbeno društvo steklarjev iz Hrastnika. Vsi tekmovalci so dobili krasne diplome s sliko skladatelja Davorina Jenka.

Novo velesejmsko razstavišče bomo dobili v Ljubljani. Vlada je dala prav tako kakor zagrebškemu tudi ljubljanskemu velesejmu 1 milijon dinarjev kot prispevek za zgraditev novega razstavišča. Stare paviljone, ki so že odslužili svojemu namenu, bodo pa podrli.

Dijaki akademski dom z menzo bodo zgradili v Zagrebu za hrvatske akademike. V ta namen je dal prosvetni minister g. Čirić vseučilišču na razpolago poldrug milijon dinarjev, prav tako je prispeval za gradnjo novega doma zagrebški osrednji fond za zdravstveno zaščito študentov poldrug milijon dinarjev. Za dom bosta prispevala tudi banovina in mesto.

Pogajanja med rudarji in TPD so se zaključila v prid rudarjev. Po novi pogodbi so jim zvišali plače; vse pogodbene določbe veljajo tudi za delavce v kamnolomih in apnenicah.

uredništvu nekega časopisa, ki ga je redno prodajal, za službo. In res so ga zveli za direktorjega sluga.

Z dvema dolarjema, ki si ju je prihranil, si je kupil majhen Morsejev aparat. Kmalu je občutil za telegrafijo nekako strast. S 17 leti je postal telegrafist pri »Newyork Heraldus«. Leto dni pozneje je stopil v Marconijevo službo, ki so jo v Ameriki ravno urejali. Kmalu je postal poslovodja te družbe, ki se je bavila s praktično uporabo brezžične telegrafije. A še preden je prišel tako daleč, še ko je bil operater pri Marconijevi družbi, je pisal nekega dne kaj nenavadno pismo ravnatelju družbe. Pismo je bilo nekoliko utopistično, kajti možak, ki ga je dobil, ga je smeje se položil na stran. Pismo je govorilo, da ne bo trajalo dolgo, ko bo v ravnateljevi sobi sedel navaden smrtnik, in bo s pomočjo nekega majhnega aparata na njegovi mizi lahko sprejemal godbo in govorjenje, ki ga bodo odposiljali iz katerega koli kraja na svetu. Zato pa ni potrebno prav nič drugega kakor to, da inženirji in kemiki rešijo še nekaj važnih problemov: in te bodo kmalu zanesljivo rešili. Mladi mož je imel prav.

SILEN BOJ V ZRAKU

Kmalu po vojni je ustanovil Owen D. Young, tedanji generalni ravnatelj »General Electric« na pobudo predsednika Wilsona in v sporazumu z ameriško vlado »Radio Corporation of America«. Pravi vzrok te ustanovitve je bila bojazan odličnih Američanov, da bodo Angleži, ki imajo zaradi posesti večine podmorskih kab-

»Ali morate še zmerom nositi obvezo?«
»Zdravnik pravi, da ne, odvetnik pa, da moram.«

Počastitev ljubljanskih mater številnih otrok je priredila ljubljanska mestna občina preteklo nedeljo v restavraciji hotela Union. Slavlja se je udeležilo 60 mater, ki so dale življenjske najmanj 13 otrokom. Gospa Adlešičeva je med matere razdelila zlate spominske svetilnice s podobo Matere božje in grbom ljubljanske mestne občine. Svetilnica ima vsaka tudi zlato verižico. Počastitev mater je bila nadvse prisrčna.

Našli so truplo 56letne preužitkarije Marije Lapuhove iz Zakota, v ravnici Hraščine pri Brezicah. Pred kratkim je prodala svoje posestvo in si izgovorila preužitke. Kmalu sta se pa z novim gospodarjem začela prepirati. Lapuhovo je na poti proti domu umoril neznan morilec.

Pod vlak je skočil 34letni Mirko Slabe iz Kranja, uslužbenec v tovarni Jugobruna. Slabe je že večkrat nameraval izvršiti samomor, zadnje čase je bil pa zelo potrt in je v duševni zmedenosti skočil pod vlak.

Prvi esperantski tečaj v naši državi je ustanovila v Karlovcu že leta 1890. ga. Vistaričeva. Njeno delo je nadaljevala učiteljica Lopusičeva. Sedanje esperantsko društvo v Karlovcu so ustanovili leta 1922. Karlovski esperantski prvak je g. Klakočar, delegat mednarodne esperantske lige.

Telefonsko zvezo z Norveško je uvedlo naše pošto ministristvo. Telefonski razgovori morajo biti zelo nujni in imajo zato prednost pred vsemi drugimi razgovori. Razgovori z Norveško se imenujejo Ekler razgovori in zanje veljajo predpisi mednarodnega telefonskega pravilnika.

Telefonsko zvezo so prekinili takoj. Izkopali so namreč mednarodni telefonski kabel v Gornji Ilici v Zagrebu in ga odnesli. Tako so prekinili telefonsko zvezo med Zagrebom in Ljubljano, oziroma telefonsko zvezo z Nemčijo. Takove je zagrebska policija že prišla.

Prvo mesto si je v Beogradu prihoril na izbirnih strelskih tekmah za državno ekipo za svetovno strelsko prvenstvo v Lucernu v Švici Mariborčan prof. Pero Cestnik s 2062 krogi. Naša državna ekipa bo odšla na prvenstvene tekme, ki bodo od 30. junija do 11. julija, s petimi najboljšimi strelec.

Z možnarjem se je ranil 18letni delavec sin Janko Lotrič iz Zelenikov. Preizkušal ga je, da bi z njim streljal pri procesiji sv. Rešnjega Telesa. Na lepem mu je pa možnar odletel v obraz in ga hudo ranil. Ker je dobil tudi poškodbe po očeh, je v nevarnosti, da izgubi vid.

Cigani so omamili in okradli nekoga kmeta iz okolice Bjelovara. Kmet je cigane sprejel pod svojo streho in pokadil cigarete, ki so mu jih ponudili. Na lepem sta s sinom omamljena zaspala. Cigani so izrabili lepo priložnost in kmetu odnesli 16 zlatnikov. Tatinske cigane so orožniki že prišli.

Več kot 14.000 bolnikov je prišlo v prvih petih mesecih letošnjega leta iskal zdravja v ljubljansko bolnišnico. Samo meseca maja se je zateklo vanjo 3034 bolnikov, vsak dan pa sprejme bolnišnica okrog 100 novih bolnikov.

Veliko bakreno krsto so izkopali v betnavski gramoznici v Mariboru. Dolga je več kot 2 m, široka in visoka pa okrog 80 cm. V njej je še ena krsta iz dvojnih debelih borovih desk. V tej krsti leži okostje in na njem obleka še dobro ohranjena. Krsto in obleko so shranili v muzej.

Naši gostilničarji so zborovali v Logatcu po poročilu predsednika Majna se položaj gostinstva ni tako izboljšal kakor nekatere druge panoge, in sicer zaradi prevelike pasivnosti kmetijstva in zaradi mednarodnih političnih zapletljivosti. Še bolj je pa prizadeto podeželsko kakor mestno gostinstvo. Zato naj bi se odpravili vsi zadržki, ki ovirajo napredek našega gospodarstva, posebno pa znižala trošarina na vino.

Vlak je odrezal obe nogi 60letni posestnici Neži Jeričevi. Z vozom se je peljala preko zapornice na lokalni železnici Slovenska Bistrica — mesto. Ko je privozil vlak, se je konj splašil in prevrnil voz. Jeričeva je padla ravno pod vlak, ki ji je odrezal obe nogi. Odpehali so jo v mariborsko bolnišnico, pa je zaradi prevelike izgube krvi kmalu umrla.

Poljska komisija iz Varšave je prišla v Zagreb po kipe in figure za spomenik Pilsudskega. Kakor vemo dela spomenik hrvatski kipar Avgustinčič.

Dva meseca trajajoča stavka v tovarni vagonov v Brodu na Savi je končana. Ker so delavcem povišali plače, so spet odšli na delo. Vsega skupaj je stvala 1700 delavcev.

»Črno vožnje« si je privoščil neki neznanec z avtomobilom trgovca Viljema Vošinka iz Slovenske Bistrice. Prevozil je okrog 50 km in porabil za 200 dinarjev bencina. Bil je tako previden, da ga nihče ni slišal, zaslužilo, navdušiti javnost, je bilo dobiti pred vsem dobre programe po zmerni ceni. To je bil skupni izkupiček, skupni zaslužek mnogih velikih oddajnih postaj. Brezžična mreža, ki je hkrati preskrbovala 20, 40 ali celo 100 postaj, je morala razpolagati z visokimi denarnimi vsotami, ker je pa imela na svoji strani milijonsko javnost, je lahko izdala za program večje vsote, ne da bi preveč obremenila posameznih postaj.

David Sarnov je to zgodaj spoznal. Leta 1926. je z Osnovom D. Youngom ustanovil »National Broadcasting Company«. Naslednje leto so tej mreži priključili največje ameriške postaje. Šele »National Broadcasting Company« je ameriški brezžični telegrafiji dala pravo lice, pomen, kakovost in veličino. Američani so imeli — in imajo — z njo najboljšo, najzabavnejšo, najprejstnejšo, najpoučnejšo in umetniško najvišjo brezžično telegrafijo na svetu.

David Sarnov je postal z 39 leti — leta 1930. — predsednik »Radio Corporation of America«.

Sarnova kariera je kariera, ki hrepene po njej vsi Američani in bi jo radi pripravili svojim otrokom. Sarnov pomen v današnji Ameriki komaj moremo oceniti. Kot voditelj »Radio Corporation« Sarnov sicer ni diktator ameriškega radija, pač pa najznamenitejši njegov zastopnik. In kot predstavnik tako velike kulturne ustanove igra v Ameriki eno odločilnih vlog za oblikovanje javnega mnjenja.

Če verjamete ali ne

Tudi v Jugoslaviji imamo svojega Eddyja Nelsona. Pred kratkim so namreč na to ime krstili sina kinopodjetnika Martina Knebla iz Brčke. Velika ameriška filmska družba Metro-Goldwin-Mayer je poslala h krstu svojega zastopnika in operaterja, da sta filmala krst jugoslovanskega Eddyja Nelsona. Ob tej priložnosti je mali Eddy prvič priredil koncert in tako bomo kmalu lahko slišali njegov prodorni glas v zvočnem tedniku.

V vasi Jagnjili v Srbiji je te dni umrla mlada žena Živote Mitiča. Pokopali so jo na vaško pokopališče. Starši pa niso hoteli, da bi bila pokopana na tujem pokopališču, zato so ponoči odkopali njeno truplo in jo prenesli na pokopališče v svoji vasi. Okoličani so kajpak zelo razburjeni zaradi tega dogodka, ki je zanje svetoskrunstvo, kakršnega še ne poznajo.

Klub mladih znanstvenikov z ožfordskega vseučilišča vsako tretje leto priredi razstavo vseh mogočih izumov, ki zbuje veliko zanimanje. Letos obiskovalci razstave občudujejo na primer zvočec, napravljen že leta 1840., ki zveni neprestano že 99 let. Največje zanimanje je pa zbudila maska, ki onemogoča laž. Kdor si jo natakne, se ne more več lagati. Tega izuma pa noče odkupiti noben industrijec, ker se zaveda, da z njim ne bi napravil niti ene kupačke.

Zanesljivo bi se čudili, če bi zagledali na cesti žensko z zibelko na glavi. V Dalmaciji in nekaterih krajih v Črni gori je pa to nekaj čisto navadnega. Iz mlina se vračajo s petdeset kil težkimi vrečami in jih neso na glavi. Večkrat pa botre, ko odhajajo od krsta, zadenejo na glavo tudi težko zibelko.

ko je avtomobil odpeljal iz garaže in ga pripeljal nazaj. Kdo je bil »črni vozač« še ne vedo.

Protituberkulozni teden se je začel preteklo soboto. Ves teden bodo zbirali potrebna sredstva za lajšanje trpljenja jetičnih bolnikov in za ljudsko zaščito pred okuženjem. Darujte, ne drugim, temveč samim sebi in narodu v korist!

Iz žepa je ukradel neznan tat 3300 dinarjev lesnemu trgovcu in posestniku Matiji Kranjcu iz Prebukovja pri Ptuj. Ko je popival z nekimi

JULIJ KLEIN
Ljubljana
Wolfova ul. 4

Za vkuhanje kupi previdna gospodinja samo preizkušene steklenice znamke REX

Rajši več kakor premalo!

To pravilo velja za vse dobre stvari, pa radi tega tudi za »Pravi Franck«.

»Franck« daje beli kavi fin, poln okus in lepo zlatorjavo barvo. Zato pri kuhanju kave dodajte vedno dobro mero »Francka«, rajši več, kakor premalo.

Franck

KAVNI PRIDATEK

ŽRČALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Grda navada

Na mrtvaškem odru je ležala mlada, lepa, še ne leto dni poročena žena. Ne zdravniška znanost ne napor domačih, ki so jo oboževali, je niso mogli rešiti. Ležala je negibna med cvetjem, v sosedni sobi je pa jokali ubogi črviček, ki mu je dala življenje za ceno lastnega življenja. Vso obširno farno je pretelesa smrt mlade priljubljene gospe in od blizu in daleč so ji hodili izkazovat zadnjo čast in jokali nad njenim ubogim otročičkom.

Zvečer je pa prišla mladina, da kakor običajno čuje pri mrliči. Med mladimi ljudmi se je razvila bučna zabava, smeh, šale, krohot. Niti enem izmed njih pa ni prišlo na um, kako boli ta brezobzirnost domače, ki so želi v silni boleti. Ali bi ne mogla družba, ki jih je vse polno tudi po deželi, poučiti svojih članov, da je pomanjkanje obzira do umrlega in do žalosti domačih kaj grobo in brezdušno?

Prizadeti

Tudi to se dogaja...

Pred kratkim smo se peljali z avtomobilom s planin domov. Vozili smo se tudi skozi Vransko, kjer so nas pozdravili z jajci. Iz neke hiše je nekdo vrgl jajce naravnost v naš avto. Slučajno se to prav gotovo ni moglo zgoditi, ker je pošteno deževalo. Kakšno dušo mora imeti človek, da brez povoda obmetava ljudi z jajci?

Eden izmed 7 navzočih

Adam in Eva

Bil je vroč, sončen dan, ko sva se šli s teto pred kratkim sončit v Tomačevo. Bilo je razmeroma precej odraslih ljudi in otrok, ki so uživali sončno naravo. Ko sva iskali primerne prostora, sva osupli obstali. Za nekim grmom sva namreč opazili parček, ki je nemoteno ležal v travi — Evinem in Adamovem kostimu. To se torej dogaja na kraju, kamor imajo dostop otroci, ki nimajo zaprtih oči in ki nanje vpliva tudi vsaka najmanjša stvar. Prav zanesljivo jih takšni prizori ne vzgajajo v dobrem smislu. Dobro bi bilo, da bi se takšni primeri v javnih kopališčih onemogočili.

M. V.

lov neke vrste monopol na poročila, ta monopol s pomočjo Marconijeve družbe, ki je tudi angleška, razširili na brezžično telegrafijo. Marconijeva družba je rabila določene aparate, ki jih je izdelovala ameriška »General Electric«. Owen D. Young bi zaslužil milijone, če bi jih prodal. Pa jih ni. »Radio-Corporation of America« je bila obnova velikih električnih ameriških družb. Imela je na razpolago ogromne vsote denarja. Tako je lahko kmalu kupila ameriške pravice Marconijeve družbe in si priborila vodilno mesto na svetovnem trgu kot najmočnejša družba brezžične telegrafije. Pa ni zaslužila samo s tem, temveč pred vsem tudi z izdelovanjem radijskih aparatov. V začetku leta 1920. je bila v Ameriki potreba po radijskih aparatih neizmerno velika, iz tal so zrastle brezžične postaje in ves svet je hotel spoznati novo domaćo zabavo — radio.

Ko je Owen D. Young pokupil vso last Marconijeve družbe, je prevzel pod svojo oblast tudi mladega Sarnova. Njegova zasluga je pred vsem to, da se »Radio-Corporation« ni zato, da se »Radio-Corporation« ni zadovoljila samo s sestavljanjem oddajnih in sprejemnih aparatov, temveč da je začela urejati tudi oddajanje. Posreden vzrok za to je bila okoliščina, da se mora oddajanje v Ameriki, kjer se država ni brigala zanj drugače kakor administrativno, kjer so torej postaje v zasebnih rokah, finansirati z reklamo in ne s katerimi koli davki. V interesu tistih, ki so morali plačati reklamo, je bilo, pridobiti čim večjo javnost. V interesu postaj, ki so morale, da bi z reklamo

KOLESA

damska in moška, najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj po neverjetno nizkih cenah.

NOVA TRGOVINA
TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA 36
nasproti Gospodarske zveze

Velesejem paviljon „G“ zunaj

vinčarji, ni dovolj pazil na svoje žepce, pa mu je iz njih izginil denar. Orožniki tatu še niso našli.

Z raztopino kamene sode je polila po obrazu zaročena svoje hčere, ker ni držal besede, Ibona Nadžova iz Novega Sada. Zjutraj, ko je še spal v svoji sobi, se je maščevala nad njim in tako oprala čast svoje hčere. Prizadejala mu je hude opekline po obrazu in prsih, ki ga bodo zmerom spominjale, da je treba biti mož-beseda.

V svoji trgovini čaka vlomilec tudi ponoči lastnik trgovine z avtomobili Mirko Fuchs iz Beograda. V šestih tednih so njegovo trgovino že štirikrat obiskali. Da bi preprečil nadaljnje vlome, trgovec spi kar v trgovini in s samokresom v roki čaka tatove.

Stiri nove avtobuse si bo nabavila mariborska občina. Stali bodo 1 milijon.

jon dinarjev. Kupila bo tudi zemljišče in zgradila avtobusno garažo.

Od obljub je živel razkošno in udobno 62letni Aleksander Stein iz okolice Kneževca. V Pančevu se je izdajal za milijonarja in pripovedoval, da bo dobil iz Amerike milijonsko zapuščino svojega brata. Ljudje so mu nasedali in mu zaupali kredit. Ko pa njegovih milijonov le predolgo ni bilo, so ga ovadili policiji. Tukaj je slepar priznal, da nima nikakega premoženja in da živi od obljub in dolgov.

Hrana in razpoloženje. Neki danski zdravnik, ki je dvajset let raziskoval učinek različnih povrtin, je dožgal, da na primer krompir pomirja človeka, špinača ustvarja močno voljo, solata iz cikorijskega listja sa-njavost... Kdo bi vedel, ali je vse to natančno tako, toda eno vemo vsi po izkušnjah: škodljiva dobre bele kave, pripravljene s pravim Franckom, ki ga izdelujejo iz korenin domače, požlahnjene cikorijske, nas vedno spravi v dobro razpoloženje.

Brez težav deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čajev, niti požiranja kroglic in grenkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z nepreizkušeni preparati, temveč uredite svojo prebavo s priljubljenim odvajalnim sredstvom Darmol. Dobi se v vseh lekarnah. Reg. 25.801/37.

Osebnosti

Poročili so se: V Ljubljani: g. Janko Iskra in gđ. Kati Kreuerjeva; g. Boris Hmeljak in gđ. Milka Svetina; g. Jozef Jakopič in gđ. Olga Cundričeva; g. Joško Zabkar, nar. bolničar, in gđ. Franja Pečarjeva; g. Joško Rejc, uradnik v vojnem tehničnem zavodu v Kragujevcu, in gđ. Marija Strukljeva, bančna uradnica; g. Marjan Prezelj, grad. inženir, in gđ. Marica Benedičičeva, zasebna uradnica. Na Brezjah: prof. Marjan Dobovšek iz Ljubljane, in gđ. Elza Sorlijeva, uč. v Voklem pri Kranju; g. Anton Hosta, polic. str. zv. iz Kranja, in gđ. Marija Sketova, trgovka iz Ljubljane. V Oplotnici: g. Stanko Vodovnik in gđ. Tinka Srebretova; V Trzinu: g. Karlo Janovšek, tkalski podmojster, in gđ. Poldka Kočevarjeva V Mariboru: g. Vošinek in gđ. Zofka Pergerjeva, naša zvesta naročnica. — Obilo sreče!

Umrli so: V Ljubljani: Marjana Dolinarjeva, pos.; Franc Čebular, komandir žand. stanice v pok.; Anton Vrhovec, lastnik brusilnice stekla in ogledal; Ivan Kern, trg. zastopnik; Apolonija Pirševa, roj. Ježkova; Ciril Tomšič, faktor poštnice tiskarne v pok.; Gjurjo Besednik, trg.; Marija Gregorčeva, vdova po revidentu drž. žel.; Jožeta Pustova; Asta Basajeva, žena ravnatelja Zadržne zveze. V Mariboru: Mihael Gombač, višji strojnik v pok.; Miroslav Urbanec, višji tehnični kontrolor X. telegrafsko-telefonske tehnične sekcije v Mariboru; Jakob Vodopivec, poštni poduradnik v pok. V Metliki: Otmar Sturm, trg. in pos. V Čretnu pri Celju: Frančiška Pocačlova, roj. Vošnjakova. V Mošnjah pri Radovljici: 62letna Marija Reševa. V Soštanju: Marija Schwarz-Vasletova, hotelirka in pos. V Kranju: 76letna Marička Tiringerjeva. Na Jesenicah: 50letni Anton Mihevc, železničar v pok. V Črnomlju: 100letni Janez Belič. V Ljutomeru: 35letni Franc Polak, tovarniški delavec. V Naklu pri Kranju: Matej Tomazin, tajnik JRZ. Na Studencu pri Ljubljani: Franc Bregar, bolničar. V Skofljah pri Divači: Karolina Cerkenkova, roj. Ericgojeva. V Dol. Toplicah: E. pl. Platkova, vdova po gozdnem inž. V Dol. Logatcu: Lovrenc Tršar. V Smarju ob Paki: Karel Presker, dekan. — Naše iskreno sožalje!

Greta Garbo je rekla:
Po ananas fti
v Kalfornijo?
Smešno!
O yes, boljše je
ananas bonbon
505 s črto!

505

ORIGINALNA AROMA

ZA OKO - ČRTA
ZA OKUS - AROMA

Proizvod UNION Zagreb

V avtomobilu iz San Franciscu v Honolulu

San Francisco, junija.

Dva pogumna mlada Američana sta si privoščila nekaj nenavadnega: v avtomobilu sta prevozila polovico Tihiga oceana.

Dobro založena z jedjo in pijačo, sta se skrila v pomožni sedež nekega velikega avtomobila, še preden so ga prenesli na neki velik tovorni parnik, namenjen na Havajske otoke. Med vožnjo sta se udobno zleknila v avtomobil, ko se je pa vožnja bližala h kraju, sta se spet splazila v svoje skrivališče. Najbrže bi srečno prišla v Honolulu, če ju ne bi odkril lastnik avtomobila, ki ni imel važnejšega opravila, kakor da je v pomožnem sedežu iskal zračno sesaljško.

O pravem času

New York, junija.

Še ravno o pravem času si je letos Mrs. Ana Sheridanova iz Seneca Falls v Združenih državah, prižgala svojo prvo cigareto.

Zadnji čas je, da moderniziram svoj okus,« je izjavila gospa Ana. »Odpovedala se bom svoji staromodni pipi, ker se mi zdi, da se to za moderne ženske ne spodobi.«

Gospa Sheridanova je s to svojo prvo cigareto pričela novo razdobje svojega dolgega življenja. Pravkar je mamreč izpolnila svoje 107. leto...

Kokoš z jajci-dvojčki

Rim, junija.

Če bi imeli olimpijado tudi za najboljše kokoši-jajčarice, bi prav zanesljivo dobila zlato medaljo neka kokoš iz Faenze v Italiji, ne toliko zaradi števila jajc, ki jih je legla, pač pa zaradi njih izvrstne kakovosti.

Ta kokoška namreč vsak dan ali pa skoraj vsak dan znese jajce z dvema rumenjakoma, takorekoč jajca-dvojčka. Ta renavadna jajca so zelo podolgovata in zelo težka. Najlažje je tehtalo okrog 100 gramov, najtežje pa 125 gramov.

Ognjenik Vezuv je začel spet bljувati. Pogled nanj iz Neaplja.

rila, da samo iz radovednosti in ne iz ljubosumnosti ali kaj podobnega. Sodnik je bil pa mnenja, da ima sleherni človek kakšno skrivnost, ki zanjo ne sme vedeti ves svet in žena je dolžna, da to skrivnost spoštuje.

Stvar bi bila s tem opravičena. Nekateri možje so sodniku pisali navdušena pisma in mu čestitali. Nekatera ženska društva so pa proti temu odločno protestirala. Zahtevala so, da sodnika odstavi ali pa vsaj premeste. Nezačuden je, da je pridružila tudi sodnikova žena. Ker tudi njeni protesti niso nič začeli, je še tisti dan zapustila svojega moža. Zdaj bo lahko v samotni razmišljanji, ali je bila njegova razsodba pravična ali ne.

Pustolovska vožnja

Sydney, junija.

Drzna angleška zakonca Johnsonova bi svoj pogum kmalu plačala z življenjem. Zakonca sta namreč iz Soerabaje na otoku Javi odpotovala na dvojborniku, opremljenem z rešilnimi čolnom, na širno morje. Namenjela sta bila v avstralsko pristanišče Port Darwin. Tri dni so ju ogromni valovi metali sem in tja kakor orehovo lupnico, dokler nista bila že popolnoma izven začetne poti. Zaloga bencina je bila izčrpana. S težavo se jima je posrečilo priti na pusto, zapadnoavstralsko obalo. Pustila sta vse svoje reči in se podala na kopno.

Pet dni sta blodila po pustem avstralskem grmovju in sta bila še kakšnih 75 kilometrov oddaljena od prvega naselja. Zaloga pitne vode, ki sta jo vzela s seboj z dvojbornika, je bila tudi že izčrpana. Za svojo rešitev se imata zahvaliti le srečnemu slučaju, da je njuno ladjico videl neki domačin, neke vrste poštni sel. Domačin je bil inteligenten dečko. Videl je s kredo napisane besede: »Poročilo je tukaj spodaj.« Avstralski mladenič sicer ni znal ne brati ne pisati, a ker je videl

belca, kako sta pisala, si je mislil, da bo zadeva pač važna. S svinčnikom, ki ga je našel na ladjici, je črke prepisal na neki pisemski ovoj. Tako so prebivalci Brooma, najbližje naselbine, izvedeli, da je nekdo v stiski. Skupina policistov se je odpravila k ladjici in je res našla na nekem listku sporočilo, v katero smer sta brodolomca odšla. Prvo so rešili Johnsonovo ženo, ki je na poti omedlela. Njen mož je odšel naprej, kjer je naletel na neko telefonsko žico. Prerezal jo je, da bi zbudil pozornost telegrafске postaje. Drugi dan so policisti našli tudi njega in ga rešili.

Nova afera kanadskih peterk

New York, junija.

Kanadske peterke so spet v luči ameriške javnosti, tokrat pa ne zaradi njih poklona angleškemu kralju in kraljici, pač pa čisto zaradi neke druge zadeve. Njih starši so namreč vložili tožbo proti dr. Dafou, ki že pet let neumorno skrbi za procvit teh čudovitih malih bitij.

Starši so sicer dr. Dafou hvaležni za skrb, ki jo posveča njihovim slavnim hčerkam, vendar se jim zdi potrebno tožiti ga, češ da je male peterke pred nekaj meseci grdo osmešil, prav tako pa tudi njihovo mater, gospo Dionnovo.

Pozimi si je namreč dr. Dafou v hotelu »Astor« v New Yorku dovožil nekam čudno šalo. Povabili so ga na veliko slavnostno večerjo. Pojavil se je za mizo kot — dojlja. Oblečen je bil v uniformo dojlja po newyorških porodničnicah. Smeje se je izjavil, da je on takorekoč dojlja kanadskih peterk.

Gospa Dionnova se je čutila zaradi tega čudnega nastopa osebno užaljena in tako sta zakonca Dionnova vložila tožbo proti podjetnemu zdravniku-managerju svojih hčera.

3 1/2 m dolg potni list

Pariz, junija.

Pariz se lahko pohvali z mnogimi nenavadnimi pojavi. Poleg mnogih čudnih ljudi, ki vsako leto pridejo v Pariz, kakor na primer siamski dvojčki, ženska-rak, deček z nojevim želodcem itd., itd., se je pred kratkim pripeljal v Pariz človek z najdaljšim potnim listom.

Diac Paček s Kube je po poklicu plesalec rumbes. Obšel je že vsa naša zemlja. Francoskim oblastem je pokazal potni list, ki je dolg tri in pol metra in ima 150 žigov iz 42 različnih držav. Zdaj je prišel prvič v Francijo in je najbolj vesel zato, ker se mu bo to potni list podaljšal za nekaj centimetrov.

Statistika ameriške npravnosti

New York, junija.

Podpredsednik učiteljskega združenja v New Yorku, g. Elsworth Backe je te dni objavil statistiko npravnosti v ameriških Združenih državah. Ta statistika se nanaša posebej na ameriška dekleta.

Med drugim je gospod Backe dognal, da v Ameriki povprečno na tisoč novorojenčkov pride štirideset nezakonskih. Na leto se v Ameriki rodi 1.800 otrok, ki njih matere nimajo več ko 14 let. Zanimivo je, da New York, to ogromno velenje, ki ga romani opisujejo kot gnezdo nemorale, živi vse bolj nprav-

zaključka, da za vzgojo deklet k npravnosti ni potrebna samo vzgoja staršev, pač pa tudi vzgoja v šoli in raznih kulturnih zabavnih društvih.

Če lačna levinja uide iz cirkusa

London, junija.

James Winter, farmar v južni Irski, je rad prebiral pustolovske romane. V zadnji knjigi, ki jo je prebral, so bili popisani razburljivi lovi na divje zveri v Indiji.

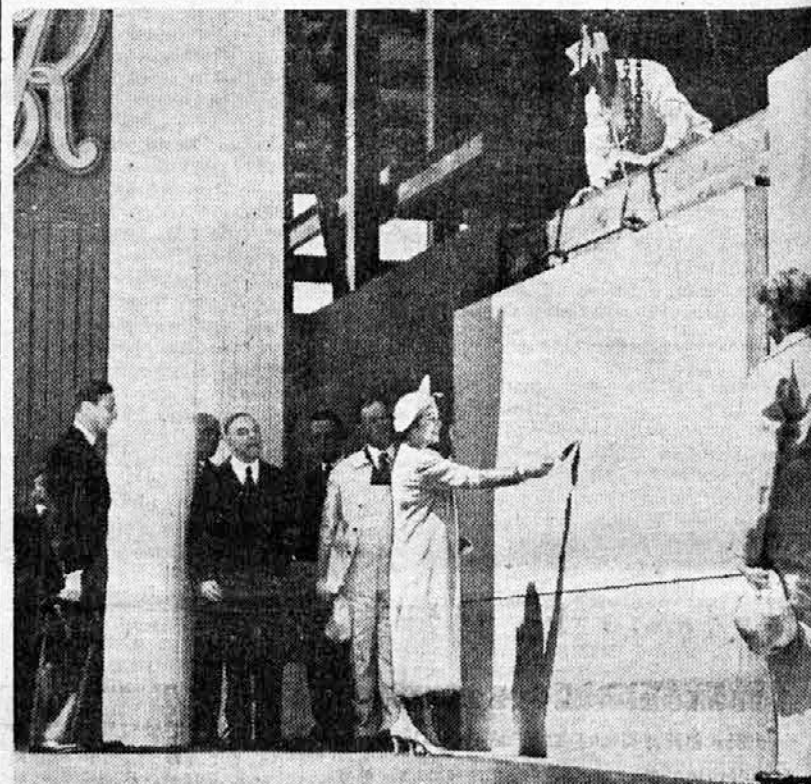
Mračilo se je, ko je James Winter odložil knjigo. Na lepem je zaslišal iz vasi sireno, ki navadno tuli le ob večjem požaru. Iz potujočega cirkusa, ki je razpel svoj sotor sredi glavnega trga, je ušla levinja. Govorili so, da je nevarna in lačna, ker ji cirkusov lastnik ni dal jesti že dolgih 24 ur.

Takoj so zaklenili v vasi vsa vrata in zaprli okna.

Tedaj je šinila romantičnemu farmarju v glavo misel, da bo levinji nastavlil zanko. Stekel je na dvorišče in tam privezal na dolgo vrv mlado kozo, ki jo je hotel žrtvovati v dobro vse vasi. Kozu je bila na cesti, drugi konec vrvi pa v hiši. Potlej je Winter pripravil puško in izza okna v zasedi čakal na divjo zver.

Res je nekaj trenutkov pozneje opazil v temi dvoje žarečih oči. Slišal je tudi rjovenje.

Prvič je ustrelil v temo. Drugi strel je zadel lačno levinjo, ki je lahko ranjena začela bežati po vasi. Kmetje so jo ubrali za njo. Iz svoje hiše je prišel tudi farmar Winter in zajel

K potovanju angleškega vladarskega para po Ameriki: kraljica Elizabeta polaga temeljni kamen za novo poslopje visokega apelacijskega sodišča v Ottawi. Pri stebru na levi stojita kralj Jurij in predsednik kanadske vlade Mackenzie King.

stveno življenje kakor druga ameriška mesta. Število posilstev in sadističnih zločinov je v New Yorku za dve tretjini manjše ko v drugih ameriških velenjih.

V tem pogledu se nahaja New York šele na štirinšestdesetem mestu med ameriški velenji. Kar se tiče črncev, je njihova npravnost vsaj po tej statistiki, zelo na nizki stopnji. Pri črnih je na tisoč novorojenčkov 207 nezakonskih.

Gospod Backe je naposled prišel do

levinjo v nekem protju. Tretjič je že ustrelil vanjo. Težko ranjena zver se je pa še vseeno vrgla na svojega nasprotnika. A farmar je bil hitrejši in je s kolom potolkel levinjo do smrti.

Požrtvovalen oče

London, junija.

Ko je 45letni Anglež Robert McCreath iz Glasgowa zvedel, da se mu je rodil dvajseti otrok, je nemudoma tekel k vojaškimi oblastem prijaviti se za zračno obrambo.

Dejal je: »Pri takšni družini kakor je moja, ne smem držati križem rok, temveč jo moram braniti po svojih najboljših močeh.«

Kajpak so očeta tako mnogoštevilne družine z veseljem sprejeli in mu čestitali, ne samo k dvajsetemu otroku, pač pa tudi k njegovemu dobremu domisleku.

85letna vojna med Rusijo in angleškim mestecem

London, junija.

Angleško mestece Berwick ob Tweedu je po uradnih listinah ravno 85 let v vojnem stanju z Rusijo. Ta kraj je bil povod za vojno med Anglijo in Škotsko, po vojni so ga pa proglasili za svobodno in neodvisno mesto.

Leta 1854. so Anglija, Škotska, Irski in svobodno mesto Berwick uradno napovedali Rusiji vojno. Ko je bila vojna končana in so podpisali mir, nikomur ni prišlo na misel, da bi v mirovni pogodbi navedli tudi ime svobodnega mesta Berwicka. Tako je Berwick že 85 let v vojnem stanju z Rusijo.

V zvezi s tem je več angleških časnikarjev obiskalo Berwick in vprašalo župana, zakaj že ne reši tega vprašanja in ne pomiri Berwicka z Rusijo. Župan je pa odgovoril, da je že davno mislil na to, a da se mu ne ljubi iti v London, ker je že prestar.

Plačajte naročnino!

V mednarodnem šanghajskem okraju: japonski stražnik preiskuje nekega Kitajca, če nima pri sebi orožja.

Morski psi napadli ribiče

London, junija.

Trije angleški ribiči so pred kratkim doživeli strašne ure na odprtem morju, ne daleč od angleške obale. Na nekem motornem čolnu so odšli na ribolov. Kakšnih šest milj od obale so se na lepem znašli sredi ogromne trope morskih psov. Bilo jih je okrog 50. Takoj so obkrožili čoln. Ribiči so se v mislih že poslavljal od sveta. Takrat jim je ena izmed velikanov živali prevrnila čoln. Ribiči so padli med morske požeruhe. Motor je začel žalostno brneti in tega so se morski psi tako ustrašili, da so se razkropili. Ribiči so splezali na obrnjen čoln in se rešili.

Sodnika, ki je prestrogo sodil neko žensko, je zapustila njegova žena

New York, maja.

V New Yorku se je pred kratkim odigral zanimiv sodni proces. Neki sodnik je razsodil spor dveh zakoncev. John Morris je namreč tožil svojo ženo zato, ker mu je vsak dan prebrskala vse žepe in zapiske in mu s tem povzročila materialno škodo.

Gospa Morrisova je namreč silno klepetava ženska. Nepremišljeno govori o vsem, kar ji pride na misel. Dvakrat je celo prebrskala zaklenjene zapiske svojega moža, potlej pa v neki družbi razblebetala, kaj vse je našla v njih, kajpak nič hudega ne sluteti. Moževa konkurenca je podatke izkoristila v svojo korist.

Mož je torej vložil tožbo za ločitev makona in sodnik ju je kratko in malo ločil. Na vprašanje, zakaj je brskala po moževih zapiskih, je žena odgovorila:

K podmorniški katastrofi na Angleškem: pogled z letala na krmo potopljene podmornice »Thetis«, ko je še štrlela iz vode in je bilo še upanje, da bodo posadko rešili.

Ker je bila vsak dan drugačna, se je dal ločiti od svoje žene

Ce žena skrbi za spremembo v zakonu

Newyork, maja.

Bogati lastnik plantaž Smeight je vložil tožbo za ločitev svojega mladega zakona. Za vzrok je navedel, da je življenje z ženo nemogoče, ker nikoli ne ve, kakšno ženo bo našel doma.

Gospa Smeightova se je zelo mlada poročila. Bila je preprosto, mlado dekle, s svetlimi lasmi. Prvi mesec se je zdel zakon nad vse srečen. Kmalu so pa nastopile znatne spremembe. Ko je mladi mož lepega dne prišel domov na kosilo, je bil nemalo prese-nečen. Zjutraj je pustil doma ženo s plavimi lasmi, opoldne je pa našel izrazito črno. Ker je preživljal šele medene tedne, si je mislil, da to pač ni tako grozno, če si žena pobarva lase. Kmalu je bil pa drugačnega mnenja. Že naslednji dan je namreč našel ženo z rdečimi lasmi.

Operacija slepiča — prevara

Spremembe so se pojavljale sleherni dan. Ko je zjutraj mož odšel z doma, ni nikoli vedel, kakšno ženo bo našel opoldne. Mislil si je, da se bo nekoč že naveličala.

Lepega dne so mu sporočili, da so morali ženo odpeljati v sanatorij in da so ji operirali slepič. Mož se je prestrašil, ko jo je pa hotel obiskati, so mu rekli, da je sleherni obisk prepovedan. Šele čez deset dni so mu sporočili, da se bo žena vrnila domov. Ves vesel je hišo okrasil s cvetjem in jo nestrpno pričakoval. Kmalu nato je pozvonilo. Dirjal je k vratom, da bi jo sam sprejel. A kako je bil začuden, ko je zagledal pred seboj čisto tujo žensko. Imela je rumene lase, izrazito grški nos, velika usta in precej močno postavo. Šele ko je spregovorila, je Smeight spoznal — svojo ženo.

Operacija slepiča je bila bajka. Žena je šla v sanatorij zato, da so ji preoblikovali nos, usta in prsi.

Na vprašanje, zakaj je vse to napravila, je mlada žena odgovorila, da zato, ker ji je tako svetovala njena mati. Rekla ji je namreč, da mora skrbeti za spremembo v zakonu, sicer se je bo mož kmalu naveličal. Ubogo dekle si ni znalo drugače pomagati, kakor da je na moč skrbelo za spremembo. Njeno prizadevanje je imelo pa ravno nasproten učinek. Mož je izjavil, da se je poročil s preprostim, plavalasim dekletom in ne s tujo žensko. Življenja z njo si niti v sanjah ne more predstavljati, zato zahteva ločitev.

Sodniki so zakon ločili, v primeru pa, da se žena iznova operira, in sicer tako, da bo takšna kakor je bila prvotno, bodo ločitev razveljavili.

Ce mrlič »oživlja«

Novi Sad, junija.

Nenavaden prizor se je te dni odigral pri pogrebu 17letne dijakinje Nataše Vrvjavove iz Novega Sada. Med mašo zadušnico na Uspenskem pokopališču se je staršem pokojne Nataše pod vplivom velike žalosti na lepem zazdelo, da je hči začela odpirati oči in kazati znake življenja. Nastalo je veliko vznemirjenje, odložili so pogreb in poklicali zdravnike, ki so po pomovnem pregledu ugotovili smrt in so Natašo vendarle pokopali.

Medtem se je v Novem Sadu neverjetno hitro razširila novica, da je na Uspenskem pokopališču med mašo zadušnico oživel mrlič, da so se vsi navzočni razkropili na vse strani in da je nastal velik polom.

Pokojna Nataša Vrvjavova je zbolela na tuberkuloznem vnetju sklepov, posledica tega je bila pa oslabeval srca. Zdravili so jo v ruski bolnišnici, za blinosti se je pa vrnila domov k svojim staršem.

Ker je bila dovolj močna, so jo starši peljali v kino. Ponoči ji je postalo slabo, čaj, ki ga ji je ponudila mati, jo je pa spet pomiril. Mati je

ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Učenjaki in zvezdoslovci nam vedo od časa do časa poročati, da so na soncu veliki vulkanski izbruhi, ki ba-je vplivajo tudi na življenje in vreme na naši zemeljski obli. Ce hočemo to ugotoviti, se nam pa ni vselej treba obrniti do učenjakov, poznamo namreč čisto preprost pripomoček, ki nam pove, ali je letos na soncu mir ali vrenje. Ta pripomoček so — drevesa. Drevesa imajo v deblih nekakšne kroge in kolikor več takšnih krogov požene drevo v enem letu, toliko nemenejše je na soncu. Razlaga te teorije je tudi čisto preprosta: kadar so na soncu vulkanski izbruhi pogosti, imamo deževna leta. V deževnih letih pa požene drevo več krogov kakor v suhih letih. Kakor kaže, je moralo biti letošnji maj na soncu precej nemirno...

Najbrže se ne veste, da križarijo po severnih morjih posebne ladje, opremljene s posebnimi topovi in minami za streljanje in razstreljevanje — ledenih gor. Letos so takšne ladje razstrelile nič manj ko 500 ledenih gor; vse te gore so bile tako velike, da bi bile lahko usodne za ladje, ki plovejo v teh predelih. Razstreljevanje ledenih orjakov se je začelo kmalu po potopu 'Titanica'.

Tkalci, ki tko slovite indijske preproge, govorijo neke poseben jezik, ki ga poznajo samo oni in njih družine. Če se hoče kdo drugi z njimi pogov

varjati, mora najeti ali pripeljati tolmača. Najbrže je to urejeno tako že od nekdaj zato, da ne bi izdali skrivnosti tkanja in nenavadnih vzor-cov.

Slavna plesalka Ana Pavlovna je med samim plesom po trikrat me-njala svoje plesne čevlje, tako hitro jih je obrabila. In ker se je tudi doma mnogo vadila in plesala, je strgala vsak teden ogromno plesnih čevljev, toliko da ji je moral neki čevljar iz Milana pošiljati vsakih štirinajst dni po dva ducata novih. »Kolikor več čevljev plesalka strga, toliko bolje pleše,« je imela navado reči slavna umetnica. Pri njej se je ta izrek sicer obnesel, kako se pa obnese pri drugih, ne vemo.

Neka gorila, težka 250 kil — ka-žejo jo v londonskem živalskem vrtu in so jo te dni pripeljali z ladjo v London — je na svojem šestnajst-dnevnem potovanju požrla: 105 jajc, 100 pomaranč, 100 banan, 100 jabolk, 32 štruc kruha, 32 steklenic mleka, 16 snopčev zelen, 10 glav solate, 8 kil jeter, 8 kil čokolade in popila 8 steklenic sadnega ocedka. Gorila je še razmeroma mlada, ni čudo, da ima tako dober tek.

Na Angleškem si lahko marsikaj sposodiš in najameš, ne samo sobo kakor pri nas, pač pa tudi pri tr-govcu pohištvo in opremo, služinčad,

če imaš goste, sploh vse, kar si le moreš misliti. Najameš si lahko celo stražnika za svojo osebno varnost. Ne smemo pa zamenjati stražnika z detektivom. Ta stražnik je pravi stražnik v uniformi in stane okrog 60 dinarjev za eno uro. Če naj pride v civilu, denimo zvečer v večerni obleki, v fraku in cilindru, moraš plačati nekaj več. Najameš si lahko tudi stražniškega nadzornika, ta stane pa pet in dvajset dinarjev več. Tudi stražnika na konju si lahko iz-posodiš, tedaj moraš pa doplačati za konja še posebno takso. Drugi kraji, druge navade...

Leta 1770. je francoski kralj raz-veljavil neki zakon, ki je kvaril živce marsikateri priletni francoski vdovi, ki bi se še rada omožila. Ta zakon je namreč veleval: Vsako žensko, ki bo s pomočjo rdečega in belega (naj-brže s pomočjo rdečila in pudra), z dišavami in napoji, s ponarejenimi zobmi in podloženimi boki zapeljala moža v zakonski stan, bomo strogo kaznovali, zakon bomo pa razvelja-vili.

Včasih v tistih »grdih« časih, ko še ni bilo ženske volilne pravice in ne emancipacije, so bile ženske pol manj vredne kakor moški. To nam priča neki zakon o pričevanju iz 18. sto-letja. Tam piše, da je dokaz resničen le, če ga izpričata dve moški pričali ali štiri ženske priče.

stanovanju našli 30 žensk, ki so bile »svetemu možu« slepo vdane. Pri njem so živele že dve leti in poglavar sekte je vzdrževal cel harem, češ da so mu to ukazali »od zgoraj«. Zanj je trošil denar, ki ga je dobil od svojih ver-nikov.

Policija je Sikavoro in nekaj nje-govih najbližjih sodelavcev poslala v bolnišnico za duševne bolezni. Če bodo ugotovili, da so zdravi, bodo prišli pred sodnike in na dan bo prišlo še marsi-kaj, o čemer zdaj policija molči.

piše neko nenavadno knjigo. Začel jo je pisati pred petimi leti, končal jo bo pa šele čez pet let.

Najbolj čudno je to, da bodo knjigo izdali samo v pet sto izvodih. Vsaka stran bo stala približno 300 dinarjev. Knjigo bodo razprodali najbrže komaj v pet in dvajsetih letih.

Knjiga bo prvi besednjak kotaniza, pozabljenega jezika, ki so ga še pred tisoč leti govorili samo nekeje v Tibetu in Turkestanu. Na svetu je samo 20 ljudi, ki ga razumejo.

Že pred 70 leti

so Vaši predniki kupovali blago za obleke in perilo v znani manufakturni veletrgovini

R. Miklauc - „pri Škofu“
Lingarjeva ulica - Pred Škofljo
Naše gesto:
DOBRO BLAGO, NIZKE CENE, PRIJAZNA POSTREŽBA
Ljubljana

Zaradi slabih ocen svojega učenca se je obesil

Varšava, junija.

Neki gimnazijski profesor v Lodzu na Poljskem je inštruiral sina nekega bogatega tovarnarja. Dokler je mladi bogataš hodil v gimnazijo, ki je v njej učil njegov inštruktor, je deček dobi-val same odlične rede. Ko je pa pre-stopil v višji razred in se vpisal na neko drugo gimnazijo, je deček pri-nesel domov ob koncu drugega pol-letja skoraj same slabe rede.

To si je njegov inštruktor tako je-mal k srcu, da se je obesil v svojem stanovanju.

Knjiga za dvanaest ljudi

Cambridge, junija.

Profesor H. V. Ballin, ki predava sanskrit na vseučilišču v Cambridgeu,

Kit je trčil v jahto

London, junija.

Pred kratkim je v bližini Spitzber-gov, na eni najsevernejših točk Ev-rope, trčil kit v razkošno jahto.

G. Filip Deaxter, milijonar iz Liver-poola, se je na svoji razkošni jahti pri-peljal pred kratkim na Spitzberge. Od onod se je odpravil na križarjenje po Severnem ledenem morju in po-vabil na jahto tudi veliko družbo.

Ko je bila jahta že precej daleč od obale, so potniki na lepem začutili strahovit potres, takoj nato se je pa jahta začela potapljati. V tistem trenutku se je prikazal v neposredni bli-žini jahte ogromen kit, ki je, kakor pravi kapitan, jahta trčila vanj.

Jahti so na srečo prišli na pomoč še o pravem času, tako da so se vsi potniki rešili.

SCHICHTOV RADION

pere sam!

Pri kuhanju v raztopini Radiona opravijo milijoni kisikovih mehurčkov vse delo pranja perila. Strujijo skupaj z milnico skozi pe-rilo, odpravijo vso nesnago in perilo je tako belo da se kar sveti.

RADION BELINA!

Indorski maharadža potuje po svetu kot potepuh

Pariz, maja.

Indorski maharadža, ki ima največje in najbogatejše zakladnice na svetu, je izginil. Od časa do časa ga london-ski Scotland Yard spej iztakne... a že izgubi, ker se maharadža, naveličan ljudi in sveta, na moč izogiba ljudi.

Pred nekaj meseci je zapustil svoj razkošni dvor, svoje zlato in drago ka-menje, svoje čarobne vrtove, polno eksotičnega cvetja in palm. Svilen turban je zamenjal za navaden klobuk in z lahkim platnenimi sandali potuje po svetu kakor potepuh.

Od časa do časa ga kdo odkrije. Tako so pred kratkim poročali časo-pisi, da so ga prijeli na francoski meji. Francoske oblasti so namreč su-mile v njegovo istovetnost. Nič čud-nega, vsaj po njegovi potepuški oble-ki sodeč! V Magdeburgu v Nemčiji so mu pretpali obisti zaradi njegovega nearijskega porekla. V Parizu je imel opravka s svojimi rojaki, ki tam študi-rajajo in ki se njihove politične debate pogosto končajo s pretepom. Ko je bil v Londonu, je baje delal na Temzinih bregovih kot navaden pristaniški de-lavec. V Newyorku se je kot delavec menda celo poročil z neko delavko.

Ta nenavadni potnik je zdaj krenil proti vzhodu. Star je komaj trideset let in nikoli mu niti na misel ne pri-de, da bi demantiral vesti, ki krožijo o njem. Skratka, ves svet mu je de-veta skrb.

Vprašali boste, kaj je tega bogataša privedlo do sklepa, da se takole kakor večni popotnik Ahasver potepa po svetu? Umrla mu je namreč njegova mlada, komaj 17letna žena, ki jo je ljubil nad vse. Ne njegovo boga-stvo, ne njegova velika ljubezen je nista mogla rešiti smrti. Razočaran nad vsem, je sklenil iti po svetu.

Ko se bo vrnil v svoj čarobni dvor na bregovih Inda, bo maharadža vse svoje doživljaje po tem širnem svetu zbral in o njih napisal knjigo.

Povejte svojim znanec, da ima »Družinski tednik« letos za 50% večji obseg kakor lani.

Pazite dobro

kadar kupujete Aspirin, dali so la-blete in zavoj označene z »Bayer« jevim križem. Brez te zaščitne znamke ni Aspirina.

ASPIRIN

TABLETE

Opis reg. pod št. 5. brojem 32408 od 8. 11. 1938.

ŠEF NADZORUJE

Angleški napisala V. Wasmuthova

Šef prihaja!

Ves zasoplen je zakričal mali te-kač v pisarno, kjer se je pravkar pri-jetno kramljalo. Tekel je dalje s svojo nesrečno novico, za seboj je pa pušal strah in nemir. Hitro je zgrabil vsakdo izmed nameščencev velike trgovske hiše neodložljivo delo, o katerem še pet minut poprej ni hotel ničesar ve-deti. Po stopnicah navzgor in spet dol je dirjal mali šef in kakor na povnela se je spremenila slika v trgov-skih prostorih. Majhne skupine, ki so se zbrale okrog kakšne pisalne mize, so se razkrojile kakor sladkor v vodi. Predali so se začeli zapirati ali od-pirati, izginili so obloženi kruhki, pi-salni stroji so začeli ropotati, peresa škripati, papir šumeti. Ozračje vneme in prizadevanja je napolnilo pisarno.

Že včeraj je iz ne nepropustne upravne pisarne prišlo poročilo, da so

Toda njegove čuječne oči niso našle ničesar nerednega, nobenega vzroka ni bilo, da bi uveljavil svoj graje-željni jezik.

Že je hotel končati svoj zlovesči krožni pohod skozi pisarne, ko je — ni mogel verjeti svojim očem — za-gledal v kotu knjigovodskega oddelka, sedel na udobnem stolu nenavado-čno človeče. Tiho in sam s seboj zadovoljen je sedel tukaj majhen, suh možiček. Nogi je imel prekrižani dru-go čez drugo, v naročju je držal ilu-strirani časopis, v roki rumen svinčnik in je meni nič tebi nič reševal kri-žanko. Morebiti je bila tudi izpopol-nitnica. Sdel je tam in je napravil v ozračju, napetem zaradi šefove navzo-nosti, vtis moža, ki se ne zaveda res-nosti življenja in posebno še te ure, moža, ki bi tudi takrat, ko bi se la-dja potapljala, nebrizno godel pred sabo.

Šef ga je komaj zagledal in že je ko sveča zvravnan dirjal proti njemu. »Vstanite!« mu je zapovedal. Mož je poslušno zaprl časopis in vstal; v za-dregi se je presenečen smehljal. Takšna hladnokrvnost bi morala celo pre-udarnega šefa pobesneti. Ljudje, ki

ohranijo mirno kri, ki jih v nobenem položaju ne trpinčita strah in živčnost, so zaželeni delavci. A šefu to niti na misel ni prišlo.

»Koliko zaslužite na mesec?« je grmel dalje.

»Jaz?« je vprašal možiček čisto ne-dolžno. »Čakajte... brez odteglajev: tri sto.«

Šef je izvlekel svojo listnico, vzel iz nje šop bankovcev in jih devet odštel.

»Tu imate svojo plačo za tri me-secel. Zdjaj pa čimprej izginite! In da mi nikoli več ne pridete pred oči!«

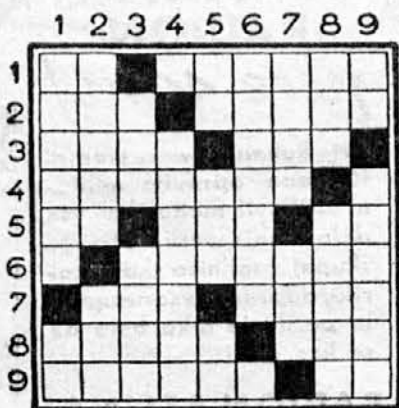
Mož je vzel denar ves vesel, kakor je bilo videti. Zdelo se je, da se niti ne zaveda svoje nesreče in tudi po takšni prbi ni bil kakor polit pinč, še zdaleč ne. Tudi zdaj je ohranil mirno kri. Vzel je svoj klobuk, tudi svojega časopisa ni pozabil, zahvalil se je, po-zdravil in odšel.

»To je pa čudak!« je ugotovil šef zmajevaje. »Le kako morete zaposliti takšnega človeka v mojem podjetju?«, se je strogo obrnil k poslovođu.

»Saj... saj ta sploh ni bil naš na-meščeneec... saj ga niti ne poznam. Najbrže je kakšen potnik, ki je čakal na odpravo...«

Križanka in uganke

KRIZANKA št. 18

Pomen besed:

Vodoravno: 1. predlog; namera; 2. abesinski naslov; ukrajinsko ime; 3. obrambna naprava; redek gozd; 4. sibirsko mesto; 5. števniki; angleško krstno ime; veznik; 6. grško bojišče iz starega veka; 7. morska riba; korito, ki vodi vodo na mlinsko kolo; 8. tekma; moško ime; 9. Albanec; veznik.

Navpično: 1. pripadnik indijanskega plemena; pritrdilnica; 2. postava; železniška proga; 3. natrijev klorid; slovenski pesnik; 4. uživalca alkoholnih pijač; 5. narobe kazalni zaimek; izvir; okrajšava za nekdanjo evropsko državo; 6. morska riba; 7. oseba iz sv. pisma; zločinec; 8. gol; pogreb; 9. kvarta; država v Srednji Ameriki.

RACUNSKA UGANKA

Dve in pol kokoši zneseta v dveh in pol dnevih dve jajci in pol. Koliko kokoši znese v petnajstih dneh štiri in dvajset jajc?

ČRKOVNICA

SEEZMAEDRO
RSJIETREED
OREKJEVNJI
DAJAORIDAL
KMUSVENAGA

IZLOČILNICA

Nemec, zahod, dinar, bokal, krona, gobec, gnjat, dijak, sodar, sever, konec, opera, tečaj, večera.

Iz vsake besede je treba vzeti dve zaporedni črki in sestaviti iz njih pregovor.

POSETNICA št. 18

DR. TINE V. ŠIPKO

v Krapini

Kaj je ta gospod po poklicu?

MAGICEN KVADRAT

1. A A A A A
2. A E E I I
3. I I K L L
4. N N N P P
5. R T T T T

Pomen besed: 1. ruski slikar; 2. izbrana družba; 3. oseba iz sv. pisma; 4. Odisejeva domovina; 5. židovsko ime (Lessingov junak).

Besede se berejo enako v navpičnih in vodoravnih vrstah.

PREMIKALNICA

VOJŠČAKI
KLOROFIL
DALADIER
BIVALIŠČE
BOLESLAVA
MADAGASKAR
BRITANIJA

Premikaj besede tako, da dobiš v treh zaporednih navpičnih vrstah ameriško pokrajino, sibirsko mesto in veliko svetovno reko.

DOPOLNILNICA

...por, ...e. jin, ...l. k. tan-
je, ...l. ava, Pr. ...ren, p.
...žba, el. ...teja.
obz. ...e. r. ...in.

Namesto pik vstavi prave črke, da dobiš besede. Nové črke ti dajo znan rek.

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Križanka: Vodoravno: uk, kosilo, rod, Beran, Aleš, sen, Golovec, ad, log, do, bo, Juzen, šab, Loka, balon, bat, olvin, na. — Navpično: uragan, bo, kolos, šal, del, Bali, Solohov, Oh, vol, ni, Senegal, Iree, zob, las, dekan, on, sonata.

Zlogovnica: kolibar, dromedar, ondulacija, zariteta, služabnik, Engadin, Britanija, obična, Elhasan, Nioba, kultura, rajanje, aspirin, torpedo, opereta, povedek, epidemija, krdo, elektrika, linolej. — Kdor se bo enkrat opekli, bo drugič bolj previden.

Posetnica: Solški nadzornik. Črkovnica: V vsaki navpični vrsti vzemi najprej vsako prvo, tretjo in peto črko, potem drugo in četrto, pa dobiš: Samo v vrhove udarjajo strele.

Stopnice: kamelija, skakalec, Arkanzas, prikazen, velikan, predikat, potonika. Magičen kvadrat: lopov, okopi, popek, opeka, vikar.

Nimaš prijateljev? Morda si sama kriva tega!

Neverjetno, koliko ljudi se pritožuje, da nima prijateljev, koliko žensk se dandanes počuti osamljenih. Vsi ti ljudje se čudijo, zakaj jih nihče ne povabi, ali zakaj jih povabijo v družbo samo enkrat, potem pa nikoli več. Prav tem samotnežem, ki tako željno iščejo stikov z drugimi in ki jih tako težko dobe, velja teh nekaj nasvetov.

Navadno si čisto sama kriva, da nimaš družbe ali prijateljev. Ljudi bi glode tega lahko delili v dve vrsti. Prvi imajo prijatelje in znanke povsod, hitro se seznanijo z ljudmi, ostanejo z njimi v stalnih stikih, premajajo toliko povabil, da ne vedo, kam z njimi. Drugi pa so tisti samotneži, ki zaman hrepene po družbi in znanjih in ki se v tem hrepenenju sami še bolj oddaljujejo od sveta.

Če hočeš imeti prijatelje povsod, moraš biti sama ljubezniva in družabna. Namesto, da v vagonu trmoglavno buljiš v svojo knjižo, se zani-maj včasih tudi za svoje sopoltnike, ne vsiljivo, pač pa tedaj, kadar je treba priskočiti na pomoč stari gospe in ji podati kovčge skozi okno, ali pa tedaj, kadar je treba popestovati do-jenčka tvoje sosedice, medtem ko mati prinaša prtljago. Z vljudnostjo in ljubeznivostjo si je že marsikdo pridobil prijateljev, z zapetostjo in puš-sčobo se nihče.

Prav važno za družabnost je tudi, da si zapomniš imena in obraze ljudi. Ljudje imajo zelo radi — so pač tako domišljavi — če jih oговорimo po imenu, tudi če jih prav malo pozna-mo, ali če smo jih samo enkrat videli.

Če hočeš imeti prijatelje, moraš se marsikaj neprilicovanega znati. Na primer telefonirati. Začudila se boš. Telefonirati znaš namreč že od otro-skih let. Ali pa tudi pravilno? Kako pravilno? Ali znaš telefonski pogovor zaključiti o pravem času, ali nočeš zvedeti za počutke vsega sorodstva tvoje sosedice pri telefonu in ali ji ne pripoveduješ, da te že tri dni trga v kolenu, da ima Tonček dva cveka v šoli, da je tako pusto, ker kar venomer dežuje, da boste šli na počitnice, pa še ne veste, kam, da... Tako dolgo, dokler se sosedica utrujena ne opravi-či, češ da je prišel nekdo na obisk ali da jo kliče mož. Če telefoniraš tako, kakor sem pravkar popisala, potem se ne čudi, da navadno ljudi, ki jih po telefonu kličeš, nikoli ni doma...

Razen teh malenkosti moraš znati tudi pravilno priti v goste in pravilno pogostiti. Priti v goste sicer ni težko, teže se je pa pridružiti pogovoru tako, da nisi ne preglasna, ne pretiha. Pusti tudi drugim do besede. Nikoli ne pričenjaj daljšega pogo-vora v troje. Prav zanesljivo namreč tvojega desnega sosedca ne zanima isto, kar zanima tvojega levega so-sedca pri mizi. To so malenkosti, ki jih treba nanje paziti, če si hočeš no-vih prijateljev pridobiti in si stare ohraniti.

Tudi pogostiti družbo ni tako lah-ko, kakor si morda misliš. Če ne mo-reš tvegati dragega kosila ali drage večerje, povabi družbo po večerji. Te-daj serviraš sendviče in nekaj dobrih vin. Če povabiš družbo po večerji, ti svetujem, da je bolje, ako so jedila preprosta, vina naj bodo pa dobra in hladna. Nikar ne misli, da so vsi na-

vdušeni za paradižnikov odcedek. Ne-kateri gospodje, celo večina njih, ka-kor se mi zdi, prav radi zvrnejo ko-zarček terana ali tokajca. Menda mi ni treba govoriti, da moraš biti lju-bezniva do vseh, polna domislekov, zabavna, prava gostiteljica. Pazi, da bodo vina mrzla. Še tako okusna vina izgube svoj dober okus, če jih servi-raš mlačna.

Razen tega glej, da se boš zmerom prilagodila vsaj za nekaj časa okusu drugih, da ne boš povabil sprejemala, potem jih pa iz tega ali onega vzroka prezrla. Ponosni ljudje neradi vabijo v drugo, če so bili prvič prezrti.

In če hočeš imeti dosti prijateljev, ne pozabi na tri majhne, a važne po-drobnosti:

Ne dajaj nasvetov!

Ne izposojuj si pri prijateljih de-narja!

In ne posojuj denarja prijateljem, razen če si lahko privoščiš veliko-dušje, da ga lahko daruješ.

Saška

Naša kuhinja

Kaj bo ta teden na mizi?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Paradižnikova juha, krom-pirjevi zrezki, solata. Zvečer: Pra-žena jetra, krompir v kosih.

Petek: Kisla repa, ajdovi žganci. Zvečer: Mlečen močnik.

Sobota: Golaž, polenta. Zvečer: Čespljeva kaša.

Nedelja: Goveja juha z vlivanci, na-ravni zrezki, krompirjev pire, solata. Zvečer: Govedina od opoldne v solati, kava ali čaj.

Ponedeljek: Jesprenjček z graham in kranjsko klobaso, palačinke. Zve-čer: Ocvrta jajca, kava.

Torek: Goveja juha z rižem, gove-dina, krompir v kosih, kolerabice. Zvečer: Pečenjak.

Sreda: Fižolova juha krompirjevi svaljki, solata. Zvečer: Fižol v so-lati, kava.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Prežgana juha, svinjski kotleti, kolerabice, pražen krompir. Zvečer: Ocvrta jetra, solata.

Monogrami — entel — ažur
gumb'ce — gumbi — plise
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

LJUBLJANA, Františkanska ulica

Vezenje perila, predtisk ženskih ročnih del

Petek: Peteršiljeva juha,¹ sirov za-vitek, kompot. Zvečer: Kruhov na-rastek, čaj.

Sobota: Telečji golaž s krompirjem, solata, krhki kolački.² Zvečer: Ocvrt priželjek, krompirjeva solata.

Nedelja: Zelenjavna juha, koštruno-vo meso s čebulo in krompirjem,³ mešana solata, medeni kolački. Zve-čer: Prekajen jezik, trdo kuhana jajca, kisle kumarice, pecivo, čaj.

Ponedeljek: Goveja juha z rezanci, popražena govedina, dušen krompir, špinata. Zvečer: Zrezki, solata.

Torek: Krompirjeva juha, pražen riž, kimljeva omaka.⁴ Zvečer: Makaronova potica, solata.

Sreda: Jesprenjček s prekajeno svinjino, palačinke s kremo, kompot. Zvečer: Ledvice v omaki, dušen krompir, solata.

Pojasnila:

¹ Peteršiljeva juha: Skuhaj v slani vodi nekaj peteršiljevih korenin in 3 olupljene, na kosce zrezane krompir-je. S to vodo zalij rumeno prežganje. Juho kuhaj 20 minut, potem jo pa precedi in vlij na prepečene, v jajcu namočene kruhove rezine.

² Krhki kolački: Nareži 21 dek mo-ke in 7 dek presnega masla, pričaj 10 dek sladkorja in 2 rumenjaka in zgneti v testo. Razvaljaj ga na prst na debelo, napravi različne oblike in speci na dobro pomaščeni pekači.

³ Koštrunovo meso s čebulo in krompirjem: Zreži pol kile koštruno-vega mesa na rezine, pričaj tri četrt kile olupljenega krompirja in četrt kile ne prav drobno zrezane čebule. V kozo, ki se dobro zapira, naloži vr-sto krompirja, mesa, čebule itd., na vrh naj pride krompir. Vsako vrsto osoli in popopraj, na vse pa vlij ko-zarec vode. Kozo pokrij, postavi jo na žerjavico in duši kakšni dve uri, ne da bi kdaj odkrila. Preden posta-viš na mizo, vse skupaj zvrni na krožnik. Če nimaš rada čebule, jo lahko vzameš manj, ali pa potem od-straniš.

⁴ Kimljeva omaka: Zalij navadno prežganje z juho in pričaj kimlja in nekoliko soli. Omako kuhaj približno eno uro, potem pa precedi in daj na mizo.

Tale komplet pa za počitnice! Sestoji iz rjavih, volnenih hlač, rdeče-belo progastega puloverja, velikega slamn ka, še večjega progastega sončnika in para modernih rimskih sandal, s plu tovinastim podplatom, da boste na počitnicah vselej tako prožni kakor se spodobi.

Moda nas očara, večkrat pa tudi razočara

Ko se sprehajamo po ulicah, po pro-menadi ali ko postajamo in si ogledujemo bogate izložbe, nam od po-vsod veje nasproti kaj novega, kaj mo-dernege. Pred nami hiti ljubko dekle z lahno srčkano bluzo. V nagubanem krilu se nam zdi vsa mladostna in ži-vahna. Nehote nam šini v glavo misel: tole bi se pa tudi meni zanesljivo lepo podalo. Takšne in podobne misli se nam porajajo, ko prelistavamo modno revijo in si iščemo primeren osnutek za novo obleko. Večkrat nam kakšna stvar na moč ugaja, ko pa ustrežemo svoji želji in si jo nabavimo, pridejo na dan tudi marsikakšne nepravilne strani, ki jih preje nismo opazili. Zato naj vam nekoliko svetujemo:

1. Kaj zapeljive so lahne bele bluze. Njihova slaba stran je pa, da se hitro umažejo. Zato bomo raje imele tri ali štiri preproste bluze brez naborkov, z na znotraj pošitimi gubami, da jih bomo lahko prale, in zlikale v nekaj minutah.

2. Na ramah močno nabrani rokavi lepo oblikujejo naše rame, a so dosti predebeli za pod rokave plašča ali jo-pice. Zato jih bomo nosile pod ohlap-nimi kostimi in plašči. Pod težji, ozek kostim ali plašč pa bomo oblekli blu-ze z gladkimi dolgimi ali kratkimi ro-kavi.

3. Vsaki ženski zanesljivo ugajajo nagubana krila, ki pri hoji kar valove, ko se gube pri enem koraku razpuste,

potlej pa spet zganejo skupaj. Res na moč so privlačna, a pomisliti moramo, da se podajo samo vitkim postavam, kajti široko krilo naredi močno po-stavo še močnejšo. Če pa hočete imeti nagubano krilo kljub temu, da ste močni, naj bodo gube nekoliko pošite, denimo do bokov ali še niže. V takš-nem krilu boste videti vitkejše.

4. Moda uvaja tudi nabran stisnjen živetek, ki prsi zelo polepša. Pri tem je pa treba imeti lepe boke, ker bi bili sicer čez boke preširoki, čez prsi pa preozki. Poslužiti se moramo kakšnega trika. Ob pasu naj bo živetek močno stisnjen, v višini rokavne odprtine naj se pa razširi, kajti ta širina ne bo tako močno prsi poudarila in bomo tako spet pri postavi dosegle lepo soraz-merje.

5. Na spodnja krila doslej nismo po-lagale velike važnosti. Letos pa moda priporoča ljubka bogata spodnja krila; da bi pa pokazale, da so spet zelo mo-derna, jih spodaj obrobimo z ljubkim naborkom. Bela krila so sicer zelo lepa, a se na njih pozna vsak madež, zato si bomo rajši sešile krilo iz škotskega ali progastega tafta, ki je prav tako lepo košato, a ne tako občutljivo.

Po takšnih in podobnih nasvetih se ravnajmo, pa ne bomo nikoli napak oblečene. Ne nosimo oblek, ki so pre-več okrašene, pa bomo zmerom ele-gantne, kajti pomnilno, da je eleganca hčerka preprostosti!

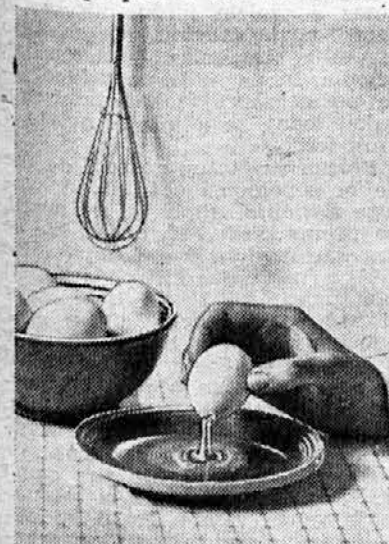

Bluza iz impregniranega jerseyja in kratke hlačke — obalna obleka za čisto mlade letoviškarke. Bluza je tako ljubka in praktična, da zasluži po-snemanja tudi za popoldne sko bluzo brez kapuce.

Praktični nasveti

Pralne usnjene rokavice lahko zmerom ohranite lepe, če z njim pravilno ravirate. Posebno je treba paziti nanje pri pranju. Dvakrat jih sperite v mlačni milnici, ki ste ji po možnosti dodali nekoliko boraksa, da se voda zmešča. Tudi splaknite jih v milnici. Potlej jih ne smete ovijati, temveč jih stisnite, ne naplhnite in poravnajte. Zavijte jih v brisačo in jih v brisači stiskajte toliko časa, dokler ne spravite iz njih kolikor mogoče veliko vode. Potlej jih potegnite na roke, obesite, da se posuše, a ne k topli peči in tudi ne na sonce.

Če hočete dobiti iz jajca samo beljak, morate biti prav previdni. S kakšnim ostrim predmetom napravite na koncu majhno odprtino, tako da bo beljak lahko iztek, rumenjak pa ne. Luknjico potlej zalepite s kosčkom svilene papirja, namočenega v beljaku. Tako bo rumenjak še nekaj dni ostal svež. Najboljše in kajpak zanesljivo je pa, ako rumenjak shranite na hladnem prostoru.

Zaloga jajc za zimo.

Mnogo denarja si prihranite, a imate tudi pozimi vedno okusna jajca. Garantol se ne strdi, zato lahko jajca tudi naknadno dolagate. Uporabljajte torej

Garantol

V Garantolu se ohranijo jajca več kot eno leto.

Lepota in njene mere

Dame, ki se zanimajo za telesno lepoto in njene mere morajo pred vsem natančno vedeti za svojo višino. Nekateri avtomatske tehtnice imajo tudi prav posebno skalo za merjenje višine. Pa tudi brez te priprave se lahko doma izmerimo isto natančno tako: sedujmo čevlje, stopimo bosi s hrbtom proti zidu, se vzravnamo in pritismo hrbet in glavo k zidu. Potlej prosimo koga od domačih, da nam položi na teme ravnilo, tako da se z njim dotakne zidu. Zaznamuje dolikališče, potlej pa izmerimo dobljeno višino v centimetrih.

Potlej pogledimo težo. V tem primeru ne smemo upoštevati samo višine, temveč tudi vrsto rase in splošno konstrukcijo kosti. Nekateri ženske imajo drobne kosti in majhne roke in noge, druge imajo pa močno okostje, debele kosti, velike roke in nosijo čevlje št. 40. Torej tehtati lahko žensko, ki je visoka 1 m 60 cm, 60 kg pa tudi 62, če ima močne kosti; če ima tanke in drobne kosti ni prav nič bolj suha s 53 kilogrami. Vsekakor je pa bolj tehtati nekaj kil manj kakor pa več od dovoljene teže.

Za prsi v centimetrih ni nobene posebne mere. Če so prsi prevelike, moramo gledati da jih zmanjšamo na primer s plastično operacijo; ako so premajhne, jih lahko povečamo z masažo, elektrizirajo, redilnim postopkom in telovadbo.

Lepo telesno sorazmerje ima neka šoltna Francozinja, ki ima te mere: Višina 1 m 58 cm, teža 54 kg, dol-

žina hrbta 58 cm, života 86,5; roke — 63; od komolca do konca prstov — 42; dolžina cele noge — 82; stegna — 40; od kolena do stopala — 42; obseg grudi — 82; kolkov — 86; pasu — 64; meče 32,6 cm.
1 m 60 cm, 56 kg: 58,5, 87,5, 64, 42,5, 83, 40,5, 42,5, 83, 87, 65, 33.
1 m 62 cm, 57 kg: 59,5, 88,5, 65, 43, 84, 41, 43, 84, 88, 66, 33,5.
1 m 64 cm, 58 kg: 58, 60, 89,5, 65,5, 43,5, 85,5, 41,5, 43,5, 85, 89, 67, 33,8.
1 m 66 cm, 59,5 kg: 61, 90,5, 66,5, 44, 86,5, 42, 44, 86, 99, 68, 34,2.
1 m 68 cm, 60,5 kg: 61,5, 91,5, 67, 45, 87,5, 42,5, 45, 87, 91, 69, 34,6 itd.

Zanimive so še naslednje mere: obseg prs, ako ga merimo v gornji prsi polovici znaša natančno polovico vse telesne višine + 3 cm. Če ste visoki 1 m 62 cm, imate obseg grudi 81 + 3, t. j. 84 cm. Pravilni obseg bokov je enak polovici telesne višine + 7 cm. Poglejmo tabelo: višina 1 m 62 cm: obseg bokov 81 + 7 t. j. 88 cm; obseg pasu je enak polovici vse telesne višine — 15 cm; obseg lahti je enak natančno $\frac{1}{4}$ telesne višine: višina 1 m 62 cm, obseg roke 27 cm!

To so splošna pravila idealnih telesnih mer, ki dajejo vsaki ženski možnost, da približno pregleda višino in obseg svojega telesa in posameznih udov in ukrene vse potrebno za izpolnitev telesne lepote, ki jo lahko doseže z rednim življenjem, masažo, športom in telovadbo.

Kako si urediš stanovanje

Moderno stanovanje se spreminja od dne do dne. Tudi tisto, kar je bilo moderno pred dvema letoma ali tremi leti, je že zastarelo in ne samo, da ni več moderno, temveč je tudi grdo in zdi se, da ne bo obstalo v novem domu. Nič več nočemo, da bi bilo stanovanje samo praktično in da bi prostor kar najbolj izkoristili, temveč želimo, da bi bilo čim udobnejše in prijetnejše in bi se v njem kar najbolj in najprijetneje počutili. Jedilnicam, ki se spremenijo v spalnice in salone, ki postanejo kuhinje ali delovne sobe, če pritismo na gumb, je že davno odzvonilo. O čemur so tako dolgo govorili, da je najbolj praktično, se je izkazalo prav narobe za nepraktično, in kar je najvažnejše, za zelo neudobno.

Spet delajo velike svetle sobe z visokim stropom. Stene so svetlo pobeljene največkrat v slonovini barvi. Okna modernega stanovanja se začnajo pri tleh in segajo do stropa. Tako lahko pride v sobo dosti svetlobe. Spet so moderne zavese iz čipk, tila in mreže, pa tudi zavese iz enobarvne svile in platna se uveljavljajo.

Vrata niso samo potrebna plošča, ki z njo zapiramo prehod iz ene sobe v drugo, temveč tudi okras. Da se zdi soba večja, vdolajo v vrata veliko zrcalo ali jih pa prevečajo z istim blagom, ki je z njim prevlečeno vse pohištvo v sobi. Na lesena vrata pa slikajo živobarvno cvetje.

Pohištvo v modernem stanovanju je zelo svetlo. Najmodernejše je belo pohištvo, ker se pa bela barva hitro umaže, jo lahko nadomestimo z drugimi svetlimi barvami, na primer s svetlo vijoličasto, svetlo sivo, lešnikovo ali bananovo barvo. Pa ne samo pohištvo, tudi njegova prevleka je svetle barve. Plošče na stoli in nizkih omarih delajo iz marmornja, ali pa vanje vdolajo steklene plošče. Pod te plošče

Praktična počtna obleka. Čeprav jo bodo kmalu izpodrinili moderni obalni kompleti, je vendar ni zaničevati. Model na sliki je iz sinje pralne svile, okrašen s pošitki v modri barvi.

Zjutraj za lepoto —

Zvečer za zdravje!

Zato zjutraj, zlasti pa zvečer

KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

polože lepe posušene cvetlice in z njimi nadomestimo majhne čipkaste prtičke.

Najmodernejše preproge so okrogle in tudi njihovo pestro vezenje je izdelano v krogu. Po njih se ravna tudi moderne okrogle in ovalne mize. Divane ne delajo več samo ravne temveč v obliki loka. Tudi naslonjaki in vse ostalo pohištvo ima zaokrožene oblike.

Najlepši okrasek modernega stanovanja je cvetje. Postavljajo ga v velike vaze iz raznobarnega stekla. Majhne vaze so v modernem stanovanju zelo redke.

Namizne svetilke so zvečina bele, senčiki so pa iz čipk ali drobno nagubane svile. Njihovi podstavki so iz alabastra, porcelana ali stekla. Stropne svetilke so še zmerom v modi. Najnovejše so narejene iz čipk, izdelanih iz raznobarnega stekla, čipke so med seboj zvezane s kovinastimi členi. Majhne vdolbine, vsekane v stenah razsvetljujejo sobo. V njih so skrite žarnice in se njihova svetloba odbija v zrcalu, ki je pritrjeno v vdolbini.

Tudi okvirji okoli slik hkrati služijo za razsvetljavo. Okvir je narejen tako, da lahko med sliko in okvir postavijo skrite žarnice, ki ne osvetljujejo samo slike, temveč tudi kot sobe. Okvirjem slik posveča nova moda posebno pažnjo. Starinski pozlačeni okvirji so še zmerom moderni, a poleg teh so v modi tudi preprosti široki.

ČIST BEL OBRAZ

v 10 dneh z uporabo FEMINA kreme proti PEGAM. Suha ali mastna 20 — din. Po povzetju pošljite:
PARFUMERIE BALOG — STARI BEČI.
Dunajška

kovinasti okvirji in usnjeni okvirji. Med zadnjimi so najlepši okvirji iz telečjega usnja. V splošnem moramo pa gledati, da se okvir ujema s sliko. Slika iz leta 1900, mora biti v slamanem okvirju, ker je bila takrat takšna moda. Otroško sliko damo v bel okvir.

V modernem stanovanju je vse tako urejeno, da se človek kar najudobneje in najprijetneje počuti, kajti današnji človek išče ves utrujen od težkega duševnega dela v svojem domu počitka, razvedrila, svetlobe in lepote.

Naša rojakinja pri 'nevi dami Amerike'

Naša rojakinja gospa Dolly Haug-Zitkova v Houstonu v državi Teksasu je pred kratkim imela to srečo, da je intervjuvala 'prvo damo Amerike', gospo Rooseveltovo, ženo ameriškega predsednika. 'Srečo je imela' pravim, kajti znano je, da gospa Rooseveltova prav nerada daje izjave tujim poročevalcem.

Gospo Rooseveltovo menda vse poznate, najbrže pa še ne veste, da je v Združenih državah skoraj slavnejša od svojega slavnega moža. Tudi ona ima dela čez glavo, saj neustrašno potuje od države do države, od kraja v kraj in predava, o vsem mogočem, o vseh perečih problemih današnjega časa. Razen tega predava tudi v radiu, in pošlje vsak dan en članek nekemu ameriškem listu, od onodga pa potlej priobčijo tudi drugi ameriški časopisi. Ta članek je nekakšen javen gospenji dnevnik.

Gospo Haug-Zitkovi se je torej posrečilo čez vse mogoče ovire priti do gospe Rooseveltove. Zadalja ji je nekaj zanimivih vprašanj, nanje je gospa Rooseveltova ljubeznivo in izčrpno odgovorila. Našo rojakinjo je gospenja tajnica posebej opozorila, naj gospe nikar ne vprašuje o politiki, ker le nerada daje kakšne izjave, posebej tujim poročevalcem. Razen politike je bilo pa se tako dovolj zanimivih vprašanj in zanimivih odgovorov, zato se naša rojakinja ni dala oplašiti.

»Ali mislite, da bo v doglednem času izbruhnila vojna?« je vprašala.

»Nisem prerokinja, vendar mislim, da lahko rečem: ne. Kajti ne morem

Pozor!

Prihodnič:

Kopalna obleka in jopica za 3 letnega otroka

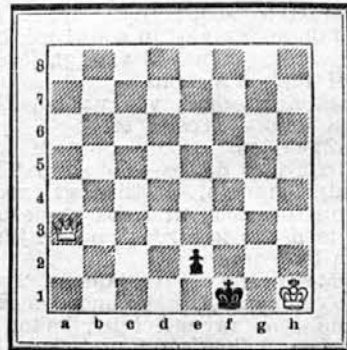

To je še ostalo od dolgega, širokega kopalnega plašča. Model je olivnozelene barve in se na moč poda k živorumeni kopalni obleki in enakomerno zagoreli polti.

ŠAH

Problem št. 57

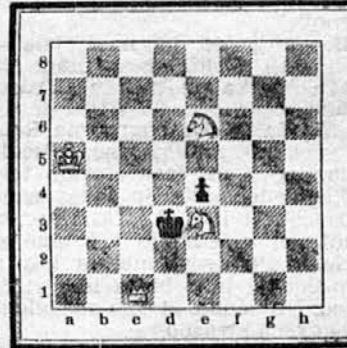
Sestavil S. Loyd (1857)

Mat v 5 potezah. (B6)

Problem št. 58

(Sestavil K. Pater (1891))

Mat v 3 potezah (B41)

Problem št. 59

Sestavil Jacques Mieses (1882)

Mat v 3 potezah (B40)

Kratka partija št. 20

Beli: N. N.	Črni: Keres
1. d2—d4	Sg8—f6
2. c2—c4	e7—e5
3. d4×e5	Sf6—g4
4. Lc1—f4	Sb8—c6
5. Sg1—f3	Lf8—c5
6. e2—e3	f7—f6
7. e5×f6	Dd8×f6
8. Dd1—c2	d7—d6
9. Lf1—d3?	Sc6—b4
10. Dc2—d2	D×b2!

Beli se vda. (K8)

Rešitev problema št. 55.

1. Ke3—f4	Ke7—e6
2. d7—d8T	Ke6—f6
3. Td8—d6 mat.	

Rešitev problema št. 56

1. Ke1—e2	Ka4—b3
2. Dg5—d2	Kb3—c4 ali a4
3. Dd2—d3 ali b4 mat.	

mena, nosijo čez kratko in ozko krilo iz črnega blaga in kratko jopico malinaste barve.

Pod kostim temnomodre barve se poda bluza iz tila, nagubanega in nabranega, da predstavlja »čebelino satje«. Bluza je čisto zaprta. Na jopici so pa uvezeni štirje zmaji s tanko zlato nitko in skrivajo štiri vodoravne žepce.

Podnevi nosijo dame torbice v obliki pisem. Te torbice so narejene iz črne jelenove kože z zlatim prešitkom. Na notranji strani je z zlatimi črkami vtisnjeno ime lastnice. Torbica se odpira kakor pismo. Namesto noža za odpiranje pisem, je treba pri teh torbicah samo potegniti za znamko v desnem vogalu, ker se pod njo skriva patent na zadrgo.

Letos »Družinski tednik«
● stalno na 12 straneh! ●

10. nadaljevanje.

»Upam, da me boste radi imeli, draga Renata; zdi se mi tudi, da bi se vaše srce na široko odprlo za vsakogar, ki bi vam umel govoriti dobre besede, ki bi bil prijažen in ljubezniv z vami. Zelo nepokvarjeni ste in zelo zaupljivi. Prav to lastnost bi rada nekoliko zabrisala, da vam ne bi pozneje delala težav. Šele ko boste znali spoznavati in soditi ljudi, kakor jih znamo spoznavati in soditi mi, boste vredni imena, ki vam ga je dal grof Filip d'Armons.«

»Babica, nikar več ne omenjaj tega imena, prosim te!«

»Zakaj ne? Dobro poznam ime te družine. So to zelo simpatični ljudje starega, častljivega rodu. Tvoji tovarišiči ni treba zardevati, če je njeno ime združeno z njihovim imenom.«

»Menda ne, to verjamem. Toda babica, pomisli, kako more mož s svojo ženo ravnati tako, kakor je ravnal ta človek z Renato?«

Tedaj se je Renata nepričakovano potegnila za svojega moža.

»Nikar prestrogo ne sodite mojega moža! Če bi me bili poznali tedaj, kakor me je poznal on, suho, blede, brez rdečila na licu in ustnicah, gladko počesanih las, brez pudra in brez čedne obleke, bi se prav tako kakor on zgrozili nad menoj.«

Baronica se je nasmejela od srca: »Ali mislite, da se mora prav vsaka ženska pudrati in si rdečiti lica?«

»Menda že,« je odgovorila Renata nekam presenečeno. »Regina Trionanova mi je svetovala tako; odkar se lepoticim in odkar sem si dala ostrici in nakodratni lase, me ljudje ne ogledujejo več tako začudeno. Prej sem morala biti res zelo čudna, tako blede in meniško stroga, ni čudo, da so me gledali ko kakšno strašilo.«

Zadnje besede je rekla skoraj veselo in stara dama je bila očarana ob tolikšni odkritosti. Dobrohotno je prišla Renato za roko in jo toplo stisnila.

»Ko nisem še prav ničesar vedela o vas, ste že zbudili moje zanimanje. Zmerom ste bili tako resni, tako sami, vse dotlej, dokler vas ni moj vnuk povabil k skupni zabavi. Kar me je najbolj presenečalo pri vas, je bila vaša neizkušnost glede obleke, ki je bila zmerom nekoliko nenavadna, in glede lepoticenja, ki je bilo, ne smete mi zameriti, nekoliko pretirano. Imela bi vas za preračunljivo pustolovko, a opazila nisem pri vas niti enega dvomnega pogleda, nobenega sumljivega giba. Tako sem vas v svojih mislih imenovala vselej le mlado, eksotično damo, ki ima sicer razkošja vsega sveta na prebitek, ki ga pa najbrže ne zna prav uporabljati. Kakor vidite, se nisem dosti zmotila; če že ne prihajate iz kakšne daljne dežele, prihajate pa iz zaprtega prostora — samotne ječe na gradu — kamor se ni prodrla naša civilizacija.«

»Babica, naučila boš Renato, da bo prav takšna kakor ti?«

»Da, sem se že odločila... kajpak če tvoja mlada prijateljica to ponudbo sprejme in če bo z njo zadovoljno tudi njeno novo sorodstvo.«

»Zakaj naj bi se pa ti ljudje razburjali zaradi Renate? Saj se zdaj več mesecev še zmenili niso zanj!«

V glasu mladega moža je zvenelo nekaj kakor sovraštvo. Robert se je bal, da ne bi njegova babica v svoji tenkočutnosti pisala d'Armonsom in da ne bi oni, boječ se za svoje načrte, ki bi se tako morda ugnili podreti, skušali Renato ločiti od nje.

Gospa de Montavelova je morala imeti kaj podobnega v mislih, kajti nenadno je vprašala:

»Ali vam vaša tačka kdaj piše?«

»Ne, dopisuje si samo z Martino.«

»Neverjetno!«

»Menda mi ne prisoja, da znam pisati in brati.«

»In vaš mož?«

»Saj sem vam že povedala,« je tiho dejala Renata. »Pregrda sem zanj.«

»Ali vam vsaj kaj piše?«

»Oh, še nikoli mi ni prišlo na misel, da bi ugnil pisati.«

»Nekaj novic imate pa menda že o njem?«

»Večkrat sem vprašala po njih Martino, toda ona mi je zmerom znova odgovorila, da ničesar novega ne ve.«

»Ali je v Siriji?«

»Mislim... nekaj takšnega sem ujela. Toda ne vem zanesljivo, ali je res odpotoval tja.«

Stara gospa je nekaj sekund premišljevala, potem je pa vprašala: »Ali vam vaša nova družina odloča, kje morate živeti, ali si pa sami lahko svobodno izbirate kraj svojega zdravljenja?«

»Na srečo si ga sama lahko izbiram.«

Znova je zavladala skoraj mučna tišina. Baronica jo je prekinila s svojim mehkim, dobrotnim glasom: »Renata, ali se hočete pridružiti

OD ZAKONA DO LJUBEZNI

LJUBEZENSKI ROMAN ★ Iz francoščine prevedla K. N.

nama z Robertom? Letos pozimi sva imela v načrtu potovanje v Tunis.«

»O, madame, kako srečna sem, da se mi ne bo treba ločiti od vas!«

»Ali bo vaša spremljevalka hotela iti z vami?«

»Vprašala jo bom. Če bo odklonila, bom odpotovala na lastno pest.«

»Morali si boste priskrbeti kakšno novo.«

»Ni treba, da bi bila ravno ženska. Pisala sem svojemu zvestemu Leonardu, naj me čim prej obišče.«

»Torej velja, zdaj ste naši!« je veselo vzkliknil Robert.

»Velja!«

»Oj, kako zadovoljen sem! Zdjaj bova še dolgo skupaj! Le pripravi se, moj popotni tovariš!«

Ponudil je Renati svojo veliko, lepo oblikovano roko. Renata je udarila vanjo in jo iskreno stisnila.

»Tudi jaz sem zadovoljna tako. Vi ste dobili tovariša, tako pravite, a jaz sem našla dom.«

V njenih očeh se je zablistela solza.

Baronica jo je potegnila k sebi in jo ljubeče objela.

»Kakor moja hči boste, in upam, da boste tudi vi videli v meni svojo drugo mater.«

»O, madame! To ne bo težko, saj ste tako dobri!«

In Renata, sicer tako hladna, tako zapeta, je ovila svoje roke baronici okrog vratu in staro gospo vroče objela in poljubila.

18

Moj zvesti Leonard me je obiskal!

O prvem svidenju je bil čisto iz sebe. Obračal in vrtel me je na vse strani in me ogledoval od nog do glave, kakor da ne bi hotel verjeti svojim očem.

»Vi, naša mala gospodična! Vi! O, Renata, ali je mogoče, da sem vas dobil tako zdravo in čedno?«

Od ganotja so mu silile solze v oči.

Posebno so mu bili všeč moji kratko ostrizeni in nakodrani lasje.

»Kakor angelček z neba ste, kakor princesa iz pravljice,« je ponavljal vzhleno.

»Le kaj bledeš, moj ljubi Leonard! Pogled druga dekleta, prav takšna so ko jaz.«

»Da, toda vi jim niste prav nič podobni. Vi ste čisto svoji! Le kako mora biti vesel vaš mož, da ima tako srčkano ženo!«

»O, najbrže... seveda...«

Moje čelo se je zmrčilo. Tedaj se je spomnil.

»Moj Bog, ali res ne ve, kakšen zaklad ima v vas?«

Ničesar nisem odgovorila, nekaj me je stisnilo pri srcu.

»To torej ste si... sem nehoti ponovila. Besede, ki so se mi zarezele v spomin in ki jih menda ne bom pozabila vse svoje življenje.«

»Veš,« sem mu skušala pojasniti, »noben mož ne ljubi svoje žene, če jo vzame samo zaradi denarja.«

Blagodoneča zaušnica

Na koncertu skladb nekega novince, ki so njegova dela slovela zaradi drznih neskladnosti, je prišlo med poslušalci do nesporazumijelj, ki so se končala s krepko zaušnico.

Sodnemu epilogu je prisostvoval tudi Richard Strauss. Sodnik ga je vprašal:

»Ali ste slišali, da je med preprirom padla zaušnica?«

»Seveda! Zaušnica je bila vendar najbolj blagodneča od vse prireditve.«

Napačno je razumel

Pod francoskim kraljem Ludvikom XIV. (1643—1715), so morali kmetje, kakor znano, plačevati visoke davke in dajati desetino, moko in žito. Nekega dne so kmetje prišli h kralju, da bi ga prosili za znižanje davkov. Kralj jim je sporočil, da mu je veliko do njihovega blagostanja. Končal je:

»Kmetje na vedo, da želim samo njih najboljše.«

»To že vemo,« so menili kmetje, ko so jim prebrali odredbo, »in ravno tega mi nočemo dati.«

Zaman

Nemški skladatelj in dirigent Pfitzner ni bil nikoli prijatelj povojne glasbe. Ko je moral nekoč dirigirati simfonijo nekega »modernejega« skladatelja, je pri glavni vaji strahovito mahal okrog sebe. Eden njegovih godbenikov je opazil, da ima obrnjene note in je dejal:

»Vraga! Onešrečil vas je!« Stisnil je pesti.

»Ne, nikakor,« sem ugovarjala.

»Grof je vse preveč vljuden, da bi užalil šibko žensko. Ne, prav dobro se razumeva. On potuje po Egiptu, jaz bom pa kmalu odpotovala v Tunis.«

»Česa ne poveste?!«

»Da, vse ti bom razložila. Videl boš, da je to najboljše zdravilo za nesrečen zakon. Če bi se vsi zakonci, ki se ne razumejo, ravnali po najinih pravilih, ne bi bilo toliko ločitev in ne toliko zakonskih preprirov na svetu. Vse to ti bom razložila še pozneje, potem boš razumel.«

Bil je popolnoma zadovoljen s tem mojim pojasnilom, ne da bi za navideznim dovtipnim namigavanjem na zakonske težave zaslužil grenkobo, ki se je skrivala v mojih besedah.

Martine ni Leonardov prihod nič kaj očaral. Omenila je celo, da moja tačka najbrže ne bi bila zadovoljna, da živi pri meni moji nekdanji ječar, kajti to bi utegnilo moji mačehi izdati sled za menoj.

»Ne verjamem, da bi po letu dni mojega zakona gospa Darteuilleva še imela kakšne pravice do mene. Sicer pa menim, da je ta stvar že davno urejena.«

»Nihče ni tega dejal. Vem, da bi si vaša nekdanja mačeha tudi pete

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOŠ. REICH
LJUBLJANA

zbrusila, samo da bi mogla nad vami uveljaviti svoje varuške pravice.«

»Vidim, da veste o vsem tem mnogo več kakor jaz. Ali mi morete povedati, ali se mudi moj mož še zmerom v Egiptu?«

»Grof d'Armons se je vrnil od izviru Nila pretekli mesec.«

»Res očarljivo poročno potovanje! Menda ni sam tam doli, bi rekla.«

»S kom, za Boga, naj bi pa bil?«

»Morda s kakšno žensko... z zakonito ženo, nedvomno.«

»Kako zakonito?«

»S kakšno mojo namestnico. Če živim jaz tu pod izmišljenim imenom, je čisto možno, da živi z njim kakšna ženska pod mojim praviim imenom.«

»Domisleke pa imate!« je ogorčeno vzkliknila Martina. »Pa ne da bi vam jih bila vdihnili madame de Montavelova!«

»Molčite, prosim! Nikar ne vmešavajte tega častljivega imena v svoja zla sumničenja in v tožbe zapuščene žene.«

Anekdote

»Gospod doktor, partitura je vendar obrnjena!«

Pfitzner se je pa odrezal: »Hotel sem se narobe poskusiti, a ni nič boljše kakor poprej!«

Prva pomoč

Karl Valentin, monakovski komik, je vselej pripravljen spustiti se v pogovore, ki jih navadno konča s svojo vražjo logiko. Pred kratkim se je pogovarjal o prvi pomoči pri omedlevici.

»Kaj bi storil, če bi kdo omedlel?« so ga vprašali.

»Omedlel,« je premišljeval Valentin, »dal bi mu pač konjaka!«

»Konjaka, tako. Kaj pa če bi ga ne imel?«

»Če bi ga ne imel... no potem bi mu ga obljubil!«

Debeluhar in suhec

Angleška pisateljica G. K. Chesterton, debeluhar, in Bernhard Shaw, suhec, sta se srečala v neki družbi. Chesterton je dejal:

»Vselej, kadar vas vidim, si moram misliti, da je nastopila lakota.«

Shaw je odgovoril:

»Res je. In vselej, kadar vas jaz vidim, si moram misliti, da ste temu vzrok vi.«

V civilu

Leta 1871. je prišel Bismarck v Frankfurt k pogajanju za sklenitev premirja s Francozi. Kanceler je imel

Zakrčila je z rokami. »Zapuščene žene? Oh! Oh! Ali mislite, da bi grof d'Armons mogel živeti ob strani takšne ženske, kakršna ste vi?«

Njen glas je bil tako zaničljiv, tako žaljiv, da sem čutila, kako sem do ušes zardela.

Nisem hotela več nadaljevati ta nesmiselni in žaljivi pogovor.

»Vprašala sem vas za naslov svojega moža,« sem ponovila. »Povejte mi ga.«

»Čemu neki?«

»Rada bi mu pisala.« Čutila sem, kako mi je spet zaplala rdečica v obraz.

»Samo... gospod najbrže ne bi bil zadovoljen s tem. Treba bi bilo vprašati.«

»Kako? Ali mar potrebujem dovoljenja, če hočem pisati svojemu možu?«

»Napišite pismo, jaz ga bom oddala,« je dejala, očitno olajšana, da je našla ta izhod.

»Kaj, ali ste ob pamet? Ali mislite, da bom privolila, da bi služinčad posredovala med mojim možem in menoj?«

»Glede tega namreč nisem prejela nikakršnih navodil...«

»Lepo. Povem vam torej, da mu bom sporočila tudi ta prepri in ga prosila, naj sestavi tožbo za ločitev.«

Skočila je pokonci, ko da bi jo gad pihlil: »Nezaslišano! Ločiti se hočete, ker vam ne dam naslova d'Armons?«

»Vaša zavrnitev je zame huda krivica, potovanje mojega moža pa lahko primerjamo s popolno odtujitvijo, ki bo pač zadosten vzrok za ločitev.«

»Dajte, dajte, gospodična Lilliana, nikar ne govorite tako!«

Predvsem nisem gospodična in ne Lilliana, ampak gospa grofica Renata d'Armonsova in prosim vas, da tega ne pozabite!«

Gledala me je tako debelo, da sem si ji morala zasmejati. Bila je premagana, moj odločni ton jo je čisto zmedel.

Čuteč, da se je v najinem razmerju nekaj spremenilo in da je ta sprememba bistvena, je zmajala z glavo in menila nekoliko ponižneje: »Če že po vsaki ceni hočete, vam bom dala naslov gospoda Filipa. Nihče ne bo mogel reči, da sem vas skušala odtujiti od našega gospoda. Sam mi pa ni nikoli ničesar naročil glede vas, še manj, da bi vam po meni kaj prepovedoval. Doslej se namreč še zmenil ni za vas, kakor da bi vas ne bilo...«

V njenih poslednjih besedah je zvenela neprikrita zloba, toda nisem se zmenila zanj. Bila sem preveč srečna, da sem naposled dobila naslov svojega moža in da mu bom zdaj lahko pisala in se tako prvič poslužila svojih pravic.

Takoj sem odhitela v svojo sobo in hitro napisala tele vrstice:

Gospod!

Obžalujem, da vas motim v vašem sladkem prebujanju in vas

na sebi civilno obleko. Ko je stopil v »Frankfurtski dvor«, je vrtar menil: »Presneto, kmalu vas v civilu ne bi spoznal.«

Bismarck je smehljaje se odgovoril: »Vidite, dragi moj, s Francozi je bilo prav tako. Spoznali so nas šele takrat, ko smo prišli v uniformah.«

Praktično

Ko nemški slikar Leibl (1844—1900) še ni bil slaven, je nekoč med početnicami nekaj tednov preživel v oddaljeni, majhni gorski vasi. Zadnji dan svojega bivanja je dokončaval sliko neke ljubke kmečke hiše. Gospodar je stal zraven njega. Naposled je hotel vedeti:

»Kaj boste pa zdaj storili s sliko moje hiše?«

»Razstavil jo bom.«

»Najbrže jo bo videlo veliko ljudi?«

»Na tisoče!«

»Potlej bi vas nekaj prosil. Ali ne bi mogli v vrtu naslikati tablo z napisom: V poletnih mesecih se hiša oddaja v najem...?«

S ponovnim spoštovanjem

Bernhard Shaw je pred kratkim zašel v neko starino. Pri brskanju po knjižnih omarah je našel na neko svoje delo. Odprl ga je in je na prvi strani našel lastnorčno posvetilo:

»Gospodu Ashleyu (neki znani kritik) s spoštovanjem, Bernhard Shaw.«

Kupil je knjigo in pod prvo posvetilo napisal še drugo:

»Gospodu Ashleyu s ponovnim spoštovanjem, Bernhard Shaw.« in je knjigo odposlal.

spominjam nase, toda odkar sva poročena, ste me glede najinih skupnih zadev puščali v takšni negotovosti, da sem prisiljena pisati vam.

Kakor se mi zdi, vam je Martina zelo vdana, torej vam že točno poroča o najinih odnosih. Nič manj pa ni res, da sem želela priti v neposreden stik z vami, in sicer zaradi podatkov o svojih dohodkih.

Ali bi mi sporočili ime svojega pravnega zastopnika? Mislim namreč tistega, ki ima dolžnost obveščati me o mojih osebnih dohodkih, po drugi strani pa o vsoti, ki ste jo določili vsak mesec, da bom mogla kot grofica d'Armonssova živeti, kakor se mojemu imenu spodobi.

Doslej sem se morala obrniti do Martine, če sem hotela imeti pri roki potreben denar za svoje vsakdanje izdatke. Toda to ne more več tako dalje iti. Želela bi biti sama gospodarica svojega denarja, ne da bi morala podajati račune o svojih izdatkih plačani osebi.

Na kratko ponavljam svoje prejšnje zahteve, in sicer, da mi z naslovom svojega pravnega zastopnika omogočite ureditev tega vprašanja neposredno z njim.

Tej svoji zahtevi pridružujem pa še neko prošnjo. Grofica d'Armonssova, vaša žena, mora potovati po svetu, brez dobre duše, ki bi jo spodbujala in jo ljubila, brez družine, brez sleherne prijateljske vezi.

Zapuščena žena je, ki ne ve ničesar o svojem možu, ničesar o svoji novi družini. Čeprav jo spremlja služabnica — »spremlja«, pravim, in ne »ji je na uslugo« — se počuti skoraj tako osamljeno, kakor tedaj, ko je bila še zaprta v svoji ječi.

Prosim vas torej, gospod, da me ne bi popolnoma odtujili od svojega življenja. Ali bi mi ne mogli, na primer, vedno sporočati, kje se pravkar mudite, kje potujete. Ne mislim na natančne podatke, ki vam morda ne bi bili ljubi, rada bi pač samo vedela, ali se grof d'Armons mudi v Indiji, ali pa v New Yorku, na Severnem tečaju ali pa samo v Parizu. Mučno je namreč, da pogosto še pojma nimam, v kateri polovici naše matere zemlje se pravkar mudi moj mož...«

Pristavljam — to je pač samo skromna prošnja — da bi mi naredili veliko veselje, če bi mi poslali kakšno svojo sliko. Grof d'Armons potlej ne bo namreč več samo bajka...«

Se enkrat, oprostite, prosim, da sem motila vašo samoto, spominjajoč vas na vašo daljno ženo, zapuščeno v neki švicarski vasi. Bodite, gospod, iskreno pozdravljeni, itd.«

Pismo sem pokazala baronici de Montavelovi. Popolnoma je odobrila sleherno vrstico v njem. Pri nekaterih odstavkih se ji je na ustnicah prikrdel hudomušen smehljaj.

»Nekaj ostrih puščic se skriva pod olikano uglajenostjo tega pisma, draga moja Renata,« je naposled dejala. »Vaš mož bo nekajkrat čutil ost le skrith bodice.«

»Ali sicer odobravate to pismo?« sem jo plaho vprašala.

»Še več, navdušena sem zanj! Grof d'Armons bi moral že zdavnaj dobiti takšno pismo, skoraj predolgo ste odlašali z njim. Samo ena točka v vašem pismu mi ni popolnoma razumljiva...«

»Katera?«

»Prosite ga za nekakšno sliko. Kaj vas je napolnilo do te prošnje?«

»Saj sem jo razložila že v pismu samem.«

»Da, tisto opravičilo je videti sicer upravičeno, toda kaj je prvotno gibalo te vaše želje? Morda nežen zakonski spomin?«

Rdečica me je oblila: »Oh, ne, nikakor ne!«

»Torej?«

»Želja, da bi vam pokazala glavo, bolje, izraz grofa d'Armons. Morda ne sodite prav o njem, kakor vaš vnuk. Bolj ko jaz, ki na moža nimam razveseljevala spomina, vam bo mogla pokazati ta slika njegovo zunanost, pa tudi njegov značaj. Naposled se mi zdi, da bom zelo ponosna, če bom lahko svoje pripovedovanje o svojem možu podkrepila s sliko, ki jo bom zmerom nosila pri sebi. Zelo mučno je imeti pri sebi samo banalno poročno listino, saj nimam niti družinske knjižice, ker je ostala pri moji tačji.«

Naš Kotiček

*

Prispevke v tej rubriki honoriramo, in sicer prvega z din 50—, naslednje z din 20—. Rokopise naslovite na uredništvo »Družinskega tednika« (Naš kotiček) Ljubljana, poštni predal 345. Rokopisov ne vračamo.

LETOŠNJA POMLAD NA DEŽELI

Po naši krasni Prlekiji je pomlad. Ze dolgo ni cvetelo sadno drevje v tako ugodnem vremenu kakor letos. Vsa narava je en sam velik šopek. Ptiki veselo letajo po bujno cvetočih vejah, se ženijo, spletajo gnezdeca in žvirgole. Vse povsod samo cvetle, prelepo zelenje, da se človeku kar srce širi in bi od same ljubezni objel ves svet. Saj je pomlad znanka ljubezni.

Dal Bog, da bi tudi v srca velikih ljudi prišla pomlad in s pomladjo ljubezen do ubogega človeštva. Niso še izginili sledovi zadnje vojne. Še hodi in prosijo po vaseh siromaki invalidi; ta je brez roke, drugi hodi z bergljami, tretjega vodi tovariš, ker je slep.

Cepprav imamo krasne pomladanske dni, je vendar ozračje nekako težko in nas kakor mra tišči k tlom. Ljudje sejejo in sade, a ne s tisto vneto in veseljem kakor druga leta. Vse nas tlači strah pred vojno. Pomlad je zelena in zelena je barva upanja. Upajmo torej, da bo šla ta strašna ujma mimo nas.

M. M.

ZA KOTIČEK

Pišem »Kotičku«, kakor pač znam, tri zime učene le šole imam. Kravce sem pasla, pri putkah sem rasla, bila tud sem mlatič, navihan deklč.

»Družinskega« redno vsak teden kupujem, zato mu nikoli 20 din ne dolgujem in kadar dobi ga, se vselej radujem.

O. A.

»Letalska princesa države Luisiane« se imenuje gospodična Dorothy Rojeva, ki jo vidite na sliki. Bajne ima mnogo upanja, da si bo pridobila isti naslov za vso Severno Ameriko.

Viljem Tell

ni nikoli s puščico iz svojega loka razkral jabolka na glavi svojega sina. Arhivi švicarskih kantonov njegovega imena namreč sploh ne poznajo.

Konstantin Veliki

(274—337), ni bil tako svet, kakor ga popisuje zgodovina. Ubil je svojo lastno ženo, oba svoja sinova in več svojih prijateljev.

Krištof Kolumb

(1446—1506) ni nikoli postavil jajca pokonci na mizo, hoteč spraviti v zadrego svoje prijatelje. To je storil italijanski arhitekt Brunelleschi, in sicer zato, da bi se ponorčeval iz tistih, ki so trdili, da ne bi mogel nikoli obdržati v ravnotežju kupole florentinske katedrale.

Sloviti viseči

Semiramidini vrtovi

v Babilonu sploh niso viseli. Bili so zgrajeni v terasah, cvetje, drevesa in ovijalke so pa podpirali stebri in oboki.

Slavna angleška kraljica

Elizabeta

(1533—1603), ni bila tako mila in dobra, kakor jo popisujejo v zgodovinskih knjigah. Bila je precej razdražljiva in živčna ženska. Če ji ni šlo

Ali si se že kdaj čutil kakor prerojenega?

Odgovori pošteno — tvoja sreča je na tehtnici

Da, da, saj vemo, da še nisi zadel glavnega dobitka, a vendar. Najbrže misliš, da so samo tisti srečni, ki imajo srečo? Ljubi Bog! Srečo imeti je vendar goli slučaj! In pri tem niti ne vemo, če srečnemu to kaj koristi. To nas pa tudi ne zanima. Toda biti srečen, zato gre!

Kaj je prav za prav »sreča«? Če tega še ne veš, potlej jo poišči! Izdali ti bomo, kje jo moraš iskati: samo v dobri volji. Če si še začelnik, ti bomo izdali skrivnost srečnih ljudi: ti ljudje si znajo od slehernega dneva priboriti nekaj prazničnega. Veselijo se življenja. To je vse. Pri tisoč neznačnih stvareh opazijo, kako je vendar prijetno na tej naši zemlji, ki tako veselo kroži okrog našega toplega sonca in nam napravi toliko veselja, ko nam s pomladjo, poletjem, jesenjo in zimo pripravi spremembo.

Morebiti pa doslej niti vedel nisi, da si srečen? Poznal sem neko staro ženo, ki se je morala še v pozni starosti pehati za vsakdanjim kruhom. Njen mož je bil že davno mrtev. Njeni otroci so bili poročeni in so imeli do-

vse po volji, se je tako razjezila, da je bila na mah rdeča kakor mak in kakor so bili ognjenordeči njeni lepi lasje. Zgodilo se je tudi, da je v jezi svoje dvorjanke pošteno obrcala...

Tako današnji zgodovinarji. Vedeti hočejo vse boljše kakor včerajšnji. Ni pa nemogoče, da bodo jutrišnji prišli na dan z novimi dokazi in dejstvi, ki bodo pobijali današnje. Sicer pa nihče nima škode, če verjame, da je bilo tako, kakor pravijo danes, in ne tako, kakor so še včeraj trdili.

(Po »Paris-soir«)

Tole prebereš v eni minuti

V tej minuti...

...se v brezposelnih ameriških družinah rodita dva otroka;

...izčrpa Kanada iz nafte 4.540 litrov bencina;

...zakoljejo na Francoskem štiri prašiče;

...plačajo na vsem svetu 91.200 dinarjev za zavarovanje proti požaru;

...nakupijo Američani štiri kile aspirina, tako pogosto jih namreč boli glava;

...izdelajo v Ameriki 610 kvadratnih metrov tenkega aluminijastega papirja, ki vanj Američani zavijajo žvečilni gumi, tobak in nekatere jedi;

...boleha 150 od 100.000 Kanadčanov za različni srčnimi boleznimi;

...žvečijo Američani 79 kil žvečilnega gumija;

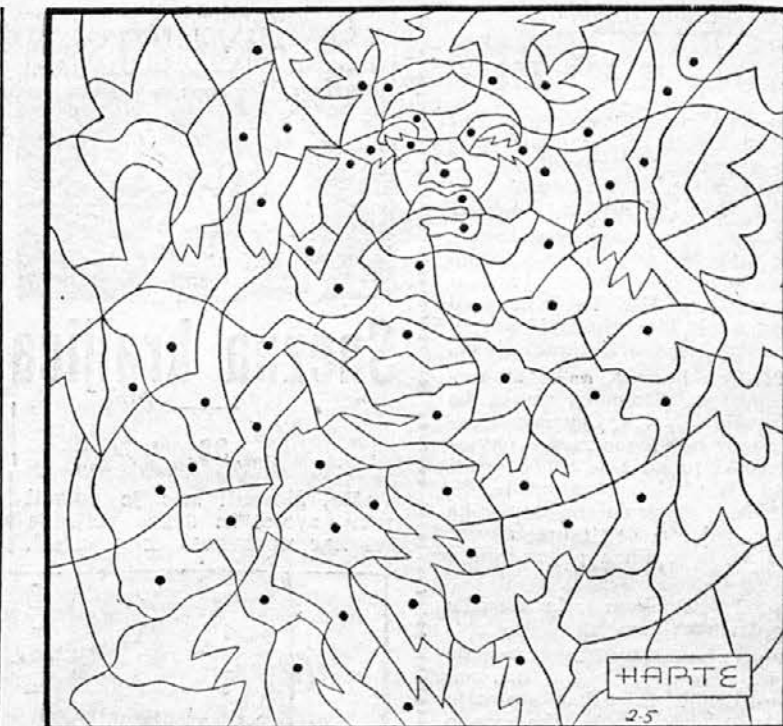
...medtem ko to berete, pridelajo na svetu 425 kil čaja, posekajo 22.865 kubičnih metrov lesa in pridelajo 40.000 litrov vina.

In minuta je minila

Film v nekaj vrstah

John Barrymore, znani filmski igralec ljubimskih vlog se je te dni ločil od svoje mlade žene Ellene Barryjeve. Ellena je pred nekaj leti rešila Johna pogube v pijanstvu s svojim energičnim nastopom. Zdaj se je pa ta skoraj dvajset let mlajša žena takšnega življenja do grla naveličala in je ponovno zahtevala ločitev zakona.

Ljubka francoska igralka Corinne Luchairova je doživela nov velik uspeh v filmu »Le dernier tournant«. V njem igra ženo nekega mornarja, zaljubljen v njegovega tovariša. Film se konča z njeno smrtjo in smrtno obsodbo njenega ljubimca.

Izpolnjevanke

Počni vsa polja, označena s piko, in si oglej nastalo sliko!

Angleški princesi Elizabeta in Margareta Roza, ki se nestrpnost čakata vrnitve svojih staršev iz Amerike, fotografirani pred kratkim pri neki vojaški slovesnosti v Londonu.

Odgovori

1—5krat: Zmožnosti, biti srečen, do sledi vsekakor nisi pokazal. Morebiti ti bodo pa naša vprašanja nekoliko koristila? Morebiti ti bodo pokazala, kako preprosto je, povsod ob poti utrgati nekoliko vsakaanje sreče in jo povezati v vesel šopek?

6—10: Na pravi poti, da postaneš srečen. Le nekoliko se zberi in odkril boš še več stvari, ki so vredne veselja.

11—15: Ali si v resnici hotel oporekati, da si srečen? Ne, tega ti ne verjamemo? Zberi vendar vse tiste vsele trenutke, ki jih skoraj sleherni dan preživiš! Ali ne zadostujejo za dobro voljo, ki je že skoraj toliko ko sreča?

16—20: Kar priznaj, da si že poprej vedel, da si srečen! Kdor tako sprejemljivo hodi skozi življenje, naravno in mimo ljudi kakor ti, ima že tisto vedrost, ki zanjo ni treba velikega veselja, da je življenje srečno.

Tragična bilanca podmorniških nesreč

V zadnjih 24 letih se je potopilo 27 podmornic, celo pa se rešili samo eno posadko

Katastrofa angleških podmornic

»A-8«, Devonport, 8. junija 1905	14 mož utonilo
»G-11«, 15. julija 1909	13 „
»A-3«, 9. februarja 1912	14 „
»K-15«, 1921	Posadko so rešili
»K-5«, 1921	57 mrtvih
»H-42«, Gibraltar, 1922	26 „
»L-24«, 1924	43 „
»M-1«, 1925	68 „
»H-29«, 1926	6 „
»H-47«, (trčila v »L-12«), 6. + 24. t. j.	30 „
»Posidion«, 1931	20 „
»Thetis«, 2. junija 1939	99 „

Francoske podmornice

»Farfadet«, 6. julija 1905, Bizerta	14 mož utonilo
»Lutina«, 16. oktobra 1906, Bizerta	16 „
»Pluvioses«, 20. maja 1910, Calais	27 „
»Vendemiaires«, 8. junija 1912, Cherbourg	24 „
»Ondine«, 3. oktobra 1928, Vigo	43 mrtvih
»Prométhée«, 7. julija 1932, Cherbourg	62 „

Ameriške podmornice

»R-6«, 27. septembra 1921	10 mrtvih
»S-4«, 17. decembra 1927	40 „
»Squalus«, 24. maja 1939	29 „

Druge podmornice

Ruska »Kambala«, 12. junija 1909	20 mož utonilo
Japonska »S-6«, 16. aprila 1910	14 „
Nemška »U-3«, Kiel, 17. januarja 1911	3 mrtvi
Japonska »43«, 19. marca 1924	18 mrtvih
Italijanska »F-14«, 8. avgusta 1928	27 „
Ruska »B-19«, 25. jul. 1935	53 „

Odgovori v 5. stolpcu

Gospod Subito...

...je ljubitelj živali

Politični razgledi

La Guardia in naš konzul

Jugoslovanski generalni konzul v New Yorku Božidar Stojanović je premeščen v Beograd. Pred odhodom iz New Yorka se je poslovil med drugimi tudi od župana La Guardie.

La Guardia ima naš narod zelo rad, zato je bil ves čas svojega županovanja našemu generalnemu konzulu iskren prijatelj. Ker je živel pred vojno na Rijeku (kot ameriški konzul), se je prav dobro naučil srbohrvaščine.

V »Politiki« beremo, da je bil razstane med gg. Stojanovićem in La Guardia zelo prisrčen. Čeprav se newyorški župan ne utegne mnogo ukvarjati z obiski in ne sme nihče ostati dalje pri njem kakor 10 minut, je pridržal našega konzula in dopisnika »Politike« cele tri četrti ure. Skoraj ves čas se je z njima pogovarjal v srbohrvaščini.

Tik pred razstankom je La Guardia dejal g. Stojanoviću:

»Pozdravite mi Srbe, Hrvate in moje drage Dalmatince, in recite jim, naj se sporazumejo in trdno naslonijo drug na drugega, ker je tako mnogo bolje.« Nato se je za trenutek zamislil, potem je pa v čisti srbohrvaščini citiral verz našega pesnika:

»Zora puca, biče dana!«

Pogajanja z Rusi

Pariški tednik »Canard« je prinesel prejšnji teden karikaturu predsednika vlade Chamberlaina in sovjetskega poslanika Majskega, pod njo pa tale tekst, položen v usta g. Chamberlainu:

»Mi Angleži pričakujemo v prvi vrsti, da se vaš mušič najprej lepo nauči, kako se sveto pismo bere in čaj pije, kakor je v navadi pri gentlemanih. Potlej bomo pa videli, ali vam lahko dovolimo, da pridete čez hodnik (koridor) — seveda, če si boste poprej spodobno čevlje očistili.«

Koliko Nemcev prebiva v Sloveniji

Po statističnih podatkih je l. 1910., t. j. v času zadnjega avstrijskega ljudskega štetja, živelo na ozemlju sedanje Slovenije 87.304 Nemcev ali približno 9% celotnega prebivalstva teh krajev.

Po ustanovitvi Jugoslavije se je mnogo umetno priseljenih Nemcev, t. j. uradnikov, profesorjev, častnikov itd., z družinami vred preselilo v Avstrijo. Ljudsko štetje l. 1921. izkazuje na ozemlju Slovenije le še 41.362 Nemcev ali 4%.

Deset let pozneje, t. j. leta 1931., se je razmerje prebivalstva Slovenije še bolj spremenilo v slovensko korist. Po podatkih ljudskega štetja je namreč takrat živelo v dravski banovini poleg 1.101.815 Slovencev le še 25.054 Nemcev, t. j. 2 1/2%.

Nemci prebivajo v Sloveniji večidel v mestih (trgovci in razni svobodni poklici) in v kočevskem okraju. V Kočevje je Nemce poslala kot koloniste avstrijska vlada v 14. stoletju; leta 1931. je tam živelo 8.665 Nemcev, med njimi 5.600 čistih Nemcev in okoli 3.000 Nemcev iz mešanih zakonov.

V Mariboru je l. 1931. prebivalo 2040 Nemcev, v Ljubljani 1326, v Celju 359 in v Ptuj 283.

V vsej Jugoslaviji je bilo leta 1931. 499.965 Nemcev, t. j. manj ko 3 1/2% celotnega prebivalstva.

Nemčija in Poljska

Pred zasedbo Avstrije je imela Nemčija skoraj 70 milijonov ljudi, Poljska pa 35. V Nemčiji se je rodilo 595.000 otrok na leto, na Poljskem pa 511.000, torej ne dosti manj kakor v dvakrat večji Nemčiji.

Svetovna produkcija

V spodnji statistiki pomenijo številke odstotek svetovne produkcije. Torej: žita n. pr. pridelajo francoski in britanski imperij ter Rusija 55% svetovne produkcije, Nemčija in Italija 10%, ves ostali svet skupaj pa 35%.

	franc. in brit. imperij ter Rusija	Nemčija in Italija
Zito	55%	10%
Bombaž	35	—
Premog	40	5
Mangan	90	—
Cin	40	—
Cink	35	—
Nikelj	90	—
Kalij	20	60
Petrolej	10	—
Vodna energija	25	15
Volna	60	—
Železo	60	5
Baker	30	10
Svinec	45	5
Zlato	75	—
Jula	100	—
Kavčuk	60	—
Prebivalstvo	39	5

(Podatki po pariškem »Vuju«)

H.C. ANDERSEN

Snežna kraljica

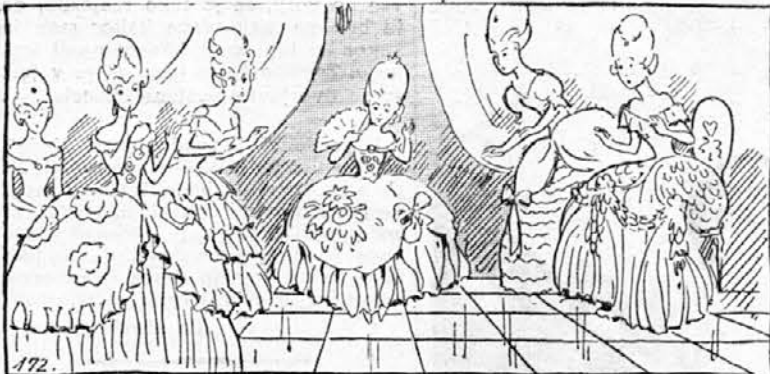
33

»Da, škripali so,« je potrdil vran, »vesel in dobre volje je šel kar naravnost k princesi.

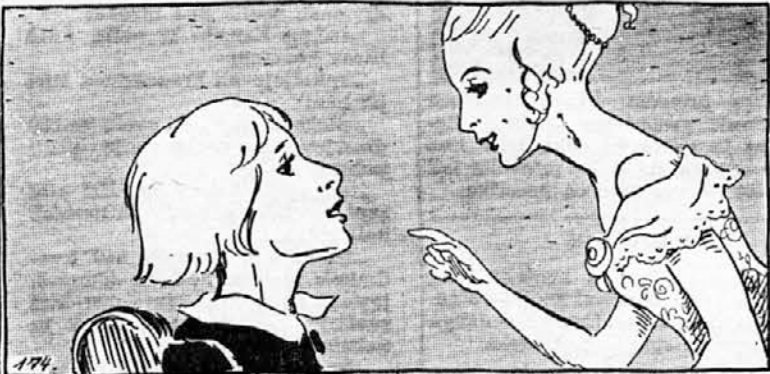
»To mora biti pa strašno,« je rekla mala Marjetica. »In Karel je vzlic temu dobil princesko?«

»Če ne bi bil vran, bi jo bil tudi jaz vzel, čeprav sem zaročen. Menda je govoril tako

Sedela je na velikem biseru, tolikšnem kakor kolovrat. Vse dvorne dame s svojimi spremljevalkami in spremljevalkami svojih spremljevalk, vsi vitezi s svojimi služabniki in s služabniki svojih služabnikov so stali

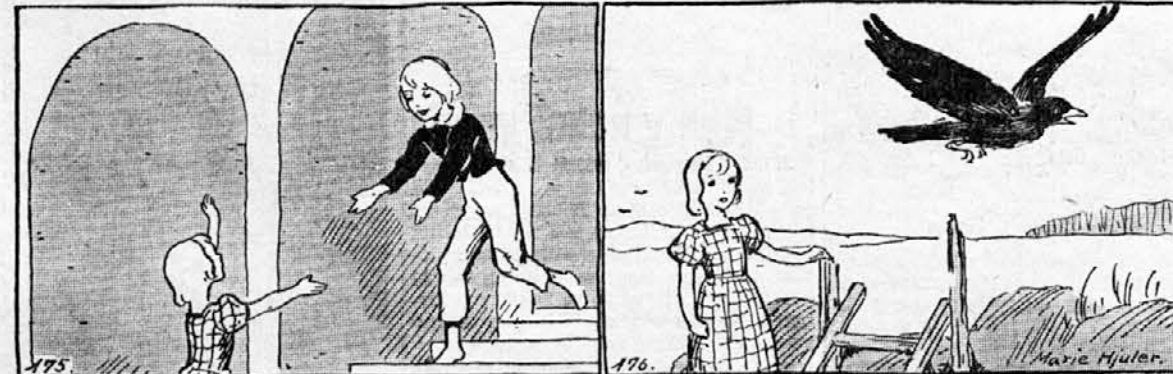
okoli nje; in čim bliže vrat so stali, tem ponosnejši so bili. Hlapca služabnikovega služabnika, ki ima zmerom copate na nogah, se človek komaj upa pogledati, tako ponosno stoji pred vrati.«

dobro, kakor govorim jaz, kadar se pogovarjam v vranjem jeziku, tako mi je rekla moja krotka ljubica. Bil je dobre volje in prikopen; ni prišel snubit, ampak samo zato, da bi slišal princesine pametne besede, in

te so se mu zdele dobre, on se je pa tudi njej zdel dober.«

»Da, prav gotovo, to je bil Karel,« je rekla Marjetica. »Tako pameten je bil, da je znal na izust računati z ulomki! — Ali boš odvedel še mene na grad?«

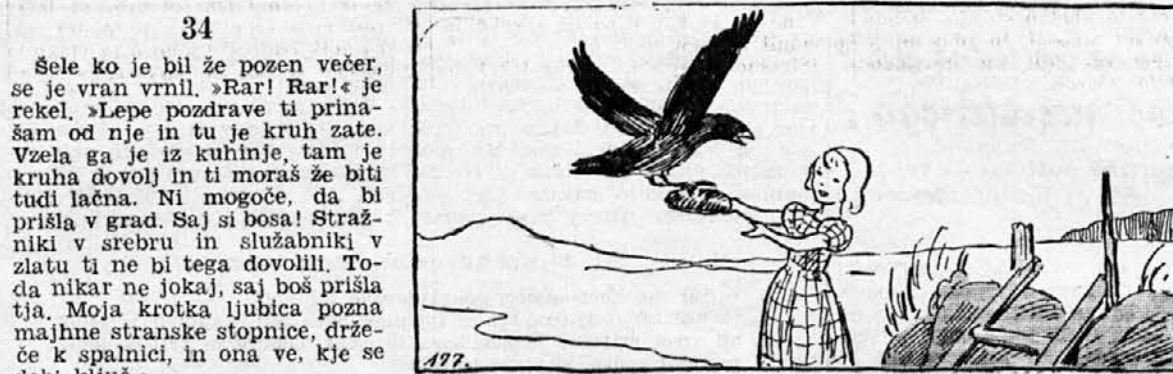
»Hm, to je pa nerodna reč!« je rekel vran. »Toda nekako bova to že napravila. Pomenil se bom o tem s svojo krotko ljubico. Ona nama bo že znala svetovati. Moram ti namreč pove-

dati, da tako drobno dekle, kakor si ti, nikoli ne bi dobila dovoljenja, da bi prišla kar naravnost na grad.«

»Pa ga bom dobila!« je rekla Marjetica. »Če bo Karel slišal,

da sem jaz, bo takoj prišel iz gradu in me vzel s seboj!«

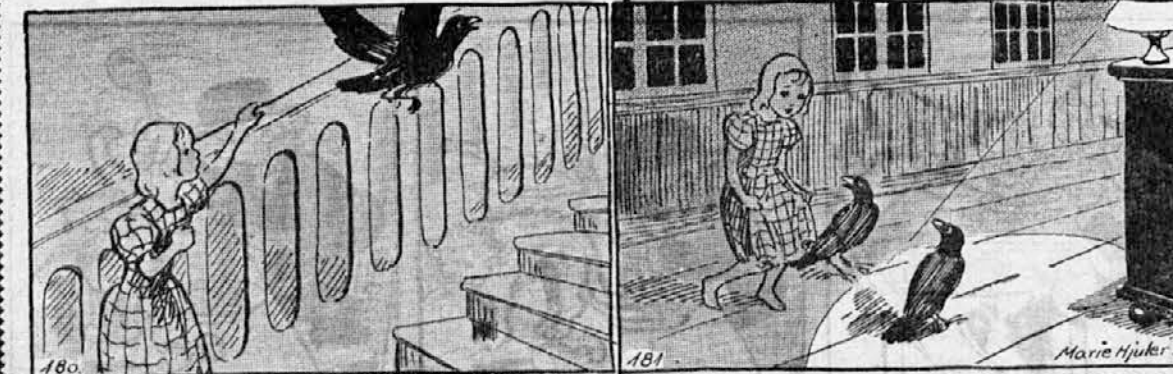
»Čakaj me tam na stopnicah!« je rekel vran, zmajal z glavo, potem je pa odletel.

Šla sta na vrt in po velikem drevoredu, kjer je odpadal list za listom; in ko so na gradu ugasile luči druga za drugo, je odvedel vran malo Marjetico k stranskim vratom.

O, kako je Marjetici od strahu in hrepenenja razbijalo srce! Zdelo se ji je, kakor bi bila delala nekaj hudega, pa je vendar hotela samo vedeti, ali je mali Karel na gradu. Da, moral

je biti tu; čisto dobro se je še spomnila njegovih razumnih oči, njegovih dolgih las. Kar videla ga je, kako se smehlja, kakor takrat, ko sta sedela doma pod rožami.

Prav gotovo bo vesel, ko jo bo zagledal, ko bo slišal, kakšno dolgo pot je napravila zaradi njega, ko bo izvedel, kako so doma vsi žalostni, ko ga ni bilo

nazaj. O, tako se je bala in veselila hkratu!

Zdaj sta bila na stopnicah. Tam je gorela majhna svetilka na omari, in na sredi tal

je stala krotka vrana in obracala glavo na vse strani. Opazovala je Marjetico, ki se ji je priklonila, kakor jo je bila stara mati naučila.

Umetna svila

Napisal Howard Stephenson

Umetna svila, edica tkanina v tekstilni industriji, ki jo je ustvarila človeška roka, slavi letos svojo 50letnico. Ob tej pomembni obletnici gradi trije veliki ameriški industriji tri velike tovarne za umetno svilo. Širjenje tovarne tem bolj omogoča Ameriki kar najbolj intenzivno udejstvovanje v svetovni trgovini svile in ji daje možnost zavzeti prvo mesto med državami, ki proizvajajo umetno svilo. Japonska je leta 1936, potisnila Ameriko na drugo mesto, Nemčija pa leta 1937. na tretje. Če si bo hotela Amerika spet priboriti prvo mesto, si bo morala poiskati novih tržišč doma in v tujini. Najboljše tržišče v tujini je Južna Amerika. Totalitarne države so na področju umetne svile zelo aktivne, v Južni Ameriki je pa že pet tovarn, ki so last severnih Američanov, po letu 1940. se bodo pa začeli ameriški industriji zelo truditi, da bodo svoj izvoz v Južno Ameriko še povečali.

V Severni Ameriki je dosti polj, ki si jih namerava osvojiti ameriška industrija umetne svile. Ameriški kemiki se vneto trudijo, da bi odpravili neelastičnost umetne svile, in bi za umetno svilo pridobili ogromno tržišče prave svile, ki iz nje delajo ženske nogavice. V kemičnih laboratorijih se na skrivaj trudijo, da bi kar najbolj izpopolnili tovarne umetne svile.

Prva umetna svila

René d'Réomir, francoski prirodopisec je že leta 1742. dejal: »Svila je okusen posušen gumi. Ali ne bi torej mogli izdelovati svile samo iz gumijskega smole?«

Te njegove misli se je ves navdušen oprijel grof Iler de Chardone, mladi učenec velikega Pasteurja. Ko je študiral boleznih sviloprejk, je Chardone očarala sviloprejkina zmožnost spreminiti svojo hrano iz murvinega lista v svilnat mešček. S pomočjo mehanike je skušal posnemati sviloprejkino. Sviloprejkino je začel proučevati l. 1878. in je leta 1884. izdelal svojo prvo sintetično tkanino, prvi uspešni produkt je pa razstavil leta 1889. na pariški razstavi. Dve leti pozneje je Chardone zgradil prvo svetovno tovarno umetne svile v Besançonu v Franciji; ta tovarna stoji in dela še danes.

Način proizvodnje

Danes je na svetu 200 tovarn umetne svile. Od teh jih je v Združenih ameriških državah 29. Samo dve tovarni proizvajata umetno svilo po Chardonovem načinu, po tako imenovanem nitro-celuloznem postopku. Iznašli so namreč še druge boljše postopke. Zdaj najbolj delajo po nabrsko-celuloznem postopku, ki sta ga leta 1892. iznašla dva angleška kemika: Charles Cross in Edward Beavan. Ta dva sta iznašla acetatni način proizvodnje. Francoski Despaisses si je pa izmislil postopek bakrenega amonijaka.

Vsi ti štirje postopki se začenejo s celulozo, ki jo kemično predelujejo. Propuščajo jo skozi luknjičasto platino; pozneje se spremeni v posebna vlakna. Stroj prijema ta vlakna in dela iz njih prejo. Kratke niti predejo na posebnih strojih in jih mehanično sekajo v zaželeni dolžini.

Umetna svila izpodriva svoje tekmece

Tekmeci umetne svile v tekstilni industriji so: prava svila, volna in bombaž. Niti eden od teh proizvodov ni preprečil širjenja umetne svile. Več ko polovico tekstilnih tovarn v Ameriki izdeluje zdaj poleg drugih fabrikatov še umetno svilo. Devet desetih ameriških tovarn svile uporablja zdaj umetno svilo. Tudi tovarne volne mešajo umetno svilo z volneno tkanino, da bi dobile nove barvne odenke, 8% vseh proizvedenih tkanin obsega zdaj umetna svila, medtem ko je l. 1933. obsegala samo 4%. Drugače zavzema še naprej prvo mesto bombaž, ki je leta 1937. obsegal 82% vse tekstilne proizvodnje.

Premoš umetne svile

Ogromen napredek je dosegla umetna svila za časa svetovne ekonomske depresije, ko se je tekstilna industrija močno omajala. Ta napredek pojasnjuje nekatere posebnosti umetne svile. Pred vsem daje umetna svila tkanihnam eleganco, lepoto in slog, kar odlikuje pravo svilo; umetna svila stane medtem samo tretjino prave svile, pa vendar ni samo navaden posnatek. Tako je na primer podloga iz umetne svile za moške plašče boljše kakor podloga iz prave svile. Američanke tako rade nosijo obleke iz umetne svile, da jim na eno obleko iz prave svile odpade 15 oblek iz umetne svile. Umetno svilo uporabljajo tudi pri izdelovanju baržuna devetkrat ceneje kakor čisto svilo; zato je baržun zdaj mnogo cenejši, in delajo zato iz njega zmerom več baržunastih prevlek, zavese in pregrinjale.

Umetna svila osvaja Ameriko

Umetno svilo so prenesli iz Evrope v Ameriko šele leta 1910., ko je neka angleška tvrdila »Cortlands Co.« odprla tovarno umetne svile v Pennsylvaniji.

Nadaljevanje na 12. strani

23. nadaljevanje

»Kdaj ste se pa vrnili iz Indije, polkovnik Gregory?« je zdajci z zanimanjem vprašala Mrs. Mabel in njen pogled je pri tem začuden obstal na obezi, ki jo je imel polkovnik na roki. »Ali ostanete zdaj v Angliji, ali se mislite vrniti v Indijo?«

Gregory je menda preslišal prvi del vprašanja, zaradi drugega je pa očitno prišel v zadrego, ker je poteklo nekaj sekund, preden je odgovoril.

»Vrniti se ne mislim, ker sem svojo službo pustil,« se je izmaknil, in Refoldu, ki ga je opazoval, se je zdelo, da mu mora biti ta pogovor hudo neprijeten.

Lepa žena pa menda tega ni opazila, ampak je samo presenečeno dvignila temne obrvi in njene iskrene se oči so začudene obstale na Gregoryju.

»Ne mislite se več vrniti v službo, gospod polkovnik? Ali je to resno? Toliko sem si želela, da bi se vrnil,« reče in o vaših vojaških prigodah in sem si mislila, da ste živa slika vojaka, ki brez razburljivih pustolovščin sploh ne bi mogel živeti.«

»Mojte se, Mrs. Hughesova,« je odvrnil s čudnim nasmehom. »Mojo potrebo po razburljivih pustolovščinah so že potešila leta, ki sem jih prebil v Indiji. Zdaj si želim le še tega, da bi lahko preživel nekaj mirnih in udobnih let na Angleškem.«

Mrs. Mabel je nejevoljno zmajala z glavo.

»Ali se vam zdi to verjetno, Mr. Refold?« je vneto vprašala, in Harryju se je zdelo, da ga njen pogled izkiva. »Mislim, da se nihče ne more kar tako iztrgati iz življenja, polnega razburjenja in nevarnosti, in če ne čuti več nevarnosti, si jih ustvari na ta ali oni način. Tudi v vaših žilah je menda precej nemirne in pustolovske krvi, in zato boste najbrž razumeli, kaj mislim.«

Refold se je nedolžno nasmehnil. »Prav dobro vas razumem, Mrs. Hughesova. Reči ste hoteli, da se morda ne more odvaditi lona na miši. Zal pa o tem ne morem dosti govoriti. Čeprav je morda v meni nekoliko pustolovske žile, še nisem imel priložnosti, da bi kaj takega preizkusil. Moje življenje je bilo doslej tako pusto in prazno! Zdi se mi, da je moral vsak župnik na deželi doživeti več razburilnega kakor jaz.«

V tem trenutku je prišel kot poslednji gost Thomas Flesch in Vane, ki mu je šel naproti, je na prvi pogled opazil, da ga muči razburjenost, ki jo le s težavo prikriva.

Njegove prebadajoče oči so nemirno drsele od gosta do gosta, in vse na njem je izdajalo mrzlično napetost, kakor bi bil zdaj pričakoval nekaj posebnega.

Hotel je prikriti svoj čudni nemir in se je krčevito trudil, da bi bil vesel in razigran. Refoldu, ki ga je zdaj prvič videl, se je zdelo, da mora biti možak pijan.

Kmalu nato je povedal eden izmed služabnikov, da je pogrnjeno, in polkovnika Gregoryja je doletela čast, da je smel spremiti Mrs. Mabel Hughesovo k mizi.

Jedilnica se je kar iskrla od razkošja, kajti Vane je hotel na njej pokazati vse svoje bogastvo. Bila je polna lepega cvetja in okrogla miza se je kar šibila od težkega erebra in dragocenega kristala.

Mrs. Mabel si je izbrala prostor gošpodinje na ožji strani mize. Na njeni levici in desnici sta sedela polkovnik Gregory in Flesch, zraven njiju pa Refold in Vane. Celo krdelo postrežnikov je prinašalo in odnašalo jedi, in večerja je bila kakor svečana pojedina v grofovski hiši, kjer imajo že sto let ukoreninjeno tradicijo.

Pogovor je bil zelo živahen in se je sukal skoraj samo okoli velikih dogodkov prihajajočih mesecev. Zlasti Mrs. Mabel in Gregory sta bila o njih dobro poučena. Refold je vpletel tu in tam kakšno pripombo, in lepa žena ga je potem navadno pogledala s tako skrivnostnimi očmi, da mu je ob tem pogledu postalo kar čudno pri srcu.

Vane je tiho poslušal, koprneče strmel v Mrs. Mabel in se zibal v svoji tihi sreči.

Tudi Flesch je postal iznenada molčeč in se je vidno silil, da bi vljudno poslušal. Harry, ki mu je sedel naproti, je opazil, da neprestano išče dela za svoje nemirne prste in da zelo hitro srka težka vina. Njegove oči so začele počasi dobivati otprtel izraz in okoli njegovih ustnic se je pokazala črta, ki je izdajala, da mu je vse to zoprno in tuje.

»Saj se še spominjate zadnjega večera, ki smo ga skupaj prebili, Mr. Vane?« je iznenada rekel in se obrnil k bančniku. »Tisti večer pri Milnerju mislim. Bilo je takisto v Newchurchu.«

Vane se je zdrznil in v tem trenutku je bil še bolj bled kakor drugače.

»Seveda,« je hlastno odvrnil in ošinil Flesha z ne preveč prijaznim pogledom. »Saj sva še nedavno govorila o tem.«

Dejal je to kar na slepo in z glasu, ki naj bi pričal, da se mu ne zdi vredno o tem govoriti, toda Flesch se je menda zagrizel v spomin na večerjo pri Milnerju. Narahlo je zmajal z glavo in okoli njegovih ustnic se je pokazal zloben nasmeh.

»Da, in rekel sem vam, da homo novej spet vsi skupaj — razen onih

PREPROGA GROZE

DETEKTIVSKI ROMAN

Napisal Louis Welnert-Wilton

dveh, ki sta imela takrat nesrečo, in doktorja, ki ga pa ne prištevam v družbo. Ali se vam to ne zdi zanimivo?«

Izzivalno je preletel goste drugega za drugim in njegov nasmeh se je postal čedalje bolj leden.

Mrs. Mabel ga je opazovala z očitno radovednostjo in napetostjo, polkovnik Gregory je izpod priprtih trepalnic strmel predse in Harry se je moral na lepem spomniti Burnsovega opozorila.

Vane pa od ogorčenja kar ni mogel odpreti ust. Zgajal se je, toda njegovo upanje, da bo Flesch opustil la nerodni pogovor, se ni hotelo uresničiti.

»Tisti večer je moral biti pa zanimiv,« je menila Mrs. Mabel in njen vprašujoči pogled je bil za Flesha dobro došla spodbuda, naj nadaljuje. »Seveda,« je srdito prikimala. »Bila je nekakšna poslednja večerja našega prijatelja Milnerja, kajti nekaj ur nato so ga spravili s sveta. Ali niste o tem ničesar slišali?« je prežeče vprašal.

»Saj se je zgodilo le nekaj dni pred vašim prihodom v Newchurch. In potem se je moral posloviti od sveta še drugi iz naše družbe, odvelnik Crayton.«

Utišnil je in spet je začel njegov predirjlivi pogled begati od gosta do gosta, dokler ni naposled obstal na Gregoryju. »In tako se mi hoče zdeli, kakor bi bil zdaj tretji izmed nas na vrsti,« je nadaljeval s spačenim nasmehom. Kaj pravite k tej moji slut-

Skočil je k njej, jo skrbno prijel pod roko in jo sprenil mimo služabnikov, ki so se radovedno gnetli pri vratih.

Polkovnik Gregory in Refold sta bila oba hkratu pri Fleshu in sta se trudila, da bi mu pomagala; toda Harry je že po prvem pogledu v upadli, otrpli obraz spoznal, da bo tu ves trud zaman.

»Telefonirajte takoj po najbližjega zdravnika!« je zakričal nad enim izmed služabnikov, in spravile ljudi proč. Samo dva naj ostaneta v bližini.«

Soba, ki je bila kakor prepojena z duhom po cvetju, se je zdajci izpraznila in vse je utihnilo. Nad Fleshem izlegljenim truplom sta si gledala Gregory in Refold iz oči v oči. Polkovnik nekoliko bled in s priprtimi trepalnicami, Harry vzravnan, z napetimi živci in mišicami.

»Kaj pravite k temu, polkovnik Gregory?« je vprašal.

Polkovnik je počasi skomignil z rameni.

»Kolikor lahko presodim, mu ni več pomoči.«

Harry je za trenutek pokazal zobe. »To vem tudi jaz. Moje vprašanje ste narobe razumeli. Hotel sem vas vprašati, ali si morda znate razložiti to, kar se je pravkar zgodilo v tej sobi?«

Gregory je presenečeno dvignil glavo in pogledal Refolda hladno in začudeno.

»Kaj mislite reči? Zdi se mi, da se je zgodilo nekaj čisto navadnega. Saj

Presenečen je odprl in trenutek nato je smuknil v njegovo sobo Burns in vrata za seboj urno zaprl.

»Oprostite, Mr. Refold, da sem vas tako napadel,« mu je hlastno šepnil, »zdi se mi pa, da mi boste lahko marsikaj povedali.« Pričakujoče je pomežiknil Harryju in začel nestrpno prestopati z noge na nogo.

»Ali že kaj veste?« je presenečen vprašal Refold.

Burns je prikimal.

»Da, vem, kaj se je zgodilo, ne pa, kako. To bi rad izvedel od vas.«

Refold je skomignil z rameni, kakor da si ne bi bil vedel pomagati.

»To tudi meni blodi že nekaj ur po glavi, pa ne znam najti pravega odgovora.«

»Če mi dovolite, bova skupaj prešetala to zadevo, Mr. Refold,« je krotko dejal Burns in se nerodno popraskal po nosu. »Pri tem bova pa ravnala temeljito in po sistemu. Morda bova odkrila kakšno malenkost, ki se vam kot neposrednemu gledalcu ni zdelala pomembna, a ulegne dati meni, ki nisem prizadel, nekakšno oporo. Začnite, prosim, od začetka, in če je le mogoče, ne pozabite niti najmanjše malenkosti. Povejte mi tudi, o čem so pri mizi govorili, ker je to zame zelo važno.«

Harry je kar gorel, da bi razvozlal skrivnostni dogodek, in zato mu je bila pomoč pametnega Burnsa, zelo dobro došla. Nato je v kratkih besedah popisal sprejem v vili. Govoril je o Fleshevi razburjenosti, ki se je ka-

Varuj in ne guj svoje zobe, dvakrat na dan s:

Chlorodont-zobno pasto

nji, polkovnik? Toda, iznenada je spet dvignil glas, da so donele njegove besede ostro in grozeče, »morda ne tisti, ki je za smrt izbran. Utegne se zgoditi, da se bo to pot končalo čisto drugače.«

»Zdi se mi, da vidite prikazni, Mr. Flesch,« je brezbrizno odvrnil Gregory.

»Tem bolje — za tistega,« mu je hitro in s poudarkom skočil Flesch v besedo, »kajti to pot bi igro izgubil.«

Vane se je kar tresel od jeze in nervozno je bobnal s prsti po mizi.

»Prosim vas, dragi Flesch, nehajte že vendar s to abino stori. Menda ste res živčno uničeni, in zdaj mi je žal, ko sem vas silil, da sprejmete moje vabilo. Oprostite, Mrs. Hughesova,« je dodal in se s prosečim pogledom obrnil k Mrs. Mabel.

Njene oči so se od napetosti kar iskrlile.

»O, Mr. Vane,« je živo zatrdila, »takšne zgodbe imam hudo rada. Vse zveni kar strahotno in skrivnostno, in še kaj več bi rada izvedela. No, Mr. Flesch?«

Spodbujevalno ga je pogledala in v pričakovanju nagnila svojo temno glavo naprej.

Flesch je nekaj trenutkov z bodečim pogledom strmel vanjo, potem so se mu pa kotli ustnice zalegnili in odkimal je.

»Malo morate še počakati, Mrs. Hughesova. Nisem še tako daleč, da bi mogel o tem govoriti. Toda v dveh, treh dneh bom pa že lahko ustregel vaši radovednosti — če boste takrat še želeli.«

Mrs. Mabel je vneto prikimala.

»Seveda si bom še želela, Mr. Flesch! Prijela vas bom za besedo.«

Lotila se je kompota, ki ga ji je prinesel sluga, potem se je pa obrnila h Gregoryju:

»Kakor kaže, se lahko tudi v Angliji doživi kaj vznemirljivega, gospod polkovnik. Morda bo to za vas majhna tolažba.«

Gregory je z nasmehom skomignil z rameni in se naslonil nazaj na stol. »Saj sem vam že vendar rekel, Mrs. Hughesova.«

Njegove besede je pretrgala nenadna kretnja Flesha, ki se je stresel in se potem po bliskovito odmaknil s svojim stolom.

Presenečeno je pogledal na tla in potegnil levo nogo k sebi. Gledal je je in tipal, potem pa je zmajal z glavo. Iznenada se je na njegovem obrazu, kjer se je bralo zmedeno vprašanje, pokazal izraz neizrekljive groze in hlastno je planil kvišku.

Njegove ustnice so se premaknile, kakor bi hotel govoriti, toda niti glasu ni mogel spraviti iz grla. Opotekel se je in potem je padel na hrbet.

Mrs. Mabel je s pridušenim krikom strahu planila kvišku in s plašnimi očmi zastrmela v strahotni prizor.

Vane je drhtel in je komaj stal. Izgubil je vso razsodnost in s težavo je lovil sapo. Šele ko je ujel s pogledom gospo Mabel Hughesovo, ki je menda že izgubljala zavest, se je zdrnil.

ste morali opaziti, da je bil ubogi Flesch tako razburjen...«

»Mislim, da je drugače, gospod polkovnik,« je določno odvrnil Refold in se sklonil nad Fleshem, da bi mu pogledal v obraz. »Prepričan sem, da ste tudi vi istega mnenja, in da vam je vse morda še nekoliko bolj jasno kakor meni.«

Harry je že spet slal vzravnan in v njegovem pogledu se je bralo odkrito izkivanje, toda Gregory ni imel več priložnosti za odgovor, ker se je prav tedaj spet pokazal hišni gospodar.

Vane se je kar prizibal v sobo in omahnil na stol.

»Strašno, gospoda,« je zastokal in skril obraz v dlane. »Tega pogleda ne prenesem. Ali mu res ni več pomoči? Prosim vas, povejte mi, kaj naj storim. Tudi Mrs. Mabel je vsa iz sebe in krčevito joka. Poslal sem svoj avto v London, da pripelje mojega domačega zdravnika. Mislim, da bo čez dve uri in pol že nazaj. Iz srca vam prosim, gospoda, ostanite dolje pri meni.«

Vane je bil v svojem obupu res žalostna prikazen, in Refold mu je položil roko na ramo, da bi ga pomiril.

»Upam, da vam lahko to obljubim tudi v imenu polkovnika Gregoryja, Mr. Vane. Morda bo najbolje, če greste za nekaj časa v svojo sobo, da se vsaj malo pomirite. Medtem bomo že uredili to, kar se pač da urediti.«

Gregory se je priklonil v znamenje, da soglaša, in po hvaležnem stisku roke se je Vane spet odzibal iz sobe.

Ura je bila že skoraj ena, ko sta Refold in polkovnik Gregory lahko odšla.

Doktor Warner, ki je prišel prvi, pa tudi londonski zdravnik sta mogla pri Fleshu ugotoviti samo to, da je mrtev. Da bi ustregel obupanemu Vaneju, je dr. Warner ukazal, naj truplo takoj prepeljejo v bolniško mrlvašnico.

Londonski specialist je bil skoraj samo pri gospe Mabel, ki je menda doživela popoln živčen zlom. Takoj po katastrofi se je zaprla v svojo sobo in šele po dolgotrajnem prigovarjanju je pustila zdravnika k sebi.

Gregory je po telefonu naročil svoj avto k vili in je že z roko vabljivo pomahnil, da bi vzel Harryja s seboj, ko se je menda iznenada premislil.

»Če želite, Mr. Refold, se lahko, prosim, peljete z mojim avtom. Jaz bi imel po teh razburljivih urah rajši nekoliko gibanja in svežega zraka.«

»Tudi jaz,« je vneto vzkliznil Harry. Vzlele nalivu in temnim potem brez konca sta šla v svojih lepih večernih oblekah v noč.

Skoraj dvajset minut sta hodila, preden sta prišla do »Kraljice Viktorije«, a ves čas nista izpregovorila niti besede.

Šele v hotelski veži sta se drug drugemu vljudno odkrila in si potem precej formalno segla v roko.

Harry se ni dobro odločil svoje mokre obleke, ko se mu je zdajci zazdelo, da sliši na svojih vratih tiho krkanje.

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni ogljikovi kislini najmočnejše kopališče v Jugoslaviji

zdravi z uspehom

bolezni srca, ledvic, živcev, želodca, notranjih žlez in motnje spolnih organov.

Cenena-pavšalna zdravljenja!!!

Maj, junij 10 dni 750.— dinarjev. Vse vračunano (pension, zdravnik, kopeli in zdraviliške takse).

Obširne prospekte dobite na zahtevo pri Putniku ali naravnost od uprave zdravilišča

SLATINA RADENCI

oprežno je treba ravnati s temi rečmi, če se človek ne mara opeči.«

Vzel je pinceto in je detektivu, ki je imel od razburjenja kar vročico, pokazal ploščico z žalom.

»Imenitno,« je zamrmral Burns, preskakovaje po stolu. »Vražji dečko ste, Mr. Refold, oprostite mi, toda moram vam priznati.«

Bezal je s pinceto po ploščici, ves čas majaje z drobno glavo.

»Če bi kdo pritrdil takšno reč na podplat,« je iznenada rekel prav počasno in premišljeno, »ne bi rad imel svojih nog pod isto mizo z njim.«

»Ostane torej samo še vprašanje, kdo je bil?« je dejal Harry in napeto pogledal višjega nadzornika.

Toda Burnsa to vprašanje menda ni posebno zanimalo, ker je samo bežno skomignil z rameni, in potem se mu je začelo na lepem tako hudo muditi, da se je poslovil.

»Kako se kaj počutite, Mr. Refold?« ga je vprašala Mrs. Benetova, in iz njenega glasu je zvenela poštena skrb.

»Vaši skrbnosti se moram zahvaliti, da mi gre kar imenitno,« je rekel Harry in ji pristržno stisnil roko.

»Kaj pomaga vsa moja skrbnost,« je zastokala Mrs. Jane in ga očitaje pogledala, »če tako malo gledate na svoje zdravje. Kako more človek pri takšnem vremenu in v takšni obleki ponoči brodirati po naših blatnih cestah, če ima avto na razpolago. Oprostite, Mr. Refold, toda vaša misel je bila le preveč čudaška.«

»Kakor vidite, draga gospa Benetova, mi nočni sprehod ni škodoval. Samo moja obleka je menda nekoliko trpela.«

Mrs. Jane se je smehljala in v njenih očeh se je že spet iskrla jasna, zaljubljena nežnost.

»To si lahko mislim. Polkovnik Gregory je imel tako mokre čevlje, da jih je postavil na kamin, in pri tem mu je eden padel v žerjavico in zoglenel.«

Refold je hlastno nagnil glavo nazaj in za trenutek strmel v Mrs. Benetovo, kakor bi ga bila strela zadela.

»Povejte vendar to Mr. Burnsu,« je dejal potem kar tako in mimogrede pogledal na uro.

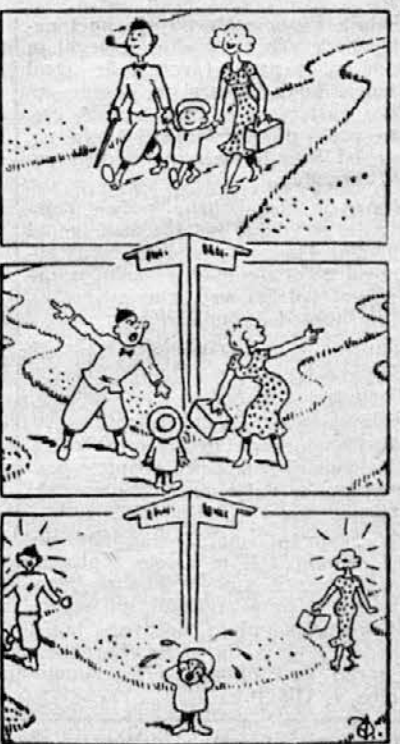
»Sem že,« je odvrnila. »Stvar je prav za prav smešna, in vsi smo se ji smejali, ko nam je Gregoryjev sluga to pravil.«

»In kaj je menil Mr. Burns?« je radoveden vprašal Harry.

»O, Mr. Burns je včasih tako smešen. Najprej me je nekaj časa zmedeno gledal, potem se je pa z obema rokama prijel za glavo in vzkliznil: »Hudiča, saj bom še do dobrega znorel!«

Tudi Refoldu se je zdel ta Burnsov vzkliz nekaj čuden, toda tisti trenutek ni imel ne časa ne veselja, da bi si s tem razbijal glavo.

VSAK TEDEN DRUGA

Umetna svila

(Nadaljevanje z 10. strani)

vaciji. Ta trdka je imela monopol v Ameriki vse do leta 1920. Odtlej so pa ustanovili še 17 novih velikih trgovskih podjetij, ki imajo 29 tovarnih umetne svile. V njih dela 57.000 delovnih moči, kapaciteta njihove proizvodnje pa znaša 200 milijonov kil. A niti te tovarne ne morejo zadovoljiti ameriškega trga. Leta 1937. so uvozili v Ameriko 17 milijonov kil umetne svile iz Japonske.

Ker so ameriški industriji spoznali, da je Američankam beseda »umetna svila« zoprna, so jo krstili leta 1924. za »Rayon«. Ameriški proizvajalci umetne svile so se tudi potrudili, da bi popravili glavno napako, ki so jo kupci očitali svili: namreč, da se slabo pere. V resnici postane umetna svila, ko je mokra, za 40% do 60% slabša, močna pa postane spet, ko se posuši. Vrh tega ji škoduje pogosto in močno mrcenje, pa tudi likanje nanjo ne učinkuje ugodno.

Nogavice iz umetne svile

Industriji umetne svile in njihovi kemiki hočejo tudi pri izdelovanju nogavic izpodrinuti pravo svilo. Tako izdelajo zdaj v Ameriki samo tri četrte nogavic iz čiste svile v primeri s prejšnjimi leti. Za to svilo izdajo na leto 100 milijonov dolarjev, poraba te čiste svile pa predstavlja 60% vse svetovne uporabe.

Umetna svila bi zanesljivo še preje osvojila del trga svilenih nogavic, a je morala odpraviti svojo napako: neprožnost. Umetna svila je namreč dosti manj prožna od čiste svile, zato bi se nogavice iz umetne svile, če bi jih dolgo nosili, raztegnile na kolenih in členkih. Zda skušajo to napako odpraviti in delajo zadnje poskuse v ameriški tovarni umetne svile v Pennsilvaniji. Pravi, da bodo še letos izdelali za 40% močnejšo umetno svilo, ki bo dovolj prožna in bo preprečila raztezanje nogavic na kolenih in členkih.

Novi izdelki

Druga ameriška trdka svile, »Dun-Pon Rayon« je iznašla novo umetno svilo »Nillon«, ki je pa re izdelujejo po navadnem postopku. To podjetje gradi zdaj veliko tovarno in bo čez leto dni vpeljala na trg svoj izdelek, ki bo v začetku imel skoraj isto ceno kakor čista svila, pa bo trpežnejši in lepši od nje.

Tretje podjetje, »Selanice Corporation« pa na skrivaj pripravlja nov sintetičen svilen izdelek, ki se tudi razlikuje od umetne svile. V Virginiji grade novo tovarno za proizvodnjo tega izdelka, vendar se ta izdelek najbrže še ne bo pojavil na trgu pred letom 1940.

Japonska, glavna proizvajalka

Umetna svila je tekstilno industrijo zelo poživila. V teku ene generacije je napredovala in sicer najbolj na škodo čiste svile in s tem občutno prizadela gospodarstvo na Japonskem. Tako je na primer Amerika kupila leta 1937. samo 32 milijonov kil surove japonske svile, medtem ko je v prejšnjih desetih letih kupovala po 40 milijonov kil svile. Da bi si obdržali ameriški trg, so morali japonski trgovci poceniti kilo svile od 12 dolarjev na 3 dolarje. Ker so vedeli, da jim umetna svila dela veliko konkurenco, so rajši začeli izdelovati umetno svilo in so postali njeni največji proizvajalci. Proizvodnjo umetne svile so povečali od leta 1929. s 13 milijonov kil na 250 milijonov kil leta 1937. Kljub povečani

ameriški proizvodnji umetne svile, ki se je skoraj potrojila, je vendar Japonska njen največji proizvajalec. Do čim proda Amerika vso svilo, ki jo izdela, na domačem trgu, izvzemši 500.000 kil svile, ki jo izvozi v Južno Ameriko, proda Japonska večino svoje proizvodnje v tujino.

Po letu 1940. bo kapaciteta proizvodnje tolikšna, da bo Amerika lahko izvažala umetno svilo še v mnogo večji meri. Čisto jasno je, da bo Južna Amerika prav dober kupec. Neka Ameriška trdka, »Tewbis Rayon« je že leta 1936. prenesla svojo tovarno iz Virginije v San Paulo v Brazilijo, kjer je že takšna ameriška tovarna. Danes je v Južni Ameriki pet ameriških tovarnih umetne svile. Vse večje produkcijske države zlasti pa Japonska, Nemčija in Italija, ki njih vlade podpirajo izvoz umetne svile, izvažajo svilo v Južno Ameriko. Amerika ščiti svojo svilo s carino, ki se giblje od 20 do 90 centov na kilo po kakovosti svile. V tej veliki tekmi se Amerika opira najbolj na svoje kemike in tehnične napredke, ki jih je že dosegla v proizvodnji umetne svile. Kajpak Japonci zelo posnemajo ameriške stroje in tovarne za izdelovanje svile.

Dober namen

Napisal A. Keller

Guy Maple je premišljeval. Ob enih opoldne je vlomil. Pred tretjo uro se zlatar ne bo vrnil. Takrat mora biti tako daleč, da ga ne bo mogel nihče še zdaleč ne sumiti.

Cesta se je nagibala k morju. »Dve možnosti imam,« je dejal sam pri sebi Guy Maple. »Ali grem v pristanišče in poiščem tam jadralnico, ali pa sedem in počakam na večerni vlak.« Tehtal je oba načrta. Jadralnica je preveč odvisna od vetra. Razen tega ne more nikamor s krova.

Na oglu 7. ceste je zastajal Guy, da gre nekdo za njim. Pospešil je korake in krenil v stransko ulico. Tujec pa za njim. Očitno mu je nameraval priti bliže. Teči ne bi bilo pametno. Guy je torej poskušal, da bi mu zmešal sled.

»Halo,« je rekel tujec, »halo... vi...« »Ne,« je mrmral Guy in še bolj pospešil korake.

»Poslušajte vendar...« Guy je slinil zobe. Najbolje bi bilo, da bi se hitro obrnil, se nadležneza odkril z močjo pesti in izginil. Toda la načrt je Guy zavrgel. Ulica je bila preveč prometna. Za ogrom je začel teči. Po desetih korakih je padel v naročje nadzorniku Scrubbu.

»Ali si že spet kaj izmaknil, kaj?« je vprašal Scrub in ga prijel. »Koliko nagrade je razpisane?«

»Za nič,« je razjarjen zakričal Guy. »Od katere brigade je tišile nebodigatreba, ki me že deset minut vleče za nos?«

Scrub je peljal Guya in tujca s seboj na stražnico. Tujec se je pisal Waterford, po poklicu trgovski potnik. Pokazalo se je, da se imajo Waterfordovemu zasledovanju zahvaliti, da so Guya tako hitro prišli.

»Zakaj ste tekli za njim?« je vprašal raziskovalni nadzornik. »Ali ste imeli kakšen namen, ko ste tako vztrajno zasledovali Guya Mapla?«

»Najboljši namen,« je odgovoril Waterford. »Toliko nesreč se zgodi samo zaradi lahkomišelnosti ljudi... mož je imel odvezane vezatke pri čevljih in hotel sem mu svetovati, naj si jih zaveže.«

ZDRAVSTVENE IN POUČNE KNJIGE

Dr. Holänder: Zablode ljubavnega življenja 20 din. Kako se žena obvaruje spočetja nosečnosti 42 din. Zdravniški svetovalec dekletom za poroke 35 din. Spolne bolezni in alkohol 38 din. Kako se boš dopadel ženskam 30 din. Kako se boš dopadla moškim 30 din. Spisovnik ljubezenskih pism 30 din. Knjiga lepega vedenja 32 din. Recepti za negovanje ženske mladosti in lepote 28 din. Recepti za slaščice 36 din. Meščanska kuharica 40 din. Velika sanjska knjiga — vedeževanje iz kart, loterija, astrologija 60 din. Hiromantija — vedeževanje z dlani 32 din. Čarobniška vedeževanja 38 din. Praktični hipnotizem 30 din. Praktični računar vseh računov in mer 30 din. — Razpošilja po povzetju šaufer, Maribor, Krekova 6.

Radio Ljubljana

od 8. do 14. junija 1939.

ČETRTEK 8. JUNIJA

8.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice 9.00: Verski govor 9.15: Prenos prvega blagoslova procesije 9.30: Napovedi, poročila 9.45: Plošče 10.30: Orgelski koncert 11.30: Radijski orkester 13.00: Napovedi 13.20: Ljubljanski godalni kvartet 14.00: Plošče 17.00: Kmet, ura 17.30: Otroci pojo in kramlajo 18.00: Vesel domač koncert 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac, ura 19.50: Slovenski vokalni kvintet 20.30: Prenos z velesajma 21.15: Plošče 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

PETEK 9. JUNIJA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Jugoslovanski koncert Radijskega orkestra 14.00: Napovedi 18.00: Ženska ura 18.20: Plošče 18.40: Preletelna borba 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac, ura 19.50: Zanimivosti 20.00: Plošče 20.30: Spevi iz Puccinijevih oper 22.00: Napovedi, poročila 22.30: Angleške plošče. Konec ob 23. uri.

SOBOTA 10. JUNIJA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Plošče 14.00: Napovedi 17.00: Otroška ura 17.50: Pregled sporeda 18.00: Za delopust igra Radijski orkester 18.40: Pogovori s poslušalci 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac, ura 19.50: Plošče 20.00: Zunanja politika 20.30: Slovenski humoristi 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Za vesel konec. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 11. JUNIJA

8.00: Vesel nedeljski pozdrav 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerk-

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE

UNION

V LJUBLJANI

priporoča svoje izborne izdelke:

Svetlo in črno UNION PIVO

v sodih in steklenicah

PEKOVSKI KVAS IN ŠPIRIT VSEH VRST.

kvene glasbe iz trnovske cerkve 10.00: Ljubljanski pevski jazz-kvartet in plošče 11.15: Plošče 12.00: Nedeljski koncert Radijskega orkestra 13.00: Napovedi, poročila 13.20: Radijski šrnel, vmes plošče 17.00: Kmet, ura 17.30: Oktet pevskega društva »Smarino« pri Litiji 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac, ura 19.50: Veseli zvoki 21.15: Rezervirano za prenos z velesajma 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 12. JUNIJA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra 14.00: Napovedi 18.00: Zdravniška ura 18.20: Plošče 18.40: Kulturna zgodovina koroliških Slovencev okrog l. 1848 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac, ura 19.50: Zanimivosti 20.00: Plošče 20.30: Pevski in orkestralni koncert 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Prenos z velesajma. Konec ob 23. uri.

TOREK 13. JUNIJA

11.00: Šolska ura 12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Narodne pesmi pojo sestre Stritarjeve 14.00: Napovedi 18.00: Pester spored Radijskega orkestra 18.30: Narod in njegova omika 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac, ura 19.50: Deset minut zabave 20.00: Pevski zbor »Sloga« 21.00: Prenos iz Prage 22.00: Napovedi, poročila 22.15: V oddih igra Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

SREDA 14. JUNIJA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Plošče po željah 14.00: Napovedi 18.00: Mladinska ura 18.40: Naše delavstvo v gospodarskem in zdravstvenem oziru 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Nac, ura 19.50: Priredilni kotiček 20.00: Violinski koncert 20.45: Plošče 21.15: Ciganske pesmi poje ruski sekteš 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plesne pesmičice pojeta Jožek in Ježek. Konec ob 23. uri.

Obiskovalci velesajma, posetite **gostilno „Ražem“** na Zabjaku

kjer boste z izbranimi vini in odlično hrano popolnoma zadovoljni.

Premog — koks
drva — ogije — likalit
dobite po zmernih cenah pri
RESMAN LOJZE, Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
Telefon 33-53

Poceni boste kupovali
naše polnopravne ali zabavne
naše brezplačni katalog
Kaspari & Orlor
RABENSKA ULICA 12

FR. P. ZAJEC
IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6
pri frančiškanskem mostu
Vsakovratna očala, daljnogledi, topiometri, barometri, higrometri, itd. Velika izbira ur, zlatnice in srebrnine. Samo kvalitetna optika! Ceniki brezplačno!

Obleke, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčki in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje

Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

CRESNJE, SVEZE, TRDE, črne, rdeče, po din 4.— in 4.50 kg kosarce od 45 kg francozina razpošilja brzoovozno G. Drechsler — Tuzla.

Plačajte naročnino!

Novela „Družinskega tednika“

Molk je smrt

Angleški napisal Charles J. Weldon

Sodnik Francis Murphy je imel navado, da je zvečer, preden je legel in potem ko je prebral večernike, igral patience. Tudi danes si je, čeprav nekoliko raztresen, s tem krajšal čas. Čisto proti njegovi volji je bilo pa, da je od časa do časa popil dolg požirek brandyja.

Zunaj je cestni hrup počasi poje-njal; le od daleč se je slišal ropot tramvajev. Thomas, sluga in edini so-stanovalec neoženjenega sodnika, je še enkrat potrkal na vrata in vprašal, če ima gospod še kakšno željo.

»Ne, hvala, lahko odidete spat,« se je glasil odgovor.

Thomas je okleval.

»Ali naj nocoj še čujem?«

»Kaj vam ne pride na misel?«

»No... mislim sem pač... ali niste brali v časopisu, da je Fred Clinton ušel iz blaznice?«

Sodnik je prikimal. Spominjal se je. Pred sedmimi leti je Clintona obsodil na smrt, ker je umoril neko plesalko. Guverner je takrat odredil, naj iznova preiščijo obsojenčevu duševno stanje. Posledica je bila, da so smrtno obsodbo ovrgli in Clintona oddali v umobolnico v Atlanti.

»Rajši vzemite nekoliko broma in pojdite spat, Thomas,« je dejal sodnik. »Lahko noč.«

Če bi vse grožnje podzemlja v teku svojega službovanja vzel resno, bi bil že davno prej kakor Clinton v bolnišnici za živčne bolezni.

Na lepem je zastajal šum. Zdelo se je, da je hotel nekdo previdno odpreti okno. Potlej se je zavesa premaknila.

»Kar notri pojdite, Clinton,« je dejal sodnik.

Vsiljivec se očitno ni dal dvakrat prositi. Bled, v zanemarljivi suknjič zavil moški je skočil z okenke police in naperil samokres proti Murphyjevemu srebrnosivemu sencu.

»Samo oglasite se in na mestu boste mrtvi,« je vzkliknil.

Sodnik je hladnokrvno opazoval svojega gosta.

»Pričakoval sem vas,« je dejal.

»Mene ste pričakovali? Zakaj pa potem niste poklicali policije?«

»Ker sem hotel z vami govoriti,« je odvrnil sodnik. »Sedite in spijte kozarec brandyja.«

Clinton je nezaupljivo in hkrati presenečeno pogledal sodnika. Ta si je natočil pol kozarec iz steklenice in ga brez oklevanja izpraznil.

»Kdo bi bil tako nezaupljiv?« je dejal z rahlim očitkom. Tudi Clinton je pil.

»Preden vas prebode moja krogla, bi vas rad nekaj vprašal, sodnik Murphy,« je začel. »Vi kot pošten človek ste morali vendar vedeti, da sem bil nedolžen, ko ste me obsodili na smrt. Kajne, da ste vedeli?«

»Seveda,« je odgovoril ta kratko.

»In to poveste tako mirno, vi lopov!« Clinton je poskočil.

»Sedite vendar in pomirite se!« je odvrnil Murphy.

»Ali se še spominjate, kaj sem povedal v zagovor?«

»Se celo prav natanko,« je odgovoril sodnik. »Rekli ste, da je bilo dekle že mrtvo, ko ste prišli k njej.«

»Saj je bila res mrtva. Nedolžen sem!«

»O tem ni dvoma, Clinton,« je dejal sodnik kar moči samozvestno. »Natanko sem vedel.«

»Kako ste vedeli?«

»Ker,« je dejal sodnik Murphy z odločnim glasom, »ker sem jo sam umoril!«

Nočni obiskovalec je buljil vanj kakor v prikazen. »Kako...« je ječjal.

»Vi sami... vi ste umorili Daisy?« Trepetal je.

Sodnik je pa ostal popolnoma miren. Medtem ko je zlagal svoje kvarte, je začel:

»Takrat sem bil na začetku svoje sodnijske kariere. Najbrže veste, da

mora biti sodnik neomadeževan. In Daisy — naposled ni bila ravno na najboljšem glasu — mi je bila na poti. Če bi se z njo poročil, bi bilo z menoj končano. Sodnik, ki se poroči z dvomljivo žensko, je nemogoč. Ni me hotela pustiti, grozila mi je z razkrinkanjem. Tako sem jo spravil s poti.«

Clinton se je zdrznil.

»Sami ste jo umorili, mene ste pa hoteli spraviti na električni stol.«

»Le mirno, prijatelj,« je odvrnil sodnik. Nalil je sebi in svojemu gostu nov kozarec brandyja. »Čemu brskati po preteklosti? Pijva rajši za dušni pokoj najine skupne prijateljice.«

Ko sta izpraznila kozarec, je sodnik posmehljivo opazoval svojega obiskovalca.

»Se vseeno je bolje kakor vrniti se v blaznico,« je dejal mirno.

»Zakaj? Kako? Kaj hočete s tem reči?« je zajekal Clinton v strahu.

»Ni posebnega,« je hladno odgovoril sodnik. »Nekoliko višnjeve kisline je v brandyju. Ne pokvari okusa, a učinkuje zanesljivo. Še pet minut bo trajalo.«

Clinton je naperil samokres.

»Če po vsaki ceni hočete,« je dejal sodnik, »lahko sprožite. A čemu nepotrebno razburjanje? Tudi z menoj bo v petih minutah končano.«

»Zakaj ste to storili?« je zakričal nočni gost.

»Sit sem vsega,« je dejal sodnik, to pot s slabotnim, ubitim glasom. »Vse moje življenje... ena sama laž... Vedel sem, da me boste prišli ubiti...«

Toda... izgubili ste pogum. Zato sem moral poskrbeti...« Stokajoč se je Murphy sesedel. Glava mu je padla na prsi. Hropel je.

Clinton je v neizrekljivem strahu buljil vanj. Trepetal je po vsem telesu. Zgrabil se je za grlo. Se je dihal. Morebiti je še možna rešitev. Zahlepel je po svežem zraku. Skočil je na oken-sko police in od onod na cesto. Potlej je tekel, tekel, kolikor so ga noge nesle...

Nekaj trenutkov nato so se zunaj oglasili policijski žvižgi. Kmalu nato je Thomas pridrljal v sodnikovo sobo. Sodnik je sedel v svojem naslanjaču, si brisal pot s čela in si urejeval lase.

»Imajo ga, imajo ga,« je kričal Thomas.

»Ubogi tepec,« je mirno odvrnil sodnik. »Čudno,« je zamišljeno nadaljeval, »kako neprestano govorenje učinkuje na duševno bolnega človeka. Le ugovarjati mu ne sme nihče...«

»Res je,« je soglašal Thomas, ki ni razumel niti besedice.

»Če blaznež stoji pred vami s samokresom v roki, ne smete niti za trenutek prenehati govoriti,« je zamišljeno dejal sodnik. »Ali ste že kdaj slišali ime Münchhausen?«

»Da,« je nekoliko presenečen dejal Thomas. »Bil je največji lažnjivec, kar jih je kdaj živelo.«

»Ni čisto pravilno,« je menil Francis Murphy smehljaje se. »Neki ameriški sodnik ga je pravkar prekosil.